(٣)

د خبرو بل پړاو:

اصلاحي شورا

کابل د جګړو دوزخ کې سوځي، حقاني صاحب وايي کابل ته ځم که سوله راشي له بېلا بيلو کسانو سره ګوري دا شل ورځې کېږي، له ميرانشاه راغلی، کرى ورځ خلك ځي راځي، مخور، قوماندانان، ټول په سوله ټينګار کوي، غواړي جدي ګام واخيستل شي.

انجينر احمد شاه احمدزی هم پرون راغلی و، مزمل صاحب او ملګري يې هم راځي، وايي ځو پر دواړو غاړو ننواتې ګرځو، که په ننواتې نشوه، زور ورسره کوو...

د تفاهم او ملي يووالي شورا خپلې غونډې لري، زه غواړم له حقاني صاحب سره ناست وای، که د يو بل مخ او استر شوي وی يو څه به جوړ وی.

استاد حکيم تڼيوال لپاره مې له حقاني صاحب وخت واخيست ٥/١١/٧٢ نبټه له ماښام وروسته مې طبق وعده تڼيوال صاحب حيات اباد ته راووست، له دې وړاندې هم تڼيوال او غروال صاحب له حقاني صاحب سره کتلی او دده په مالي مرسته يې د يوه کلتوري دفتر د پرانستو هوکړه تر لاسه کړې وه... درې نيم ساعته خبرې وغځېدې، د پکتياوالو په لهجه يې زړونه ښه تش کړل، د دوی خبرو کې د اختلاف

کوم ټکی راپورته نه شو، تفاهم، تفاهم و، وپتېيل شوه، له تفاهم شورا سره ګډ کار وکړي د سولې ګډې هڅې، پلان او پروګرام رامنځ ته کړي، په ستنېدو کې تنيوال صاحب راته کړه، له حقاني صاحب هسې ليرې پاتې وو...

۲۷/۱۱/۷

ليکوالو ټولنې ته ولاړم، هېوادمل صاحب په ځانګړي مينه سړي ته ښه راغلاست وايي.

تود روغبړ او د کتابونو ډالی يې همېشنی عادت دی، خو دا ځل يې له ما ځانګړې مننه وکړه، چې حقاني صاحب سره مو د اړيکو مخه وړپرانيستله.

حقاني صاحب ته وايم دا ځل ښايي په يوه رسمي چوکاټ کې د سولې فعاليتونه وغځول شي، لومړی دا چې دې ته يو نوم غوره او لايحه ورته جوړه کړي شي.

راته وايي حزب خوبه نه جوړوې...؟

حيات اباد حويلی ته ډلې ډلې خلك راځي، کری ورځ په ناستو غونډو تېرېږي، زه غونډو کې نه يم، يا به راباندې بې باروه وي، يا به مې دغسې غونډو کې د ګډون له اهليت بې برخې ګڼي، کېدی شي د ځينو نه خوښېږم د دغسې ناخوښۍ اثار زه په څېرو کې له ورايه ليدلی شم، بلکې له مودو يې ګورم، زه هم غلی له حوېلی وځم له خپلو ادبي او مطبوعاتي ملګرو سره په خوږو بنډارونو ورځ واړوم.

جمعيت مجاهد جريده پېښورته رالېږدولې، ګل حاجي پلازا کې يې دفتر پرانيستی، چې خپرنيز ارګان ته کابل کې د خپراوي مخه نه شي ونداى، د نظام او حکومت د ادعا سپين سترګی ته به سړی څه ووايي،

تېرې دا چې مجاهد جریده له پېښوره کابل کې د حکومت چلولو ټېر وهي:

د مموزي هغه سنگر ته ســــلام

چې له المان نه په میدان ډزې کا

زما له پېغورو تنگ دی چې ورشم ټول غونج شي.

قانع صاحب هم دغه دفتر کې... لکه شپېږمه گوته، د دفتر والو د سترگو اغزی... د پېښورو خبره کباب کې هډوکی... دی هم هره خبره کې اړه ورته نیسی... شمس پر مېز لوی لوی کتابونه ایښي... قانع په مسخرو وايي... شمس نن سبا د فرهنگ حمیدیه په مطالعه بوخت دی... سر یې نه پورته کېږي...

ډاکتر فاروق اعظم د لایحې جوړېداکې خورا زیار ویوست، نوم یې اصلاحي شورا ورته خوښ کړ، له حکمتیار سره حقاني صاحب په سټلایټ خبرې وکړې، له مسعود سره مخابره کې رابطه ټینگه شوه.

مسعود د اصلاحي شورا د غړو او برخوالو پوښتنه کوله، د ډاکتر اعظم د نامه په اورېدو یې لکه خوابده کړې وي... پر ده یې د حزبي تور پورې کړ...

د سلواغې پر ۲۵مه کابل ته په تلو سلا شوو له چای وروسته حرکت حتمی و، خو تر هغې چې اودسونه تازه کېدل او د نفلو لړۍ پای ته رسېده غرمه وه، ډوډۍ ته لږ نور هم وځنډېدو د ماسپښین لمانځه ته بیا اودسونه... ایله پر دریو بجو لومړنی موټر له حویلۍ ووت، ورپسې د موټرو کتار وخوځېد، تورخم ته په رسېدو پر کربښه له کوم جنجال پرته واوښتو یو نیم ساعته وروسته جلال اباد کې یوو، چې لار بیخي کنډ و

ترسره کړي، حکمتیار هم وویل چې نور زما اوربند نه شته، موږ ورته وویل، حکومت اوس حاضر دی، ته باید جنگ ونه کړې.

ده ته دې خدای خیر ورکړي، درې واړه خبرې یې ومنلې.

B.B.C پښتو: د ملي وحدت لپاره مو چې کومه شورا راغوښتې وه، ترکومه ورسېده؟

حقاني: د علماوو، قومي مخور او قوماندانانو شورا موخه دا ده چې جنگ ختم او سوله راشي، هغه دی چې ملي وحدت هم ټینگېدای شي.

موږ د کوم تنظیم لپاره کار نه کوو، هغوی چې د ملت لپاره کار کوي، سوله او امنیت غواړي، اسلامي نظام غواړي، د دوی ترمینځ تفاهم شته، د دې لپاره له ټولو اړخونو سره ارتباطات شته...

B.B.C پښتو: که د حل او عقد شورا بن بست ته ورسېږي، راتلونکی څه وړ گوری؟

حقاني: ما مخکې هم دا خبره کړې، کومې بدبختۍ چې راغلی، د تنظیمي تفرقې له امله مینځته راغلی، زه وایم دا تنظیمونه باید محوه شي، له سره گوندونه جوړ شي، تنظیمي مقررۍ باید لغو شي، یو منلی حکومت رامینځته شي.

B.B.C پښتو: که بیا هم تنظیمي بڼه ادامه ولري، د دې باعث نه گرځي، چې مجاهدین خپل سیاسي تشخص له لاسه ورکړي؟

حقاني: زه خو د افغانستان مسلمان ملت دې ته دعوت کوم، چې لفظي مناقشات لکه د لویې جرگې، حل و عقد، اهل الرای قیادي شورا تر عنوان لاندې لفظي جگړې شاته کړي، دا هم ورته وایم چې افغانستان کې د غربیانو طریقې د چلېدو نه دي، اسلامي مملکت دی، اسلامي طریقه پټه پنا نه ده، اهل الرای، اهل فکر، لویه جرگه، حل او

عقد یوه خبره ده.

B.B.C پښتو: که دغه ستونزې اوارې نه شي، پره به يې د چا پر غاړه وي؟

حقاني: په دې کې ټول راځي، زه هم یوه تنظیم کې راغلی یم، یوه سمت او نژاد سره پېیلی یم، موږ ټول پره یو، ځکه خو زه خپله غاړه خلاصوم او د تنظیمي، سمتي او ژبنیو اختلافاتو پر ضد غږ پورته کوم.

B.B.C دري: مولوی صاحب شما روز قبل با آقای حکمتیار صحبتی داشتید، چه توافقی به دست آورده اید؟

حقانی: از آغای حکمتیار خواهش کردم، که مسدود نمودن راه برای عامه مردم بسیار تکلیف است، ملت مظلوم ما از ناحیه سوخت و مواد غذایی دچار تکلیف است، راه لوگر، پکتیا، جلال آباد و راه شمالی باید جمعاً خلاص شود، اگر راه مسدود باشد مردم به هلاکت مواجه خواهد شد.

حکمتیار صاحب وعده نمود که راه را باز خواهد کرد، صرف یک خواهش کرد که مواد غذایی و سوخت باید عادلانه تقسیم شود و در گدام حکومت ذخیره در راه نظامی مصرف نشود، ما گفتم که کوشش ما دراین مورد جریان دارد، که یک هیئت بې طرف تعین شود، تحت مراقبت این هیئت مواد سوخت و غذایی تقسیم شود.

B.B.C دری: شما نقش اساسی و برجسته در جهاد داشتید، در اوایل بحیث وزیر عدلیه مقرر شدید، ولی وظیفه را اشغال نکردید در این باره توضیحاتی ارائه فرمائید؟

حقانی: ما از حکومت در ابتدا بسیار مطالبه کردم، که متاسفانه تا حال به مطالبات ما جواب نگفته، از همینرو از همان اول پست وزارت را

قبول نکردم، چون حکومت شکل ائتلافی داشت و صبغه اسلامی و ملی آن مشکوک بود و است، از همینرو برای خود مناسب ندانستم در کابینه باشم.

بجای اینکه امن بیاوریم و برای مردم خدمت نماییم، جنگ و بی امنی را رفع نمایم، خود درگیر جنگ باشم، فلهذا صحیح نبود وزیر باشم و مردم در مصیبت بم و توپ مبتلا باشد.

B.B.C پښتو: داسې فيصله شوې، چې حل او عقد شورا پر خپل ټاکلي وخت جوړه شي، استاد رباني هم له واک لاس نه دی اخیستی، تاسې په دې اړه کوم تجويز ترلاس لاندې لرئ؟

حقاني: د رباني صاحب موده پينځه ځلوېښت ورځې د دې لپاره تمدید شوه، چې شورا جوړه شي او په رسمي توګه د دولت مشر وټاکي، دلته له يوې خوا موسم مساعد نه و، له بلې خوا د شورا لپاره د غړو په ټاکنه هم انتقادونه کېدل، موږ غواړو شورا ته غړي په سمه طريقه معرفي شي، چې يو ملي حکومت رامينځته کړای شي، چې اطاعت ورته وشي، امن راولي، ولايتونه له مرکز سره وتړي، ځکه مو غوښتنه وکړه، چې يو متفق پلاوی د شورا غړي تزکيه کړي، د ټاکنې بهير يې وڅاري، چې ځينې کسان په پيسو او رشوت اخيستل شوي، د قوميت او حزبيت له مخې راغوښتل شوي، هغوی چې شورا تحريم کړې اعتراضونه يې رفع کړی شي، د شورا کار بايد سطحي ونه ګڼل شي، ډېره پاملرنه او دقت ورته وشي، داسې کسان راونه غوښتل شي، چې د خپلې سيمې د نمايندګۍ صلاحيت او کفايت نه لري، استاد رباني اوس له کوم قانوني جواز پرته واک له ځان سره ساتلی، چې د تشنج او جګړو باعث ګرځېدلی، ځکه خو موږ يوه پرېکړه وکړه، چې مولوي محمد نبي

محمدي ته چې د دولت رئيس مرستيال دی، واگې وسپارل شي، هغه د قانون له مخې د دې مستحق دی، چې په دغه موده کې د ده تر مشرۍ لاندې شورا دايره شي.

B.B.C پښتو: استاد رباني په دې هکله څه نظر لري؟

حقاني: استاد رباني زموږ هيئت ته ويلي او موږ ته يې يو ليک هم راليږلی، په دې ټکو چې ښېگا خپل ملگري راغواړي، دا خبرې به ورسره مطرح کوي، بيا به رسماً موږ ته خپل ځواب راکوي...

ما رباني صاحب ته وويل: د خدای خاطر وکړه، په خپل ملت زړه وسوځه، ستا مرستيال کولای شي، قانوناً په داسې مواردو کې کار وکړي، هيله ده واک خپل مرستيال مولوي محمدي ته وسپارئ.

B.B.C پښتو: د مجاهدينو نورو مشرانو ستاسې له پرېکړې سره موافقه لري؟

حقاني: محترم مولوي خالص موږ ته کتباً ډاډ راکړی، حضرت صاحب، گيلاني صاحب هم توافق لري.

که داسې ونه شول، حکومتي دستگا به همداسې فلج پاتې وي، په روغتيايي، تعليمي او نورو شاخو کې به خلک له سختو ستونزو سره مخامخ وي، همدا د حل لاره ده.

بسم الله الرحمن الرحیم

اتحادِ علمای افغانستان

د افغانستان د جهاد محترمو رهبرانو!

السلام علیکم تاریخ: ۲۴/۹/۱۳۷۱ هـ ش

د اتحاد علمای افغانستان او د هیواد د بیلا بیلو برخو جهادی قوماندانانو او قومی مخورو د روان کال د قوس میاشتی په ۲۳ نیټه لاندی پریکړه وکړه

څرنګه چی د محترم استاد برهان الدین ربانی د ریاست موده له ۴۰ ورځنی تمدید سره پای ته رسیدلی او د ځینو مشکلاتو او ملاحظاتو له مخی د حل او عقد شورا نه سیاسی او ملی شوری طریقه را غونډه نشوه. له همدی کبله دغه چی د علماوو اتحاد، جهادی قوماندانانو او قومی مشرانو جلسی په نتیجه کی پریکړه وکړه چی استاد ربانی دی د [illegible] ریاست د مولوی محمد نبی محمدی ته وسپاری او د دوی تر ریاست لاندی دی د حل او عقد شوری د تشکیل پروسه عملی کړای شی او ټولو ته [illegible] د ولایتونو او قومونو او [illegible] د شرعی طریقه د امیر د انتخاب لپاره د [illegible] له مخی به هر ډول فیصله چی [illegible] او له اتفاق شکل څخه یی برخی وی [illegible] موجوده مشکلات به ئې حل کولی او [illegible] سبب وګرځی. له همدی امله [illegible]

والسلام

جلال الدین

عبدالله

مولوی عبدالسلام

صدیقی

مولوی محمد رسول

له سده وتلي

۸-۹-۱۳۷۴

د اتحاد علماء غونډه ده... زه د باندې له ډگروال صاحب سره گپه کوم... درانه ماشينونه چې د ډبرو غټ گټونه او کمر د توږلو، اره کولو لپاره لېږدوي، داسې ښکاري لکه د غرغرې دار يې لگولی...

ډگروال صاحب وايي... داسې ورځ به راشي چې دا يو نيم درجن مې دلته درته ځړولي وي... ما خبره نه وه کړې، چې غږ شو... ور ولاړشوم... وايي دننه دې غواړي...

چې دړه مې بېرته کړه، کوټه له ملايانو ډکه وه... په يوه بڼه، يوه څېره... لکه ټولو په يوه وار سترگې راپورته کړې وي، له ببرو وروځو لاندې يې له رنجو ډکو سترگو گاټې داسې ښکارېدل لکه سنگسارېدو ته يې ډبرې را اخيستې وي...

وېرې واخيستم، لکه گېڼې نيولی وم... نه دننه تللی شم، نه بېرته گرځېدای...

د حقاني صاحب لکه زما وارخطايي ته پام شو، څنگ ته يې ور وبللم، په ملايمت يې پوښتنه وکړه... لکه ملايانو ته په ما او ليک مې تېم ورکوي... چې داسې دانه مې ساتلې...

ذاکري صاحب هماغسې د عذاب په ويش لگيا دی... وايي سياف ته وليکه: "په بنده سا مې قلم را واخيست..."

"لندېز"

جناب محترم استاد سیاف صاحب! السلام علیکم:

".... موږ په روغه جوړه او دا چې منلی شورا جوړه شي خپل وس وکړ... خوله بده بخته ګټه یې ونه کړه... اوس تاسې ته خبر درکوو، چې مقابله مو نه کوو، که چېرې اسلامي حکومت جوړ شو، الله جل شانه دې جوړ کړي، همکاري به درسره کوو، خو که ستاسې له شورا او پرېکړو ټکر او فتنه رامنځ ته شوه، مسوولیت به یې د استاد رباني او ستا پر غاړه وي...

په داسې حال کې چې مشرانو شورا تحریم او د مقابلې اعلان کړی، شورا او پرېکړې یې له فتنې پرته څه نه شي راختی.

تاسې موږ ته لیکلي چې د مولوی صاحب خالص نظر زما نظر دی، اوس خالص صاحب له شورا سره مخالفت وکړ، خو تاسې ورسره ولاړ یاست... د دغه تضاد معنا څه کېدی شي...؟

که تاسې له زړه غواړئ موږ به کوښښ وکړو مشران واقعي شورا کې په ګډون راضي کړو، د دې لپاره باید له هر ولایت درې تنه یوه پلاوي کې رسماً وټاکل شي، چې د شورا د تزکیې او مشرانو رابللو چاره پر مخ بوځي... په دغه صورت کې امید شته یو اواری ترلاسه شي، که داسې ونه شول بیا ته یوه شه او ستا شورا..."

ما پخپلو ټکو مسوده ولیکله... خو ځینې ټکي یې راباندې واړول چې اسانه شي، هغه دی، چې لوړ متن ترې رامنځ ته شو...

ذاکري صاحب راته کړه: ته خپله ورسره ولاړشه... وایي یو سړی چاته ویل که خط ور ولیکي... هغه ورته کړه پښه مې خوږېږي... ویل خط په لاس کاږي، پر پښه څه کوې...؟ ویل مجبور یم د خپل خط د لوستو لپاره ورسره ولاړ شم چې بل څوک یې نه شي لوستلی،

عبدالرحیم اخوندزاده، قاضي میرزاخان دلیلي او زه رهي شوو... د پولادي امیر مانۍ کې هماغه اوسپنیزه څېره... په ورته هیبت او صلابت ډېره لګولې... استاد باغ بالا مانۍ کې ډېره دی، اخوندزاده او قاضي یې وروبلل زه یې دباندې ایسار کړم... په یو څه ځنډ یې وروغوښتم... راته وایي دا ملایان لکه ته د سده باسي...؟ ما ویل زه یې په لېونتوب اړولی یم... اخوندزاده صاحب ورته کړه، ټول له سده وتلي یوو، دوی چای چښلی و... ماته یې د شین چای ګیلاس کېښود... سوړ و، ډک مې پرېښود... استاد یو لیک وکیښ:

محترمو ورونو علمای کرام حفظه الله تعالی!

السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته وبعد...

ما په استاد یو خط ولیکه او د یو هیئت په ذریعه امرصاحب حکمتیار ته واستاوه شه او یو هیئت ستاسو خواته در واستاوه شه، چې په ګډه مولوی خالص سره خبرې وکړي، او په دې ښه پوه اوسي، چې خدای ناخواسته که ټول خلک ایتلافي نظام ومني، د اتحاد تنظیم ته یې منل د امکان څخه ډېر لیرې ښکاري، چې د ګلم جمو یو نفر هم په دې مجلس کې ناست وي، زه به په کې نه یم، زما د ننیو خبرو فیته در وغواړئ تاسو ته به پته ولږي چې موږ څه غواړو، هیله ده دورونو په قناعت کې تاسې هم مرسته وکړئ.

والسلام علیکم

۱۳۷۱/۱۰/۷

بسم الله الرحمن الرحیم

اتحاد علمای افغانستان

تاریخ: / /۱۳۷۲ ه‍ ش

برادر محترم حکمتیار صدر اعظم دولت اسلامی افغانستان

بمنظور تحلیل و بررسی وضع نابسامان فعلی کشور و جریان جنگ های دردناک وویرانی خانمانسوز و بدنام کننده برای مسلمانان و دولت اسلامی که ثمرات پر بار پانزده ساله جهاد را لحظه به لحظه نابوده می برد، اجتماعی مسئولانه از علما و قوماندانان و اهل خبره و سران و بزرگان اقوام بروز دوشنبه ۱۷ عقرب ۱۳۷۲ در شهر جلال آباد دایر گردید.

درحالیکه در برابر وضع جاری انزجار کامل مردم مظلوم افغانستان و مراتب تاثر و تأسف همه امت اسلامی که انصار جهاد بوده اند و در رابطه با پامال شدن حرمت و مصالح ملت مسلمان و آبروریزی برای همه داعیون اسلام و نهضت های اسلامی و خطرات مداخلات شوم دشمنان و آینده تاریک را به پاداش پانزده ساله جهاد و قربانی بی مثال امت اسلامی به شما انتقال می دهد برای آنکه این سقوط قهقرائی از حد موجوده آن نیز جبران ناپذیر نشده باشد مواد مندرج آتی را از جناب شما خواستار است.

الف: آتش بس عاجل و فوری جنگ جاری را اعلان نمائید و قوتهای محارب در موقعیت های موجوده شان متوقف گردند.

ب: همه راه های مواصلاتی در مسیر کابل وولایات بدون قید و شرط باز گذاشته شود.

ج: برای حل مسائل متنازع فیها به هیاتی مشتمل از کبار علما و مصلحین اختیار کامل تفویض گردد تا در چوکات شریعت منور اسلام و مصالح ملت مسلمان و ارمانهای امت مسلمه به حل و فصل آن بپردازند.

دغه مکتوب په همدغه متن احمد شاه مسعود ته هم لیږل شوی...

دافغانستان اسلامی دولت | دولت اسلامی افغانستان
دصدارت عظمی مقام | مقام صدارت عظمی

شوری محترم اتحاد علماء افغانستان!

السلام علیکم و رحمة الله و برکاته!

در رابطه با مطالب مندرجه مکتوب مورخ ۱۳۷۲/۸/۱۷ تان با احترام عرض می کنم:

الف: با اعطای صلاحیت عام و تام حل وفصل همه قضایای متنازع فیها مطابق شریعت اسلامی به هیأت حکم صددر صدموافقیم و اطمینان می دهیم که نسبت به فیصله های هیئت التزام خواهیم ورزید.

ب: با توقف جنگ و اعلان اور بند موافقم، با باز شدن همه راه های مواصلاتی توافق داریم.

از خداوند کریم برای خود و شما توفیق خدمت صادقانه در راه نجات کشور ازین وضع دردناک ، اقامه صلح و تشکیل نظام صد در صد اسلامی مسئلت می جویم.

با احترام

برادر تان« حکمتیار»

****

فضیلت مأب ذاکری صاحب و علمای نهایت محترم

السلام علیکم و رحمة الله و برکاته!

صحت و موفقیت شما را در وظیفه ایکه در پیش گرفته اید از رب العزت خواهانم.

فرستادگان شما تشریف آوردند و روی مسائل با ایشان صحبت نمودم که ان شاء الله شما را در جریان قرار خواهند داد.

امیدوارم معضله موجود به لطف الهی و تلاش شما حل گردد.

احمد شاه مسعود

زور حقیقت نه دی

څه کېدی شي، څه کولی شو...؟

وضعه دردوونکې، پرمختیاوې لړزوونکې دي، حال بوږنوونکی، مستقبل تیاره دي، زه داسې ګنم نه باور شته، نه اطمینان، یوازې هیلو کې سا چلېږي، ژوند په امید تکیه دی، نیم ژواندې اسرې د ژوند ارابو ته دیکه ورکوي، نور د ژوند لپاره نه وخت شته، نه حالات مساعد دي.

وخت د مرګ پر خوا دی، حالاتو له ژوندانه لاس اخیستی د مرګ په انتظار ولاړ دي، هرڅه د مرګ په چوپړ کې دي.

د جګړې غاړې، تنظیمونه د خپلو خلکو پر ځای بهرنیو ته ګوري، لکه خپله پرېکړه تصمیم یې نه شته، د ملت اراده یې تر پښو لاندې ده، پر توطئو، معاملو یې ایمان راوړی، په مخفي کارې بوخت دي، اقتدار یې قبله ګرځولې، واک ته په سجده پراته دي...

اقتدار که په هره بیه وي، هر قیمت ته چمتو دي، په هرڅه بولی لګېږي، هرڅه لیلام دي.

حقاني صاحب په ليدو کتو بوخت دی، يوه ته ورځه، بل ته کينه، زه د هغوی په خوله يوه پر زړه بله له ورايه گورم، نه پوهېږم حقاني صاحب څرنگه ورسره د خير، ښېگڼې هيلې پېيلی شي...؟

زه د خپل زړه خبرو ته وخت نشم مونداى، که کوم ماښام له حقاني صاحب سره د يوازې کېناستو فرصت مومم تر ډېره دواړه چوپ وو، لکه د ويلو څه نه لرو، لکه زه د ده پر زړه پوهېږم، دی زما پر مدعا... داسې چې غواړو څه ووايو، خو نه يې وايو، نه يې شو ويلی... چې خبرې د نهيليو برېبوکيو کې نغښتې... له ويلو پټه خوله ښه ده... شيخ فريده پټه خوله دې بهتري ده...

زه د خجالت احساس کوم، چې نه مې شوی کړی د زړه خبرې راپورته کړم، ځان په يو ډول منافقت پړ راته ښکاري... پوښتنه دا ده، چې دغه مشران په جرگه، نرخ او کاڼي معتقد کېدی شوی...؟

د حقاني صاحب سترگو کې يو ژور درد گورم، يو دوک او نهيلي مومم، څه خبر زما سترگو کې د بغاوت سکروټې ليدی شي...؟

زه چې ورته په نيوکو شکايتونو خوله پرانيزم... راته وايي: موږ نور څه کولی شو...؟ نه له يوې غاړې سره دربېدی شو، نه له بلې سره، زور کشاله نه شي اوارولی، بې له دې چې د جوړې او سولې خبره وکړو، بل حل نه شته... دا زموږ مکلفيت او مجبوريت دی... که نه ته ووايه څه وکړو، څه کولای شو...؟

زه غلی شم دی هم چوپ شي، څه شيبه دواړو ځانونه دغسې چوپتيا ته سپارلي وي، چې ورته گورم پر څېره يې د ځرگندي نا خوښۍ نښې گورم، له وضعې، حالاتو، که زما له نيوکو او احساساتو...؟

لکه حقاني صاحب له خپل مزاج مجبور دی، د جرگې، نرخ او کاڼي

مجبور ، مرکې او سولې ته ژمنتیا... چې پکتیا د جرګو وطن دی... دلته هر قومي مخور په دغسې ژمنتیا ځان اړ ګڼي، چې دلته د حکومتونو په پرتله د جرګو سیستم غښتلی راوتلی... چې حکومتونو هم جرګو ته کتلي، جرګې ته په مخ اړولو یې ګام اخیستی دی.

دغه ولسونه چې څومره جنګیالي پېژندل کېږي، دومره نرخ، کاڼي قومي کودونو، جرګې او سولې ته ژمن او معتقد ختلي...

دا خو مو هر چاته دا خپل زړګوټی سپین ساتلی

چې مو د وخت په داړه مـــارو هم یقین ساتلی

(...)

د مولانا فهیم بندار:

له مودو پس مې حاجي نسیم وموند ورسره کش یې کړم چې له فهیم سره ګورو، د بهرنیو چارو وزارت واټ ته د صدارت راختلې دروازه نظار شورا ترلې د توره بازخان څلور لارې دروازه خاصو مراجعینو ته له پوښتنو، پلټنو وروسته پرانیستل کېدی شي.

حاجي صاحب له وسله والو سره غوړونه وجنګول، زه یې پر اشاره وروغوښتم، کلك یې تالاشي کړم، حاجي نسیم خندل، زړه راته وایي بېرته وګرځه، خو د وسله وال له ډاره مې دا کار نه شوی کړی.

د صدارت بڼه نه دا چې اوښتې بلکې بیخي الوتې، فضا ترینګلې او مرموزه ده، صدارت لکه پوځي قرارګا داسې ښکاري، وسله وال یوه بله خوا ځغلي، یوه لوی سالون ته په تلو حاجي نسیم یوې کوټې ته ننوت، زه سالون کې ولاړ یم، د استاد رباني او مسعود لوی عکسونه پر مخامخ

دېوال لګېدلي، وسله وال له سر تر پښو راته ګوري، یو نیم له چا سره څه وايي، خو پوښتنه نه کوي، حاجي نسیم راووت، ورته وایم په څه بلا دې واړولو، دی څه نه وايي، خاندي...

پر پوړیو وختو، حاجي بیا یوې کوټې ته ننوت، زه ولاړ یم، یو عسکر وروغوښتم له ساړه سټري مشي سره یې پر یوه چوکۍ د کیناستو وویل:

حاجي نسیم بله کوټه کې دي، چې راووت زه یې لاس نیولی ورسره ننویستم، یو ژبی پټه خوله ناست دی، موږ هم غلي کیناستو، لکه په خبرو بندیز لګېدلی، لس دقیقې وروسته یو وسله وال له مخامخ کوټې راووت، موږ یې وروغوښتو چې ننوتو کوټه کې نه میز و، نه چوکۍ، پر سره غالۍ نوې توشکې پرتې دي، پستې غټې تکیې دیوال ته ایښې... یو پنډ پړېړ سړی ناست دی، یا الله دا مولانا فهیم دی؟ دا قتدار له سړي داسې بلا جوړوي...؟

ماته د جمعیت نظامي کمېټې یو مامور سترګو ته ودرید، چې پر موټرسیکل به ګرځېده، خوش باش خوش پوش... دا په څه غضب اوښتی.

ستړي مشې مو وکړل، معلومه شوه ، دا د مولانا صاحب رسمي دفتر نه دی، دی چې له چا پټېږي نو پر دغه کوټه ننوځي، یا به آن کار دیګر بوخت اوسي...

مولانا صاحب چې اوس جنرال دی، له واره حقاني صاحب د نیوکو تر غشو لاندې ونیو، نه ښه نه بد، د حکمتیار پر ملاتړ یې پړ کړ، تر دې چې حزب ته یې د وسلو مهماتو په ورکولو تورن کړ، وايي موثق اطلاعات ورسره دي...

ما ورته کړه! حکمتیار له حقاني صاحب ستاسې پر ننګه ګیله من

دی...

مولانا پر پاکستان خوله ورخلاصه کړه، چې کابل یې له خپلو جاسوسانو ډک دی...

ما ورته کړه تاسې د پاکستان مینه کې دومره ډوب وئ چې موږ مو پر پاکستان د نیوکو په تور دوزخیان بللو...

ده وویل: جنرال رحیم وردگ او حامد کرزی د پاکستان اجنټان دي... اوس یې زما پر رحیم وردگ او حامد کرزي څه...؟

که نه جنرال زما وطندار دی...

حامد کرزی خوارکی یې دومره ډانډاس کړ، چې د ده په خبره سرش زیر بالش خات شد...

جنرالی مولانا فهیم ته دا زیان اړولی چې ډېری یې د خاد پخوانی جنرال گڼي، خادست یې بولي، که هرڅو وایي مجاهد دی، نه یې شي پرې منلی...

ډاکتر نجیب الله هم د خاد له تور او غضب ځان نه شوای خلاصولی، وایې ډاکتر د خاد پر ریاست همېشه د پښېمانۍ او افسوس اسویلي ایستل او خپلو ملگرو ته یې د ده پر غاړه د دغې دندې غورځول د کارمل توطئه گڼله.

له پیسو خالي بانکونه:

په یوه بڼه د څو کرنسیو چلښت:

افغانستان بانک ترمخ داسې بیروبار وي، چې سړي ته د دموکراسۍ د دورې مظاهرې ور په زړه کوي، زما یوه ملگرې په ټوکه کې وویل، د

رباني صاحب سخاوت ته گوره، د پيسو څومره حوالې يې خلکو ته ورکړې...

معلومه شوه، چې د حل او عقد شورا د رشوتونو له امله د بانکونو خزانې تشې پرتې دي، درشونو په احکامو سربېره د بانکونو په مخه کې ولاړ سوداګر دا يوه مياشت د پيسو د نشتوالي له امله هره ورځ حواله په لاس دلته بېګاه کوي.

يوه ورځ مو د پښتني تجارتي بانک له خزانه دار سره ملاقات وشو، د خزانه دار نوم رانه هېر دی، خو په قوم ځدراڼ و، ده د حل او عقد شورا لپاره، د داسې رشوتونو کيسې وکړې، چې د نړۍ په تاريخ کې به د رشوت او اختلاس دغسې رسوايي نه وي شوې.

دا وخت افغانستان کې په يوه بڼه څو کرنسۍ چلېږې، د پنځو او لسو زرو بانك نوټونه نوي راوتلي، دوستم او رباني ته روسيه کې جلا جلا بانکنوټونه چاپېږي، پر دغو نوټونو روسي قاچاقبران پېښور کې ډالر رانيسي، حکمتيار چې له وړاندې دغه پيسې چلينج کړې وې، يو ځل بيا د لسو پنځه زرو نوي چاپ شوي نوټونه ناچله اعلان کړل، ځکه خو افغانۍ خپل ارزښت له يوې مخې بايللی، ډېرې راکړه ورکړه په کلدارو ده، حکمتيار هم د پيسو چاپ لپاره مډرن ماشينونه موندلي، د پيسو د چاپ کاغذ يې پاکستاني کستم ضبط کړ...

که څه هم حکمتيار پخپلو اعلاميو کې د دغسې بې پيشتوانې افغانيو د چلښت مخه ونشوی نيولی، خو سياسي بې ثباتۍ د افغاني کرنسۍ ارزښت دومره وغورځېد چې د حکومت لخوا له رشوت او بډو پرته مارکيټ کې نه شوی چلېدی...

بسم الله الرحمن الرحيم

اعلاميه رياست مالي حزب اسلامي افغانستان

غرض رفع مشكل بانك نوت هاي جعلي افغاني به همه افغانها اعلان مي گردد كه :

۱- ازنگهداري بانك نوت هاي افغاني وخريداري آن خودداري كنند.

۲- عجالتاً بانك نوت هاي چون ريال سعودي وايراني، كلدار پاكستاني ودالر بحيث اسعارمورداستفاده درتبادله هابكارگرفته شود.

۳- بانك نوت هاي افغاني اكثراً جعلي وبي پشتوانه بوده،هرحكومت آينده مجبورخواهد بود تا همه رالغوقرارداده وبانك نوت جديد عرضه كند، كه درآنصورت همه آنانكه بانك نوت هاي جعلي را نزد خودنگهداشته اند زيانمند خواهند شد.

۴- درعوض حفظ بانك نوت هاي افغاني ، بايد اسعار خارجي دربانگ ها ويابطورشخصي نگهداري شود.

ناکامه تجربه:

د جمعیت فرهنګي انجمن کې له زړو یارانو سره د ملاقات فرصت ګوتو ته راغی، فاضل صاحب د برکي اوږده چپنه اغوستې، د مدرسې له وختونو تازه او تاند ښکاري... اجرالدین ویاړ هم له پخوا زیات غښتلی معلومېده، چې د هېواد ورځپاڼې رئیس ټاکل شوی، خو د هېواد وضعه لکه د ټول هېواد خرابه ده، اجر الدین ویاړ له ما د همکارۍ غوښتنه وکړه، ما ورته وویل، اوس مې دا دوکان ترلی، د حرفونو سوداګري مې پرېښې.

ویاړ وویل: تحقیقي مضامین راته لیکه، ما ورته ویل، په څه تحقیق، په دې چې کتابخانې داسې چور او وسوځول شوې، موزیم لوټ شو، بانکونه او ملي شتمنۍ هغسې تالا شوې...؟

فاضل د ژواک صاحب خبره وکړه، خو ما ورته ویل زه ستاسې له لاسه له ژواک سره د مخامخېدو سترګې نه لرم، اجر الدین بیا د قلمي همکارۍ او دېلې حق الزحمې خبره وکړه، ما په لنډه ور پرې کړه: د ړندو ښار کې مې د هېندارو د پلور ستوماني نه ده ختلې... د دولت پر خزانو چور ګډ دی او چې څه پاتې وو، د حل او عقد شورا له سره څار شول، د بانکونو ترمینځ سوداګر هره ورځ له سهاره تر مازیګر حوالې په لاس د پیسو لپاره د توغندیو له خطر سره ولاړ دي، د دېلې حق الزحمې درک به له کومې لګوي؟

فاضل د اطلاعاتو او کلتور وزارت د نشراتو ریاست خبره وکړه، خو ما ورته وویل: زه د وچې خاني کوم، که د استاد رباني پاچاهي ومنلی شم، نو د اطلاعاتو او کلتور وزیرحیثیت خو والله که راباندې ومني.

په خبرو خبرو کې اجرالدين له ملايانو سر وټکاوه، ويې ويل: ترڅو چې ملايان وي، ښه ورځ به ونه وينو، ما ويل: اخوانيان لکه مرفوع القلم ګورې، د اخوانيانو په دفاع کې لګيا شو، خو فاضل خبره ورلنډه کړه: دا هم يوه ناکامه تجربه وه.

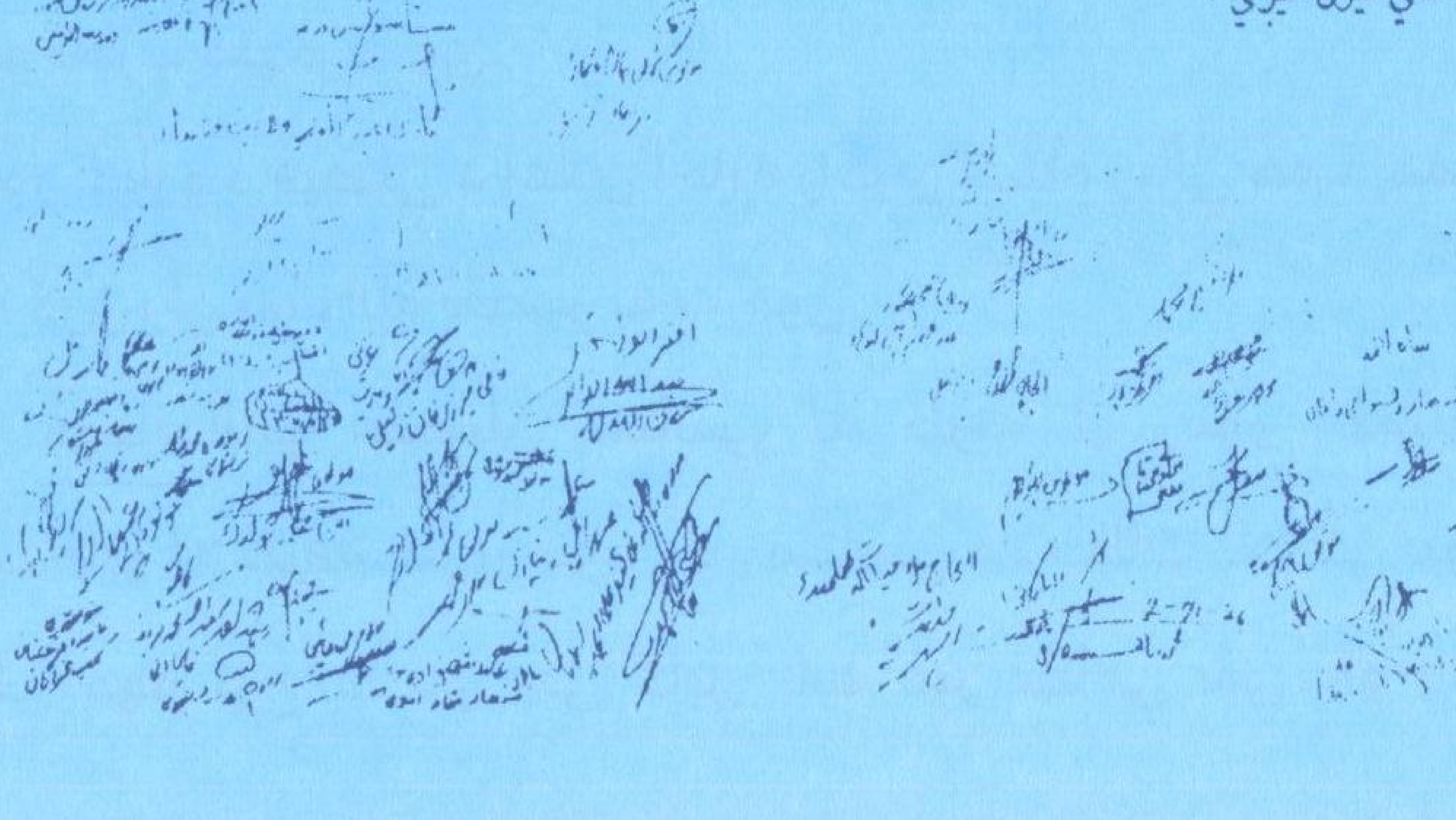
بسم الله الرحمن الرحيم

اتحاد علماى افغانستان

تاريخ: ۱۳۷۱/۷/۲٦

الحمدلله رب العلمين والصلوة والسلام علي رسوله الكريم وعلي اله وصحبه اجمعين اما بعد :

اتحاد علما ء افغانستان او جهادي مهمو قوماندانانو د۱۳۷۱ هـ ش دميزان په ۲٦ مه نيټه په کامل اتفاق سره فيصله وکړه چي متخاصمي ډلي لکه حزب اسلامي افغانستان،او جميعت اسلامي افغانستان ، همدارنګه اتحاد اسلامي افغانستان اوحزب وحدت (اهل تشيع) او نور دي خپلي شخړي دفيصلي له پاره اکه چي دالله (ج) فرمان دي (فا ن تناز عتم في شي ء فردوه الي الله والرسول ان كنتم تؤ منون بالله واليوم الاخر...... فلا ور بك لايؤمنون حتي يحكموك فيماشجربينهم ثم لا يجدو ا في انفسهم حرجاً مما قضيت ويسلموا تسليما) دالله (ج) كتاب او درسول الله صلي الله عليه وسلم سنت ته محول کړي ، او علماء به دکتاب او سنت سره سم فيصله کوي ، له دغه تاريخ نه وروسته به هيڅ يو لوري پر خپل متخاصم لوري باندي حمله نه کوي او که له دي فيصلي نه سرغړوي نو هغه په واقع کي متمر داومسؤل بلل کيږي بلکي زموږ دجهاد په دي حساسه مرحله کي غواړي دجهاد ثمره ضايع کړي البته دمصلح هيئت معلومات او نظريات هم راغوښتل کيږي او دموضوع دتحقيق له پاره به داتحاد علماء افغانستان تر کلکي څارني لاندي نيول کيږي .

د حکمتیار ملاقات

د کابل ناپوځي کېدو وړاندیز

حکمتیار صاحب مخې ته راووت، وايي دا خو د سولې هیئت نه دی د سولې لښکر دی په کوټه کې څلورو دیوالو ته په بېلا بېلو بڼو او ډیزاین کوچونه ایښي، ایله شل تنه هغه هم په تکلیف کوټه کې ځائیدی شوی، نور دباندې پاتې شول.

حقاني صاحب خپلو خبرو کې وویل د کابل امنیت امانت دی، دکابل قوماندانانو شورا ته دې وسپارل شي، دا ستاسې (حکمتیار) غوښتنه هم وه، موږ غواړو په صداقت دا کار ترسره شي، له پلمو بهانو ډډه وشي، فیصله بشپړه شوې، اعلان یې پاتې دی، مولوي صاحب خالص، پیر صاحب، مولوي محمدي د فیصلې ملاتړ کړی، دلته به د انتخاباتو او منتخبې شورا لپاره زمینه مساعدیږي، داسې حکومت به جوړ کړی شي چې په تحزب متهم نه وي.

موږ غواړو د فیصلې د اعلان اجازه راکړئ استاد رباني هم د همکارۍ وعده کړې، ان شاءالله تقصیر به نه کوي.

د قوماندانانو اطمینان ستاسې له طرفه او زموږ اطمینان د قوماندانانو له طرفه ضرور دی، موږ ستاسې ملاحظات پام کې نیولي د فیصلې مهم اړخ دا دی چې کابل باید غیر نظامي شي، او بیطرفه

حکومت راشي، دواړه غاړې به د خپلو بندیانو لست راکړي، چې د فیصلې له اعلان یوه ورځ وړاندې خوشي شي.

ډاکټر فاروق اعظم: مذاکرات اخیر ته رسېدلي نور باید اعلان شي، ستاسې نکات او ملاحظات په نظر کې نیول شوي، تاسې مطمئن اوسئ دا خلك چې راټول دي پر ځان یې هم شاهد نیسو او پرتاسې هم...

دا واقعیت دی چې جنګ د حل لار نه ده، یو تنظیم حکومت نه شي کولی، په داسې ګډوډۍ کې ملك دوام نه شي کولی، ملك ته یو ثابت نظام په کار دی.

ولایتونو تعهد کړی چې د اصلاحي شورا د پرېکړې تر شا به ولاړ وي، مذاکرات ښه روان دي، هیله ده په تطبیق کې یې تاسې همکاري وکړئ، ځکه ستاسې ډېر څه په هغې کې مراعات شوي دي، تاسې د دغې فیصلې په تطبیق کې ډېر څه کولی شي.

مولوي غلام رباني: حکمتیار صاحب هغه ګناه چې دا دوه کاله استاد رباني کوله اوس یې ته کوې...

مولوی صدیق الله: زموږ فیصلې مخکې چا ونه منلې، یو ځل یې موږ د مقابلې لار غوره کړه، بیا پیغامونه راغلل موږ معطل شوو، اوس هم د کابل قوماندانان دې ته اماده دي چې په ګډه به یې مقابله او مقاطعه کوو.

مولوي نظام الدین حقاني: په کابل کې د شورویانو سره جنګ کې دومره بې عزتي او بېدیني نه وه، راغلې، لکه اوس چې راغلې، موږ د خوست، ګردیز پکتیکا خلکو پرېکړه کړې چې د دغه جنګ مخه به نیسو د جنګي ډلو پر وړاندې به درېږو...

ته به خپل وس نه دریغوې اعلانیه به یې کوې، پټې معاملې خو

زموږ د مشرانو ښې زده دي، خو موږ هرڅه ښکاره غواړو...

لکه مخکې چې حقاني صاحب وویل تاسې له موږ سره د فیصلو په تطبیق کې همکاري کړې، حکومت که په زور کېدی شورویانو به کړی وی، که په پیسو ټینګېدی رباني به دا کار کړی و، حکومت په تفاهم چلېږي.

حقاني: د دې خکلو له آزار او ښېراوو باید وډار شو، که فیصله نه شي منلی په ډاګه راته ووایه چې ودې منله، بیا پلمې بهانې نه غواړو.

له یوې بلې خوا له حکمتیار سره د دوستم د همغږۍ په غندنه خبرې وشوې.

حکمتیار: پیر صاحب ګیلاني هم د تره کي د دیني امورو مشاور و، (۹) میاشتې یې دا دنده ترسره کړې، که داسې وي بیا دا هم وغندئ...

پر قوماندان شېرخان کوچي دا خبره بده ولګېده، حکمتیار صاحب وویل ټوکه مې کوله.

عبدالقیوم خان! مخکې به موږ کمونستان پرچمیان په حزب ډارول، خو اوس حزب خپل څنګ پورې ونیول.

حکمتیار: داسې ښکاري چې هیئت دا ګڼلې چې که فیصله اعلان کړي، مخالفت به یې وشي، خو داسې نه ده، موږ د فیصلې د تطبیق وعده درکوو، د اوربند، مسلحو قوتونو وتل، د کابل امنیت د کابل قوماندانانو ته سپارل، موقت حکومت، شورا اوله حساسو پوستونو د کمونستانو لیرې کول، دا ټول درسره منو له مخالف سره به یې مخالفت کوو، موږ مخکې هم ټولې فیصلې منلې خو متاسفانه، مقابل طرف ترې سرغړونه کړې.

موږ له دې وړاندې منځګړیو ته بشپړ واک ورکړی، خو دا ځل

متاسفانه داسې واك نه شو ورکولی، خپل عذر او شرایط لرو، دا د هم آهنګۍ شورا شرایط دي که مراعات شول ومو ویل مرسته به کوو.

موقت حکومت باید دوو هفتو کې جوړ شي، دايمي اوربند او د جګړې ختمول د موقت حکومت مسوولیت دی، په کار نه ده اول شورا جوړه شي بیا حکومت...

که اول شورا جوړوو، بیا حکومت دا ډېر وخت غواړي، د شورا تر جوړېدو باید د حکومت جوړول ونه ځنډول شي، تاسې لنډه لار انتخاب کړئ، موږ چې څه وایو په هغې ولاړیو، تاسې وویل فیصله به هله اعلانوو چې دواړه خواوې پرې توافق وکړي، په دې صورت کې مسئاله حل ده، دا ښه صورت دی.

زموږ د معلوماتو له مخې هېڅ طرف توی وړی واك نه دی ورکړی، دواړو خپل شرایط وړاندې کړي، فیصله دې دواړو ته واورول شي، بهتره دا ده چې له هم آهنګۍ شورا سره وګوری، د دې لپاره چې بیا څوك مخالفت ونه کړي، که هغوی دا وګڼي چې له مخ یې کرکه کېږي، لیدو ته یې څوك حاضر نه دي، هغوی به څنګه ستاسې فیصله ومني؟

حقاني: دا اوس چې د هم آهنګۍ شورا سره دلیدو خبره کوې، اول به دې ویلي وو، مشترك ملاقات به شوی و، موږ به فیصله نه کوله، موږ داسې ګڼله دوستم ستا نمایندګي منلې ده؟

حکمتیار: مانه دي ویلي دا ونیسئ هغه مه نیسئ، تاسې چې هر څوك درسره نیسئ زه کوم اعتراض نه لرم، خوښ یم، موږ چې هم آهنګۍ شورا جوړه کړې داکار مو سنجیده کړی، جنجال یې نه ګڼو، چاره نه وه، ځکه ملك خطرناك حالت طرف ته روان و.

استاد رباني او مسعود دغه جنګ کې استعمال شوي، موږ دوی

سره جګړه نه درلوده، که دلاور ته بمونه نه وی ایښودل شوي، نن به هم لوی درستیز و، پښتانه به له شماله وتل.

۲۲ میاشتې پر ما جنګ و، زه ورته یوازې ولاړ وم... د خالص او محمدي دروازې مې وټکولې هغوی زه په حقه ګڼلم، خو د ملاتړ جرآت یې نه شوای کړی، دې طرف ته یو کمونیست چا نشوی راښودی، خو هلته لوی درستیز دلاور، جنرال بابه جان، ګارنیزیون، خاد، او دفاع وزارت او قطعات ترې ډك، دي...

حکمتیار دوه درې ځلې د توضیح غوښتنه وکړه... ده د فیصلې له مجهولیت سر وټکاوه.

یوه هفته کې یې د کابل تخلیه او دوو کې د رباني استعفا غوښته.

حقاني: بیا وایم چې جګړه حل نشي راوستی، له دې عذاب په خبرو او تفاهم وتلی شو.

حکمتیار: مجامله نه کوم، موږ په دواړو لارو کار کوو، خو دې ته ترجیح ورکوو، چې جګړه ونه شي.

حقاني: بیا هم وایم کابل باید غیر نظامي شي، انتخابات وشي، ملي اردو جوړ شي.

حکمتیار: مسعود راډیو تلویزیون کې ناروا تبلیغات کوي، د ګلبدین دوستم بدنامې ملېشې یادوي.

عبدالرحیم اخوندزاده: د بدنامو نوم خو تاپرې ایښی و.

حکمتیار: حقاني صاحب! تابه زه هم پېژندلی وم، مسعود هم، مسعود خو هغه سړی دی چې له تا تښتېدلی و.

حقاني: له مانه، له مولوی منصور او قاضي امین وقاد...

حکمتیار: موږ نن شپه د عملیاتو وخت ټاکلی، خو که سوله وشي،

دوستم او کيان حل او عقد ته خپل استازي ولېږل، خو حزب وحدت له نظار شورا سره د افشار، چنداول، او جمال مېنې جگړو له حل او عقد لیرې وساته.

مزاري دوستم ته مخابره کې له علیک سلیک وروسته وویل:

مزارى: خبر شوم حل او عقد شورا کې برخه اخلئ، موږ خو د يو بل متحدين وو، نظار شورا زموږ پر ضد په هېڅ وحشت درېغه ونه کړه...

دوستم: سپين ږيري «استاد رباني» يو پلاوی رالېږلی، زموږ ټولې غوښتنې يې منلې، بيا مو نسيم مهدي کابل ته ولېږه، دی به تاسې سره هم وگوري.

مزارى: له مهدي سره به خبرې وکړو، خو تاسې حل او عقد ته د خپل استازي لېږل وځنډوئ، د دې پر ځای دې له حکمتيار سره د خبرو مخه پرانيستل شي.

دوستم: سمه ده مهدي سره به خبرې وکړئ، خو چې داسې ونه شي، چې نجيب زموږ تاسې محرومو مليتونو رانسکور کړ، دا وياړ مو له لاسه ووځي، بيا دا خبره را پورته شي، چې يوازې يو مخصوص قام حکومت کولای شي او موږ د حکومت کفايت نه لرو.

مزاري: ستاسې نظر سم دی، خو د شمال او جنوب په وېش خبره نه اوارېږي، بايد يوه معقوله تجربه رامينځته کړو.

د تخريبي هڅو مرگونې بېلگه:

لکه وړاندې ياده شوه دواړه غاړې د يو بل مشرانو له منځه وړو لپاره پيسې ښندې، د جنگي کړښو د اکمال لپاره لکونه ډالر بادوي د يوې بلې

غاړي قوماندانانو ته یې د پیسو ورخونه ورمات کړي.

د جګړې کرښې ډېری قوماندانان له بلې غاړې پیسې اخلي، حکمتیار، د مسعود او مسعود د حکمتیار د مینځه وړلو لپاره د پټو عملیاتو او جاسوسی لپاره پیسې لګوي.

محمد یونس قانوني دغسې فعالیتونو له امله یوه چاودنه کې ټپي شو.

د دغو پیسو ډېری برخه په چل او دوکه وهل کیږي، د ښکېلو غاړو د مشرانو له منځه وړو ته خیالي پلانونه او نقشې وړاندې کوي، په دې توګه له حکمتیار او مسعود بې دریغه پیسې څي.

څرخي پله کې مې ډګروال سید نعیم په نوي څېره کې موند، حالات بدل ښکارېدل، له پاچا صاحب سره سترې مشې کې مې پر زړه وخوړه چې کومې لړزوونکې پرمختیا خپل سیوری رارسولی.

پاچا صاحب کیسه د ټوکو په بڼه پیل کړه: د ده په وینا پر دې خواشینی نه دی چې چاودنې به وژلي وو، بلکې پر دې خپه دی چې ستا پښه به ننګرهار او زما لاس وردګو ته وړل شوی و...

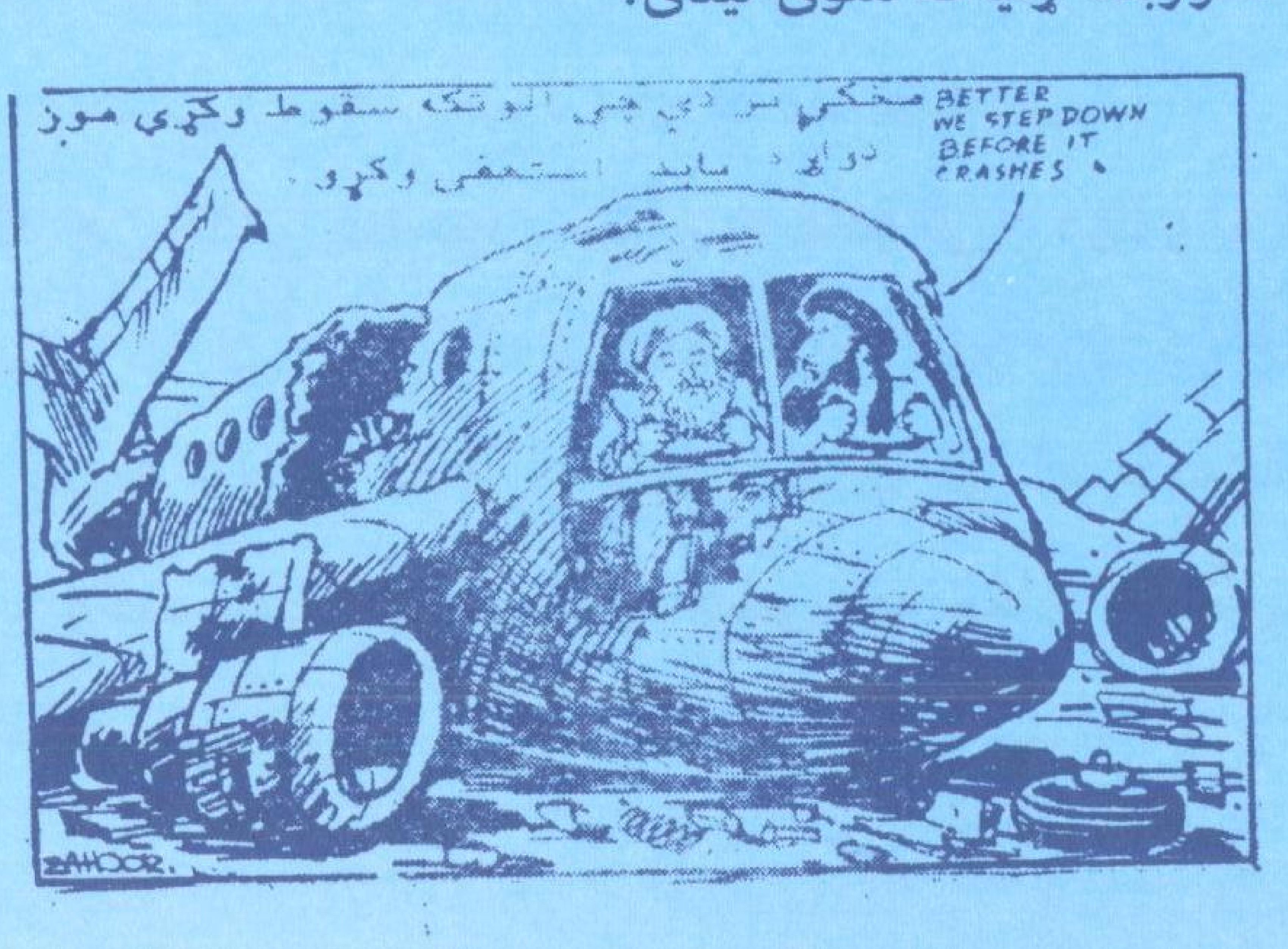
د جنرال (.......) دوه یاوران (.......) او (.........) له ښاغلي مسعود سره نژدې اړیکې لرلې له دوی یې یو (......) د سیمه ییز تړاو له امله له حقاني صاحب سره هم راشه درشه لرله، په را وروسته کې د مسعود او حقاني ترمنځ اړیکې د دوی په مټ ټینګېدې....

څرنګه چې حقاني صاحب د سولې په هڅو کې د موټرو له کتار سره چهار اسیاب ته څي راځي، که د دغه کاروان کوم موټر کې چاودونکي توکي او بمونه ځای پر ځای او چهار اسیاب کې له حکمتیار سره د ملاقات پر وخت وچول شي... په یوه غشي دوه ښکاره ویشتلی او دواړو له شره خلاصیدای شي.

دوی یو ځل له ما د کوم ناروغ په پلمه موټر وغوښت، بیا یې له ضابط عمرخان د هغه موټر غوښتی و، تر هغې چې د یوه موټر په ترلاسه کولو توانېدلي وو، موټر کې یې پنځه ویشت کیلو گرامه چاودونکي توکي او بارود په خورا مهارت ځای پر ځای کړي وو، تصادف ته گوره چې موټر حقاني صاحب تر جلال اباد له ملایانو سره ولېږه، په سروبي کې د قوماندان زرداد زړه په موټر ورغی، خو چې کتل یې موټر له بارودو او چاودونکو توکیو ډک دی، په دې توگه دغه توطئه شنډه کړی شوه، که نه شونې وه حکمتیار، حقاني له گڼو کسانو سره له منځه تللی وی...

ښکېلو غاړو د یو بل پرضد دغسې پټو ښکاره هڅو کې نه د بېگنا کسانو مرگ ژوبلې ته کتل نه انساني ضایعاتو او عواطفو ته، دا چونگ له خرواره د یوې پېښې یادونه وه، دغسې لسگونه هڅې د جگړې اړخونو د یو بل پرضد ترسره کړې، په ملیونونو ډالر یې لگولي او ځینو مکارو دېره مارو ترې په بډه وهلي دي...

له سختو جگړو وروسته دواړو غاړو د دریو ورځو لپاره اوربند اعلان کړ، چې بهرني اتباع له کابل ووتلی شي، خو د کابل بې دفاع اوسېدونکی په ډېره بې دردی د دغې جگړې قربانیان گرځېدل، د دوی لپاره چا د اوربند اړتیا نه شوی لیدی.

فطرت

په حدیث شریف کې راغلي: ماشوم د اسلام له فطرت سره نړۍ ته راځي، دا مور او پلار دی چې له هغه یهودي، نصراني، مجوسي... جوړوي. هېڅوک له موره مجرم نه دی زېږېدلی، دا حالات، چاپېریال او نظامونه دي چې د غل، ډاکو، قاتل او بدماش نوم ورپورې کړي، مجرم یې ورگرځوي، گلم جم، ټوپکي یې کړي، د خلکو په سرو کې میخونه ټک وهي، په ژوندوني یې سترگې باسي، پوزه غوږونه یې پرې کوي، کورونه یې لوټي، پر عزت، مال او ناموس یې بلوسي...

هو! هر زوکړی د ربښتیا له فطرت سره نړۍ ته راځي، داسې چې نه غل وي، نه ډاکو، نه قاتل او بدماش... خو وخت او حالات ترې قاتل، ډاکو او بدماش جوړ کړي، بیا خپل ورور وژني، د خپل کلیوال پر سینه د کلاشینکوف ججوره تشوي، خپل خلک او هېواد فتحه کوي...

د روسانو له تېرې وړاندې دوستم د تفحصاتو یو خاموش کارگر و، اسدالله سروري او... ښایي په چا کله لاس هم نه وي، پورته کړی، خو اوس نه په جگړو مړېږي، نه یې په وینو تویولو او لوټماریو هوسونه خړوبېدل...

هغه چې د قوماندان او ملېشه په نامه یې وېره ترهه په زړونو غوړولې، له دې وړاندې یې زموږ منځ کې د ژوند گډه منډه وهله، نه توپیر و نه برتري...

ایډیالوژۍ، د واک سیالي او سیاستونه دي چې خلک له یو بل لیرې کوي، دوستان په دښمنانو اړوي، د یو بل پر وړاندې یې وسلې پورته

کولو ته دروي، د دین، ژبې، مذهب او ... په نامه يې ديوالونه ترمنځ دروي.

د ثور له کودتا وړاندې زموږ يو کليوال علی مرجان له ټولو نيک خويه، منلي او خواخوږی ځوان يادېده، خو له کودتا د يوې اوونۍ په تېرېدو مرجان پر ځان بل پوست وغوړاوه، بيا هغه مينه ناک مرجان چا ونه ليد، مرجان د ډار او وېرې نوم وگرځېده...

مرجان اوس چېرې دی...؟ مړ به وي که ژوندی، يو وار بيا به مرجان خپلو منځو کې هماغسې خوږ او زړو ته نژدې ووينو...

چې هېڅوک له ځايه ظالم او سخت زړی نه وي، زوکړی.

تریخ حقيقت:

ربړه د يوه بل اړخ په حذف او نفې نشي اورېدای... کمونستانو له ځان او خپلې ايډيالوژۍ پرته پر هر څه چليپا تېروله...

تنظيمو خپله منگول کې د واک انحصار غوښت، د ځان لپاره د اقتدار هرې بيې ته چمتو وو... د هر چا خپله جگړه، خپله سوله، خپل اوارى، خپله روا ناروا وه... هغه وه چې ټول پر نولسو گونډه شول... د دښمنۍ بيه او د دوستۍ قيمت ښايي دومره لوړ نه اوسي چې سړی دېواليه او د پولۍ ټک ته کېنوي...

د رژيم له پاتې شونو او جنرال دوستم سره دومره مخالفت پلمه ده که واقعيت...؟ پلمه ځکه چې هرې غاړې خپل څنگ کې د رژيم ولاړ افراد پاک او د بلې غاړې ناولي بلل...

ډاکټر حنيف ته وايم ښه نه وه دوستم يو حقيقت پېژندل شوی

وای... تريخ حقيقت...؟ چې شديد او ږوند مخالفت تپنې ته مخه پرانيزي... راته وايي، ته هر درې کاله پس يو حقيقت راباسې... افغان ملت هم ستا حقيقت و... ظاهر شاه هم ستا حقيقت و، څه شول...؟

تاته د خپلو حقيقتونو لالهاندي در پېښه ده... زه غلی يم، ځواب نه لرم که جرئت...؟

د محمود میستري او حقاني ملاقات

د محمود میستري، لومړني لیده له حقاني صاحب سره انټرکانټیننټال هوټل کې پلان شوی دی.

له ښه بخته د میستري لیدو ته په وخت ورسېدو، دوه درې واره بیا هم حقاني صاحب او د علماوو شورا ځینو غړیو سره میستري وکتل، د میستري لیدو ته په روانېدو به ملایان اودسونو پسې ولګېدل، د ملا ایسته تېرېدل، اودس وچېدل او بیا اودسونه د اوښ غوو دي...

تر هوټل تګ اسان نه دی، که څه هم په دغو شپو ورځو کې اوربند دی، خو لاره خطرناکه او حالات ترینګلي دي.

تر هغې چې ملایانو نصوار اچول، یوه بله خوا ایسته تېرېدل، بیا یې په ولاړه او ځانګړو حرکتو اودس وچاوه او بیا له سره اودسو تازه کولو د ملاقات پر وخت ګېنټه نیمه اړوله.

لار د نظار شورا وسله والو نیولې، څلور لارو او واټونو کې له نورو ورځو زیات ټانکونه او وسله وال تر سترګو کیږي، چې د سګریټیو په ډکولو او فقیر بوټي په دودولو بوخت دي، تنکي ژني چې لا یې شونډې نه دي تورې وسلې په لاس ولاړ دي، دوی لویې عسکري دریشۍ اغوستې، ګنې د میستري هرکلي ته یې منظم پوځ درولی، خو په دغسې یونیفورم کې له پخوا زیات مسخره ښکارېدل، داسې معلومېده، د څو هېوادو پوځیان راغونډ دي.

مزمل صاحب ته مې کړه: د استاد رباني پوځ ته ګوره، په څوني ټینګ

دسپلین یې د میستري هرکلي ته درولي دي...؟

مزمل راته کړه، مستریان هم خیرن خچن وي...

(انټر کانټینینټال) لکه د کابل سرایونو کرایي کوټو داسې بڼه لرله، له دویم پوړ یې د تشنابو اوبه څاخي، د سرویس او خدمتونو درک نه شته، کوټو کې قوماندان، باډیګارډان او خپلوان ډېره دي.

نیم ساعت موږ لابي کې بې پوښتنې ناست یو، حقاني صاحب د چای وویل، د ارمونیې تورو چای جوشو کې یې چای کېښود، ګیلاسونه خیرن وو، بل یې د دوو نیمو لکو افغانیو راوړ، محمود میستري هم راورسېد.

حقاني صاحب د سولې په اړه خپل پلان وړاندې کړ او په دې اړه یې د خپلو فعالیتونو، ستونزو او ګواښونو یادونه وکړه، حقاني صاحب لومړی په عربي د میستري هرکلی وکړ، نوره وینا یې پښتو وکړه، چې ډاکټر فاروق اعظم پر انګرېزي ژباړله.

حقاني صاحب وویل: که څه هم دغه حکومت د ناقصې او نیمګړې طرحې له مخې جوړ شوی، خو که اوس راتلونکې شورا په ازاده او خپلواکه کچه جوړه شي، اواری رامینځته کېدای شي، څکه خو د راتلونکي حکومت د ټاکنې لپاره جوړېدونکې شورا کې باید د زور او زرو د نفوذ مخه نیول شوې وي، خلک باید د خپلو استازو د غوراوي پوره حق ولري.

حقاني صاحب له محمود میستري مننه وکړه، چې د مسلمانانو ترمنځ د سولې لپاره راغلی، او د اصلاحي شورا د فعالیتونو او لاس ته راوړنو په هکله یې هم معلومات ورکړل.

میستري د حقاني صاحب د وینا او هلو ځلو ستاینه وکړه، د ده طرحه یې تایید او خپله وبلله، ده وویل له نورو اړخونو سره له کتلو به

په ګډه د وروستي حل پر پلان کار وکړي، چې افغانستان د جګړو او ویجاړیو له خونړیو منګولو وژغورل شي.

محمود میستري له ښاغلي حقاني مننه وکړه، چې په واضحه عربي یې خبرې وکړې، ده وویل د حقاني صاحب وینا ماته خوند راکړ، تاسې ښه ملګري راټول کړي، چې ستاسې وینا یې په انګلیسي وژباړله، ځرنګه چې زما ملګري په عربي نه پوهیږي، زه به په انګلیسي خبرې وکړم، تشکر کوم چې ماته د خبرو موقع راکوئ، تاسې او ستاسې ملګري چې په دغو سختو شرایطو کې غواړئ د هېواد د نجات لپاره لار پیدا کړی، د قدر وړ دي، لکه تاسې چې وویل موږ رښتیا هم د سولې لپاره راغلي یو، تاسې ډېر تلاش کړی چې سوله راشي، امنیت ټینګ شي، زه د ملګرو ملتو د امنیت شورا له خوا مؤظف شوی یم، ستاسې خبرې واورم افراد، ډلې او تنظیمونه وګورم، خوشاله شوم چې ستاسې خبرې مې واورېدې، زموږ هیله ده دا اوربند اوږد او دایمي شي. نن سهار موږ ښاغلی رباني ولید، د اوربند په اړه د هغه ځواب مثبت و.

د سولې په اړه چې تاسې خپل پلان تشریح کړ، پر هغې خوشاله شوو، چې ډېر مثبت اړخونه لري، ستاسې نظریات عملي او موږ ته نژدې ښکاري، موږ یې خپل نظر کې نیسو او پخپل رپوټ کې به ځای ورکړو.

افغانان مغرور او سرشاره قام دی، چې خپل نظریات ژر نه شي بدلولی، خو تاسې د یوه افغان په توګه په دې برخه کې اغېزمن رول لرلی شئ، باید د افغانانو په ذریعه دا کار ترسره شي، موږ بیا راځو او بیا به تاسې سره وګورو، پوښتنې به وکړو، چې له موږ سره څومره مرسته کولی شئ، زه یو ځل بیا د ملګرو ملتو او خپلې خوا ستاسې او ستاسې له ملګرو مننه کوم.

د کابل قوماندانانو په استازیتوب قوماندان ارسلا وویل: غواړو د افغانستان کشاله د سولې او خبرو له لارې حل شي، افغانان له جنګ ستړي دي، د دغه جنګ قربانیان د کابل خلك دي، دوی د کابل له قوماندانانو غواړي امنیت یې وساتي، چې دوی یې وروڼه زامن دي.

د کابل قوماندانانو شورا کې د تنظیمو قوماندانان شته خو تنظیمي ګټې یې شاته کړې، د امنیت یوازینی لاره دا ده چې کابل غیر نظامي شي، وسله وال ځواکونه له کابله ووځي.

حقاني: د کابل قوماندانانو جګړو کې برخه نه ده اخیستې، د سولې له پروسې سره یې همکاري کړې، دا زموږ غوښتنه ده چې جنګي ډلې له کابل ووځي، کابل غیر نظامي شي...

میستري: یو ځل بیا تشکر کوم، تاسې د وطن لپاره وجنګېدی، خو کورنیو جګړو کې مو برخه نه ده اخیستې، دا لار چې تاسې تعقیب کړې، غوره لاره ده، مننه، خدای په امان.

د میستري په راتلو د اوربند، له امله د هوتخیلو، قابل بای او نورو برخو لېرډېدلي خلک د خپلو مېنو، کورو لیدو ته ورغلي، خو ملېشو دغو کورو کې ماینونه ایښي، چې یو شمېر بېگناه هېوادوال په کې والوتل.

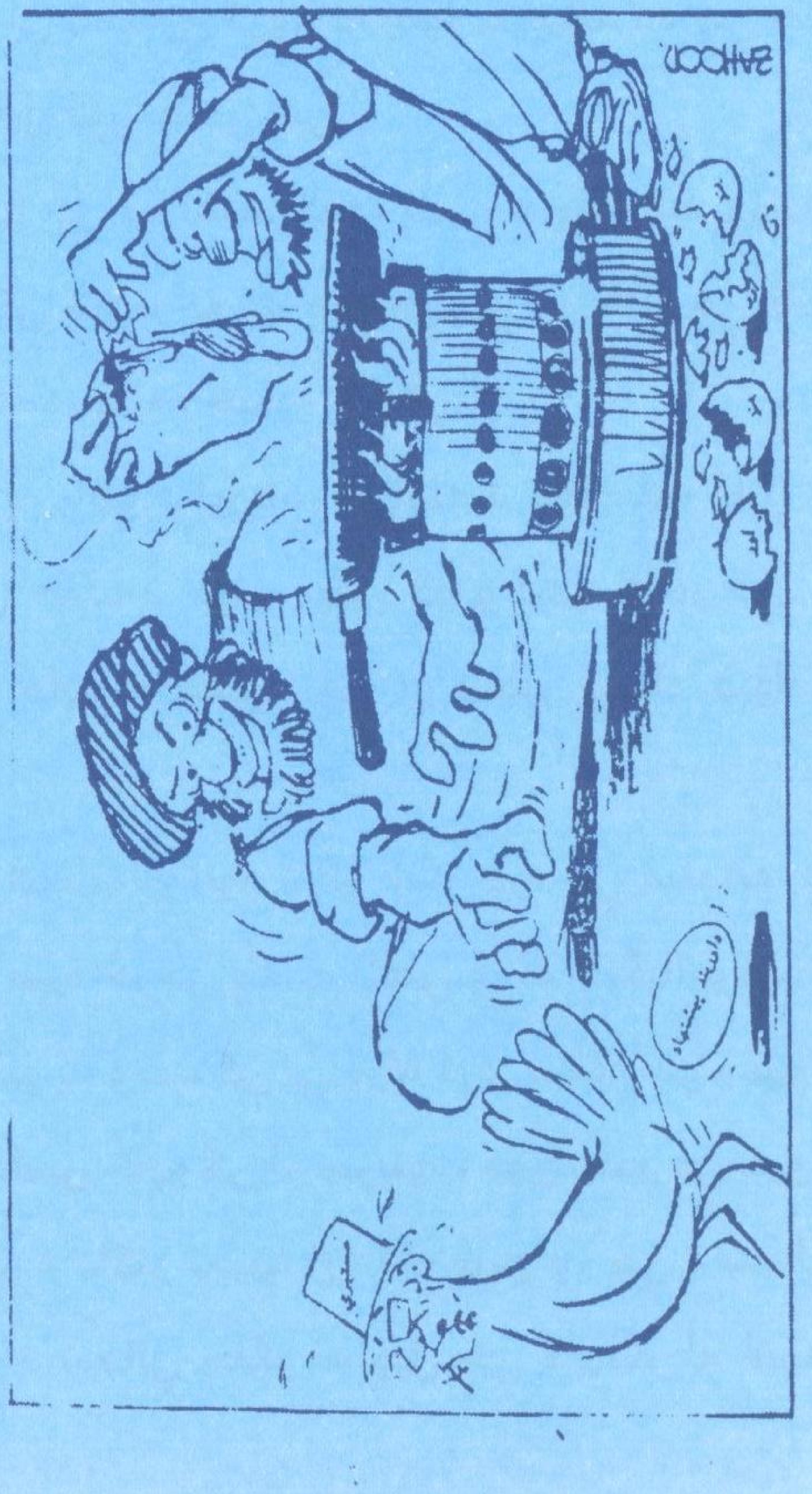
پر سبا یې قوماندان انور ډنګر شکر دره کې مېلمانه کړو، دی له خپلو جنګیالیو سره ځرخي پله ته راغلی و، له جنګیالیو سره یې چلند د ملګرتیا وو، د تلو په وخت کې یې ورته کړه: میندې مو وغیم، لږ د سړي زامن شئ، په داسې ځایو کې لږ سړیتوب کوئ، قدر مې کړی...

له انور ډنګر د ډاکتر نجیب زړه تک شین و، چې د شمالي لار به یې تړله- ډاکتر به د شمالي خلکو ته ویل چې د ډنګر له لاسه ستاسې د

انگورو حاصلات په وخت مارکيټ ته نه شي رسېدی، دی سم کړی چې لار بنده نکړي، بيا يې يو بل سړک وغځاوه، خو انور ډنگر به هغه ته هم ځان رساوه.

ده شکر دره کې يوه ښايسته ماڼۍ رغولې، کړکيو ته يې رنگينې پردې نيولې، قيمتي کوچونه يې ايښي دا ښې به د چا ملکيت و، غصب کړی به يې و، که يې رانيولی، ماته داسې ښکارېده، د پخواني پاچا د کورنۍ ملکيت وي، ښايي پر ده يې پلورلی وي، يا يې په زور لاندې کړی وي.

(والله اعلم)

د حل او عقد ډرامې تمثیل

د لیندۍ پر ۸ مه حل او عقد شورا له ټاکلې نېټې لس ورځې وروسته دایره او پر دویمه ورځ يې یوازینی کاندید برهان الدین رباني د جمهور رئیس په توگه اعلان کړ.

د حل او عقد شورا په اړه د تعبیرونو له اړخه له اوله اختلاف موجود و، ځینو حل او عقد او لویه جرگه په یوه مفهوم او معنا استعمالوله، ځینو به بېلا بېلې معناگانې او مفاهیم ورته کارول، خو دا ښکاره خبره ده، چې دې ټکي د خپل ثقلت له مخې ډېرو ته د ویلو پر وخت مشکلات پیدا کړي وو، د یو شو رهبرانو او د هغوی مرستیالانو خو له رادیوگانو سره مرکو کې په دې ټکي ژبې کلکې نښتې، انجینر احمد شاه یوه مصاحبه کې د حل او عقد په ځای عل او عقد کلمه وویله، د عین او ح - ق او دال ټکي يې گډوډ او ژوول، سیاف صاحب خو بیا عقد او حل تلفظ کاوه، چې اول غوټه ده او بیا يې پرانیستل، خو دا غوټه همداسې غوټه پاتې شوه چا خلاصه نه کړه.

۱۳۶۹ لمریز کې د مجددي او سیاف په مشرتابه د مجاهدینو عبوري حکومت سترې محکمې لویه جرگه منتخب اسلامي حل "و عقد افغانستان" په نامه یو معجون مرکب جوړښت په اعلان ۴۴ مادو کې یو قانون رامنځ ته کړ... د دغه قانون لومړي فصل کې چې د مجاهد، مهاجر، قوماندان، عالم، موسفید لپاره ځانگړې تعریف وړاندې شوی د اهل حل او عقد په پېژندنه کې کاږي: اهل حل وعقد عبارت از اشخاص

نیکو، صاحب رای هستند که مرجع حل و فصل قضایای مردم باشد، از منکرات و گناه پاک ومنزه پنداشته شود...

در جهاد مقدس سهم گرفته باشد، اقارب نزدیکش (پدر پسر، برادر) در مقامات بلند پایه دولت ملحد، ریاست یا بالا تر از آن یا دستگا خاد مصروف کار نباشد، فهم مناسب دینی داشته به امانت، تقوی وعدل متصف بوده به فسق وفساد مشهور نباشد و شعائر اسلامي را رعایت داشته باشد، منسوب به گروهای منحرف سیاسي نباشد، علیه جهاد مقدس موقف نگرفته باشد، اشخاصیکه بعد از اخراج قشون سرخ از وطن از صف دولت ملحد خارج شده اند منتخب شده نمیتواند...

سیاف صاحب د لویې جرګې پر مخالفت له پخوا ولاړ و، د ده په اند لویه جرگه کې ارذال هم راتلی شي، خو حل او عقد ته بیا تزکیه شوی او یوازې پاک کسان مخه موندای شي.

خو دلته یې له خپل تصویب کړي قانون په انحراف لویه جرګه منتخب حذف او د حل او عقد پرځای د پول نقد ډرامه پروډیوس کړه...

حل او عقد شورا بې له دې چې اتفاقي بڼه غوره او د جمهور رئیس د ټاکنې ظرفیت او صلاحیت ولرلی شي، په ناقصه توگه دایره شوه.

د شورا په مقدماتي غونډه کې سید نور الله عماد اعلان وکړ، چې رهبران په دې موافق دي، چې شورا کې برخه واخلي، هغوی را روان دي، ممکن سبا راورسیږي، خو داسې نه وه، له سیاف پرته ټولو ورسره مقاطعه اعلان کړې وه، د کندهار، ارزگان، هلمند او زابل نمایندگان د دې لپاره چې سیاف صاحب د شورا له ترکیب، جوړښت او طرز العمل سره د هغوی له مخالفت خبر وو، د خپل ملاقات په پلمه پغمان ته په

بللو نظر بند کړل، د هغوی غیاب کې یې په هماغه ناقصه توګه شورا دایره کړه، له بلې خوا یو شمېر نور نمایندګان هم له شورا څخه په دغه ورځ د باندې پاتې شول او د هغوی په ځای خپله د دولت وزیران او نور کارمندان د شورا تالار کې کېنول شول او بې له دې چې د دولت ریاست ته د کاندیدانو نومونه د هغوی له پروګرامونو او برنامو سره خلکو ته ورسپېرل او ولس په دې رابطه خپلې سپارښتنې او مشورې نمایندګانو ته ورکړي، په داسې حال کې چې موجودو نمایندګانو ته هم د خپلو نظریاتو، پېشنهادونو او غوښتنو وړاندې کولو حق او وخت نه و، د انتخاباتو په رابطه د ټولو ملي، بین المللي او شرعي نورمونو پرخلاف له یوه ډرامایي حرکت سره په تالار کې یواځینی کاندید د هېواد جمهور رئیس په توګه اعلان کړای شو، کله چې ځینو نمایندګانو اعتراض وکړ، چې له رای ګیرۍ مخکې باید نمایندګانو ته د خپلو نظریاتو د اظهار او وینا حق ورکړی شي، سید نورالله عماد وویل، لومړی به رای ګیري کېږي، بیا به نمایندګانو ته د خبرو حق ورکول کېږي، په دې معنا چې لومړی به رباني جمهور رئیس ټاکي، هله د نظر د اظهار او خبرو حق او وخت پیدا کولی شي.

د حل او عقد شورا دایره شوه، د علماوو اتحاد له منشي مولوي سعیدالرحمن نه راواخله تر مولوي محمد میر، مولوي فضل هادي شینواري او ګڼو نورو علماوو د شورا د تالار ښکلا ګرځېدلي وو، بېچاره ذاکري صاحب او څو نور ملایان یې په ځای پرېیښي وو، پته به هله ورته ولګي چې فتواګانې انتقادي پېشنهادونه وینا وې یې ټولې له نومونو لاسلیکونو سره مجله کې خپرې کړم.

په تالار کې خورا یخنی وه، نه د برېښنا درک و او نه هم د تسخین د

کومې بلې وسيلې، کله چې نمايندگان تالار ته ننوتل، دروازې وتړل شوې او نژدې دوه ساعته په تالار کې محبوس وساتل شول.

انجينر احمد شاه احمدزی د ستېج په مخ کې ودرېد ويې ويل: مشران را روان دي، لږ انتظار به نور وکړو، له ما سره د اذکارو ډېر ښه کتاب دی، زه به يې لولم، تاسې يې راسره تکراروئ، ډېر ثواب لري.

بسم الله الرحمن الرحيم

دولت اسلامی افغانستان

علماء و قوماندانهای محترم

السلام عليكم ورحمة الله وبركاته وبعد!

چنانچه اطلاع دارید درشرایط کنونی کشور عزیزما وارد مرحله حساس وفیصله کن گردیده است، باید در کشور عزیز ما دولت مستقر و مستحکم بمیان آید تا کشمکشهای خونین بدامنی ها خاتمه یابد، همه مردم مطابق به احکام الهی در فضای صلح و اخوت بسر برند، افغانستان ویران بعد از آزادی بازآباد گردد، راه ها امن و مشکلات ملت محروم و زجرکشیده ما حل گردد قانون اساسی کشور که بر اساس قرآن و سنت تدوین میگردد برای تصویب آماده گردد حقوق و وجایب همه روشن گردد، ظلم و بیعدالتی ومحرومیت ها برچیده شود برای رسیدن به این ارمان والا باید بر مبنای هدایت رب العالمین که می فرماید «وامرهم شوری بینهم» علماء قوماندانان دانشمندان و اهل الرای از سر تا سر کشور در چوکات شورای اهل الحل و العقد که در اصطلاح معروف لویه جرگه یاد می شود همه درمرکز افغانستان شهر کابل جمع شوند تا در مورد زعامت اینده کشور تصمیم بگیرند.

و از آنجا که تشکیل دولت اسلامی و تعیین زعامت ورهبری برای کشور یك فریضه دینی است، و تعیین زعامت بدون تشکیل شوری صورت نمیگیرد پس مطابق به قاعده اصولی تشکیل شوری «مالایتم الواجب الا به فهو واجب» یك وجیبه دینی است، ودر عین حال نص صریح قرآن کریم که می فرماید: «وامرهم شوری بینهم» اینهمه میرساند که باید به هرصورت ممکن مردم ما در تشکیل این شوری اقدام عاجل بعمل آورده اجازه ندهند دستهای تخریب ما را از ادای این فریضه دینی باز دارد.

یقین دارم ملت متدین ما با هوشیاری درشرایط حساس کنونی مانع هر دسیسه خواهند شد، و شورای بزرگ وسرنوشت ساز خویش را در موعد مقرر تشکیل خواهند داد و خود را از انجام این امر دینی محروم نخواهند ساخت. خداوند حافظ ونگهدار همه باد.

والسلام علیکم ورحمة الله

برادرتان

برهان الدین ربانی

رئیس شورای رهبری ورئیس دولت اسلامی افغانستان

د تالار دننه او بهر وسله وال گوته په ماشه ولاړ وو، داسې معلومېده لکه د جاسوسۍ یوه خطرناکه شبکه د ښار او تعقیب لپاره په سختو پولیسي فعالیتونو بوخته وي، هر نماینده له دوو زیاتو څارونکو له خوا تعقیب کېده، د ببرک او نجیب لویې جرگې به هم دومره سانسور او پولیسي نظام تر کنټرول لاندې نه وي دایرې شوې.

وضعه نه یوازې دا چې له اختناق ډکه وه، بلکې د نمایند گانو د تحقیر او سپکاوي ښکارندوی هم وه،له دوو ساعتو زیات نمایندگان تر تړل شویو دروازو دننه قید وو.

بندیز او گرځبندیز دومره کلك و، چې چاته د قضای حاجت اجازه هم نه ورکول کېده، تشنابو ته څوك نشوای وتلی، چې له امله د ځینو سپین ږیرو او بوډاگانو پرتوگونه لانده شول...

مولوي نظام الدین حقاني د رایې ورکولو په طرز العمل اعتراض وکړ، خو د واکمنو بریخو له یوې او بلې خوا چغې کړې او د (ملای اخلالگر) په چغو یې داسې یوه هنگامه جوړه کړه، چې د مولوي نظام الدین حقاني اعتراض چا نه شوی اورېدای.

له همدې ځایه وه، چې مولوي نظام الدین حقاني او یو شمېر نمایندگانو له تالار د احتجاج په عنوان د وتلو هڅه وکړه، که څه هم د دوی مخه ونیول شوه او وسله وال کسان د تالار په دروازو کې گوته په ماشه ودرېدل، خو له مولوي نظام الدین حقاني سره یو شمېر نمایندگانو د شرم دا داغ له خپلو ځانو لرې او له تالاره په وتو بریالي شول، په تالار کې دوه صندوقه کېښودل شول، چې په یوه د رباني صاحب رنگین تصویر لگېدلی، په داسې حال کې چې په تالار کې د کابینې غړي د کمیسیون هیئت او ډېری هغه افراد، چې واکمنو له

دولتي ادارو او خپلو متعهدينو راټول کړي وو، د رباني صندوق ډك او بل چې کانديد يې معلوم نه و، کومه پاڼه راونه وته، په دې توگه د حل او عقد ډرامه د رباني صاحب د انتخاب په اعلان پای ته ورسېده.

د قوس په ۱۱مه کابل راډيو د شپې ۸ بجو خبرو کې وويل: د حل او عقد شورا په ننۍ غونډه کې د رايو په اتفاق د استاد سياف پر پېشنهاد پرېکړه وشوه، چې له دې وروسته غير اسلامي ډلې ټپلې او افراد په هېڅ نوم او عنوان د نشاط او د فعاليت اجازه نه لري او د پخواني رژيم هېڅ يو لوړ رتبه او حزبي کارمند نه شي کولی د اسلامي دولت په کوم ارگان کې کار وکړي او نور به د پخواني محلد رژيم ټول پاتې شوني له دولتي ادارو ايستل کېږي، د خبر په پای کې استاد سياف پخپل غږ وويل: دغو عناصرو نژدې وه زموږ د څوارلس سوه کلن ملت نوم او نښان ورک کړي.

ده د افغانستان تاريخ له څوارلس سوه کالو د يادولو وړگاڼه، له دې وړاندې يې د جهالت او کفر زمانه پېژندله، د جهالت او کفر پر ضد مبارزه ده د خپلې ځانگړې فلسفې له مخې غزوله، دا سې چې اول به بېل او کولنگ را اخلې د جهالت، شرك او بدعت نښې نښانې به ړنگوی، بلدوزر به پرې تېروې چې د بت خانې پر سر د مسجد گومبزه نه شي جوړېدی.

په داسې حال کې چې د ملتونو تاريخ له اديانو لرغونی وي... تاريخ او نښه توپير لري... تاريخ دين نه دی...

د قوس ۱۲ مه د سهار له لمانځه وروسته ذاکري صاحب د سياف صاحب په اړه چې دا ټوله ډرامه دده پر پروديوسرۍ تمثيل شوه، د زړه له څوښه ښېرا وکړه، چې ټولو لمونځ کوونکو ورسره امين کړه.

حقیقت دا و چې که سیاف، رباني، مسعود پر شا نه وای ټېولي، کېدای شوی د شورا له تکمیل، توافق او تزکیې وروسته یو منلی اتفاقي حکومت جوړ شوی وای، حکمتیار د رباني له جمهوري ریاست سره قسما توافق درلود، یواځینی شرط یې د کابینې په تېره دفاع وزیر تبدیلول و، له بده بخته سیاف د صدارت پر سر د سیاسي سوداگرۍ داسې یوې معاملې ته غاړه کېښوه، چې د صدارت په شمول یې د ډېر څه په بایللو د یوه بل خونړي جنگ اور بل کړ، خو رباني د خپل مرموز طبیعت له مخې د صدارت چوکۍ په داوطلبۍ له ځینو سره په سودا اچولې، چې تر اوسه یې ددغه چوکۍ په تمه د ډېرو خولې چوپ کړې دي، رباني صاحب په یوه ډز دوې مرغې په نښه کولې، له یوې خوا یې د صدارت لپاره ډېر کسان په تمه کړي او د هغوی له مخالفت څان بېغمه کړی او له بلې خوا یې د صدر اعظم له احتمالي شر نه هم څان ژغورلی دی.

احمد شاه مسعود الوطن عربي مجلې سره مرکه کې ویلي: د پیر گیلاني له صدارت سره موافق دی، د مسعود په وینا د ډاکټر نجیب الله په اړه به مشران پرېکړه کوي. پوښتنه دا ده چې د ببرک کارمل په اړه چا پرېکړه وکړه؟

خیرخانه کې د یوې پوځي فرقې په چونۍ کې مولوی خالص خپل لنډ او ساده فارمول استاد رباني ته وړاندې کړ، په دې ټکو:

یو خواته ستا ملگري دي، دا مو پټېلې حکومت او واک باید تاسې سره وي، بل اړخ ته ټول ملت دی...

دا سمه نه ده چې هم مو د حکومت پر مشرتابه خېټه اچولې وي، هم په ټول واک...

اوس دوې خبرې دي... دا چې یا مقتدر وزارتونه تاسې واخلی، مشري ملت ته پرېږدئ، داسې څوک مشر وټاکو چې ټول ملت ته منلی وي... یا جمهوري ریاست ته واخله.. نور وزارتونه به ملت ته ورکړو...

استاد کما في السابق وویل له ملګرو سره به له سلا وروسته ځواب درکړو...

د مولوی میر حمزه په خوله یې احوال دا و چې که مولوی خالص غواړي صدر اعظم شي، موږ ورسره موافق یوو...

مولوي خالص وویل: که دوی دا ډول فکر کوي ستونزې به نورې هم زیاتې شي... په دې مانورو ربړه نه شي اوارېدای... مولوی خالص د افندي صاحب په اړه ویلي و، چې پیر ګیلاني د افغانستان اصلي اوسېدونکی نه دی... د ده پلار له عراق څخه راغلی، د افغانستان مشرتابه ته نشي کاندیدای... خو پیر صاحب د استاد رباني له خوا د صدارت په تمه تر مودو خېټه خیشته ګرځوله...

استاد سیاف او حضرت صاحب هم له دغسې شالید مستثنا نه دي... استاد ځان سید بولي او مجددي له سرهند سره پېیلی.

بي - بي - سي له کابل د خپلو خبریالانو د رپوټونو په اساس یوه پروګرام کې د مسلط وضعیت او جګړې په رابطه د خلکو غبرګون داسې څرګند کړ... څو تنو په ژړغوني اواز د ملګرو ملتو پر ضد شعارونه ورکول، چې ولې د افغانستان جګړې او ربړې په اړه له خپل اثر او نفوذ کار نه اخلي، یوه تن په خپل لړزېدلي اواز له ملګرو ملتو غوښتنه وکړه: مسلمان نه غواړو کافر راولېږئ کافر... څکه چې د مسلمانانو مسلماني لیدلې.

PEACE NEGOTIATIONS
IN PROGRESS
KA-BULL

د مولوي حقاني دریځ

۱۰ / ۱۰ / ۱۳۷۱

له امریکا غږ سره مرکه:

امریکا غږ: ستاسې په مشرۍ د افغانستان علماوو، قوماندانانو او مخورو استاد رباني ته پېشنهاد کړی و، چې قدرت خپل مرستیال ته وسپاري، خو داسې ونه شول او استاد رباني د دوو کالو لپاره د هماغه شورا له خوا انتخاب شو، ستاسې نظر په دې هکله څه دی؟

حقاني: څرنگه چې د استاد تمدید شوې موده هم پای ته رسېدلې وه د شورا د تدویر په هکله له مشرانو سره ملاحظې او انتقادونه موجود وو، موږ غوښتل شورا په واقعي توگه تکمیل او دایره شي او ټول اړخونه شورا کې برخه واخلي، خو استاد رباني دغه پېشنهاد ته چې واک خپل مرستیال ته وسپاري، مثبت ځواب ور نه کړ، هماغه و چې شورا په ناقصه بڼه دایره شوه او پینځو جهادي تنظیمو تحریم کړه.

امریکا غږ: ستاسې نظر د استاد رباني د ټاکنې په هکله څه دی؟

حقاني: زما شخصي نظر دا دی، چې کوم مشکل موجود و، هغه پرځای پاتې دی، امن، استقرار او د قوي ملي حکومت جوړېدل لاس ته رانغلل، که چېرې په واقعي توگه شورا لکه موږ چې پېشنهاد کړې وه دایره شوې وای، د جگړې مصیبتونه او د عدم استقرار ستونزې به له مینځه تللې وې.

امریکا غږ: ځینې مشران له واکه د استاد رباني گوښه کېدل غواړي، خپله رباني غواړي په قدرت کې پاتې وي، تاسې څه فکر کوئ، کابل کې به څه پېښ شي؟

حقاني: دواړه جانبه د زور له لارې دا کار تر سره کول غواړي، چې د حل لاره نه ده، باید د خبرو له لارې د حل منځنۍ لار وموندل شي، داسې چې د مظلوم ملت دغه ستره ارزو سرته ورسېږي او دا جگړې او وینې تویېدل ختم شي، دغه دواړه لارې چې یو په زور په قدرت کې پاتې کېدل او بل په زور د هغه لېرې کول غواړي، معقولې لارې نه دي، دا په حقیقت کې د کابل بېدفاع ښاریانو او ټول ملت سره زیات ظلم او جفاده...

امریکا غږ: د قوماندانانو، مخورو او علماوو نظر څه دی؟

حقاني: وړاندې موږ دې ټکي ته اشاره وکړه، چې د خبرو او مفاهمې له لارې دا مشکل حل شي، خو دا هم باید ووایم، چې د لارو بندولو باید ډډه وشي.

ټول اړخونه له شخصي، تنظیمي گټو، ملي گټې غوره وگڼي، په تفاهم د یوې سالمې ادارې په جوړېدو هېواد له دې بحران وژغوري، دا په جعلي، تقلبي او فرمایشي حرکتونو نه شي ترلاسه کېدای.

امریکا غږ: تاسې له دې بحران د وتلو کومه لار پېشنهاد وي؟

حقاني: د مشکل حل ته باید د خبرو یو مناسب جهت وموندل شي، له همدغه جهته اواری موندل کېدای شي.

امریکا غږ: د استاد رباني په قدرت کې پاتې کېدو سره به د کابل محاصره دوام ومومي، د ولایتونو اړیکې به له مرکز سره لېرې پاتې شي که څنگه؟

حقاني: طبعاً که مشکل حل نه شي، کابل به له سختې محاصرې سره مخامخ وي او ولایات به همدغسې له مرکز لېرې پاتې وي، څرنگه چې شورا ناقصه وه، اصلي مشکل په خپل ځای پاتې دی.

امریکا غږ: د ربړې د حل لپاره ستاسې غوښتنه څه ده؟

حقاني: د خلکو واقعي نمایندگانو، بې طرفه قوماندانانو، علماوو او مخورو کمیسیون باید رسمي شي، چې د حل په یوه لار توافق تر لاسه کړي، متخاصمې ډلې باید له جگړې، محاصرې او لارو بندولو ډډه وکړي، مسئله به طبعاً داسې حل کېږي، چې د ملت لپاره د منلو وړ وي.

څرنگه چې شورا په سمه توگه جوړه نه شوه، هغوی چې شورا تحریم کړې، رانه وستل شول، د شورا د تکمیل، تزکیې او تصفیې لپاره زموږ غوښتنې ونه منل شوې، ځکه خو اصلي مشکل پرځای پاتې دی، زه بیا هم دا خبره تکراروم چې له جگړې، راکټي بریدو او لارو بندولو ډډه وشي.

امریکا غږ: ایا تاسې اوس هم د سولې په هلو ځلو بوخت یاست؟

حقاني: دا زموږ مسوولیت دی، موږ د الله تعالی بندگان یو، د بنده بندگان له ځانه نه جوړوو، جنگ د مرض علاج نه دی، حل په جنگ نه کېږي، بلکې په خبرو حل رامینځته کېږي، باید دواړه جانبه صالحو او

بېطرفو قوماندانانو، علماوو او مخورو ته واک ورکړي او په خپلو وعدو صادقانه عمل وکړي، الله تعالی د مسلمانانو ترمينځ سوله او مصالحه مقرره کړي، نه جنگ او وينې تويول.

اعلاميه

حقاني صاحب له امريکا غږ سره د مرکې پر سبا زه وروغوښتم، چې له اړخه يې مطبوعاتو ته يوه اعلاميه ورکړم، د اعلامېې غټ ټکي دا دي:

که پر ولسي خلکو او سيمو بمباري او راکټي حملې دوام پيدا کړي، موږ بې تفاوته نه شو پاتې کېدای...

د افغانستان مجاهد او قهرمان ملت چې له شوروي يرغلگرو سره د جهاد په اوږدو کې د جگړو او هجرت کومې ستونزې او کړاوونه زغملي او په دې لار کې يې څومره قرباني ورکړي، په يقين سره چې د بشري تاريخ په حافظه کې د داسې دردوونکو پېښو سارۍ او ددغسې قهرمان ولس د صبر او زغم مثال نه شي ليدل کېدای.

په کار خو داوه چې د ملت پر ټپونو د ملهم پټي ايښودل شوی او دردونه يې درمل شوي وای، خو له بده بخته تېرو ۱۸ مياشتو کې د اقتدار خپل مينځي جگړو ملت له هغو زياتو مصيبتونو او کړاوونو سره مخامخ کړ، د اوبو - برېښنا قطع کېدل، د لارو بندول، د سونگ او خوراکي موادو قحطي، نا امني او لوټمار سربېره هوايي بمباريو او توغنندويي بريدونو له مرگوني برخليک سره مخامخ کړ.

موږ د افغانستان قوماندانانو، علماوو، مخورو او هغو ټولو اړخونو

په استازیوب چې جګړو کې ملوث نه دي، له متخاصمو ډلو په کلکه غوښتنه کوو، چې پر ولسي خلکو او سیمو له هوايي بمبار او راکټي حملو ډډه وکړي، د برېښنا له قطع کولو، لارو تړلو، اوبو بندولو او د عام المنفعه تاسیساتو لکه پلونو، فابریکو له نړولو لاس ونیسي.

موږ په داسې حال کې چې له خپل مجاهد او مظلوم ولس سره د جګړې له امله رسېدلو ځاني او مالي زیانو په درد او دوک کې ځانونه شریک ګڼو، په ډاګه اعلانوو، چې که بیا هم پر ولسي وګړو او سیمو هوايي بمبار او توغندويي بریدونه دوام لري موږ بې تفاوته نه شو پاتې کېدای.

موږ یو ځل بیا په تاکید سره وایو، که دغه ناوړه عمل دوام ومومي، موږ به مجبور وو، په لازم اقدام لاس پورې کړو، په دې صورت کې به د عواقبو مسوولیت د متخاصمو ډلو په غاړه وي.

والسلام علی من التبع الهدای

جلال الدین حقاني

بسم الله الرحمن الرحیم

د افغانستان ملی اسلامی محاذ

NATIONAL ISLAMIC FRONT OF AFGHANISTAN

برادر گرامی، فاضل محترم استاد برهان الدین ربانی!

در این لحظات حساس تاریخی که وطن عزیز ما در آستانهٔ یک تحول سرنوشت ساز قرار دارد، وظیفهٔ دینی، ملی و وجدانی خویش میدانم که با این وسیله نکات چند را طور تحریری به اطلاع شما برسانم.

جای شک نیست که جهاد قهرمانانهٔ ملت مسلمان افغانستان در عین حالیکه وطن را از چنگال کفر و الحاد رهانید، مسئولیت بس عظیم رهبری سالم و آیندهٔ انسانی و اسلامی افغانستان را بدوش ما رهبران و تنظیم های جهادی گذاشت.

درک همین رسالت تاریخی موجب آن بود که تنظیم های جهادی هنگام درهم پاشیدن رژیم کابل، در تحت شرایط آن وقت، روی یک سلسله مبادی برای تاسیس دولت اسلامی افغانستان توافق کرده مراحلی را تعیین کردند که اگر به آن رسیده میشد، ملت تجدیدی مسلمان ما را به آرمانهای والای تأمین وحدت ملی، حفظ تمامیت ارضی، تحکیم صلح و استقرار و تطبیق واقعی حق تعیین سرنوشت بر چه نزدیکتر میساخت.

متاسفانه از همان اول دین خون شهیدان، رنج آسیب دیدگان، اشک یتیمان و حسرت بیوگان نادیده گرفته شده از مبادی قبول شده یا تخلف صورت گرفت و یا در تطبیق آن سهل انگاری بعمل آمد بطوریکه شورای اهل حل و عقد مورد نظر در ختم مرحلهٔ دوم در موعد معینهٔ آن امکان پذیر نبود.

جبهه ملی اسلامی افغانستان که علیرغم موجودیت تفاوت در طرق و وسایل رسیدن به هدف با جمعیت اسلامی افغانستان در مورد [illegible] اسلامی [illegible] معتقد [illegible] افغانستان نقاط نظر نزدیک و یا مشابه دارد تلاش بعمل آورد تا مدت ریاست شما تمدید گردد و برایتان موقع داده شود که به همکاری و [illegible] با همه تنظیم های جهادی یک شورای اهل حل و عقد واقعی را که نمایندهٔ ارادهٔ آزاد مردم مسلمان افغانستان باشد بمیان آورید.

بسم الله الرحمن الرحیم

د افغانستان ملی اسلامی محاذ

NATIONAL ISLAMIC FRONT OF AFGHANISTAN

بدبختانه هرقدر موعد تشکیل شورای اهل حل وعقد نزدیکتر میشد به همان اندازه اتهامات مبنی بر تخلف از لایحه مربوط نیز بیشتر میشد تا آنکه در هفته ها و روزهای اخیر اکثریت تنظیم های جهادی با دایرشدن این شورا بشکلی که مورد نظر جمعیت اسلامی است مخالفت خویش را اعلام داشته اند.

در پرتو این شرایط محاذ ملی اسلامی افغانستان باین باور رسید که دایرشدن چنین شورای بذات خود باعث درگیری یک جنگ داخلی شدید میگردد که تلفات هنگفت جانی ومالی موجود را بمیزان قابل ملاحظه افزایش خواهد بخشید واگر با قطع نظر ازاین قیمت گزاف شورای مذکور هنوز هم با اصرار شما دایر گشته وشما را بحیث رئیس دولت انتخاب کند - که البته مطمع نظر شماست - به شما آن مشروعیتی را نخواهد داد که بموجب آن بتوانید وحدت ملی را تأمین وصلح وامنیت را در کشور برقرار ساخته، زمینه را برای رفع احتیاجات مبرم واولیه مردم برابر نمائید چه رسد به اعمار مجدد وپایه گذاری انکشاف اقتصادی واجتماعی.

بنا بر آن محاذ ملی اسلامی افغانستان وشخص خودم با جمعیت اسلامی افغانستان وشخص شما مجالس متعددی تشکیل داده در آن پیشنهاد کردیم که از یک طرف یک کمیسیون بازرسی تشکیل گردد تا اتهامات وشکایات را بررسی کرده درصورت لزوم تصحیحات لازم را بعمل آورد وباین ترتیب هم زمینه برای اشتراک تنظیم ها، ولایات وولسوالی های ناراضی فراهم گردد وهم اعتبار ومقام ومرجعیت اعضای شورا افزایش یابد. از طرف دیگر شورای قیادی یعنی مرجعی که تاوقت تأسیس ارگان های ممثل اراده ملت صلاحیت تعمیل این اراده را دارد، تشکیل جلسه داده راههای را برای بیرون رفت ازاین بن بست جستجو کند.

با کمال تأسف شما به هیچ یک ازاین خواسته ها جواب مثبت نداده بر دایرشدن شورا بشکل فعلی آن وانتخاب شدن خود بحیث رئیس دولت توسط آن اصرار ورزیدید.

من بحیث یک فرد که جز رفاه وسعادت ملت مسلمان افغانستان آرزوی نداشته وبحکم اعتقادی که

بسم الله الرحمن الرحیم

د افغانستان ملی اسلامی محاذ

NATIONAL ISLAMIC FRONT OF AFGHANISTAN

ملت مجاهد افغانستان بمن داشته اند خود را مسئول تحقق آرمانهایشان میدانم شما را یکبار دیگر بعواقب وخیم این اصرار تان متوجه ساخته متذکر میشوم که ممکن است آنچه درنتیجه آن حاصل گردد کاملاً متضاد با چیزی باشد که شما وتنظیم شما برای افغانستان ومردم مسلمان آن آرزو دارید.

وما علینا الا البلاغ،

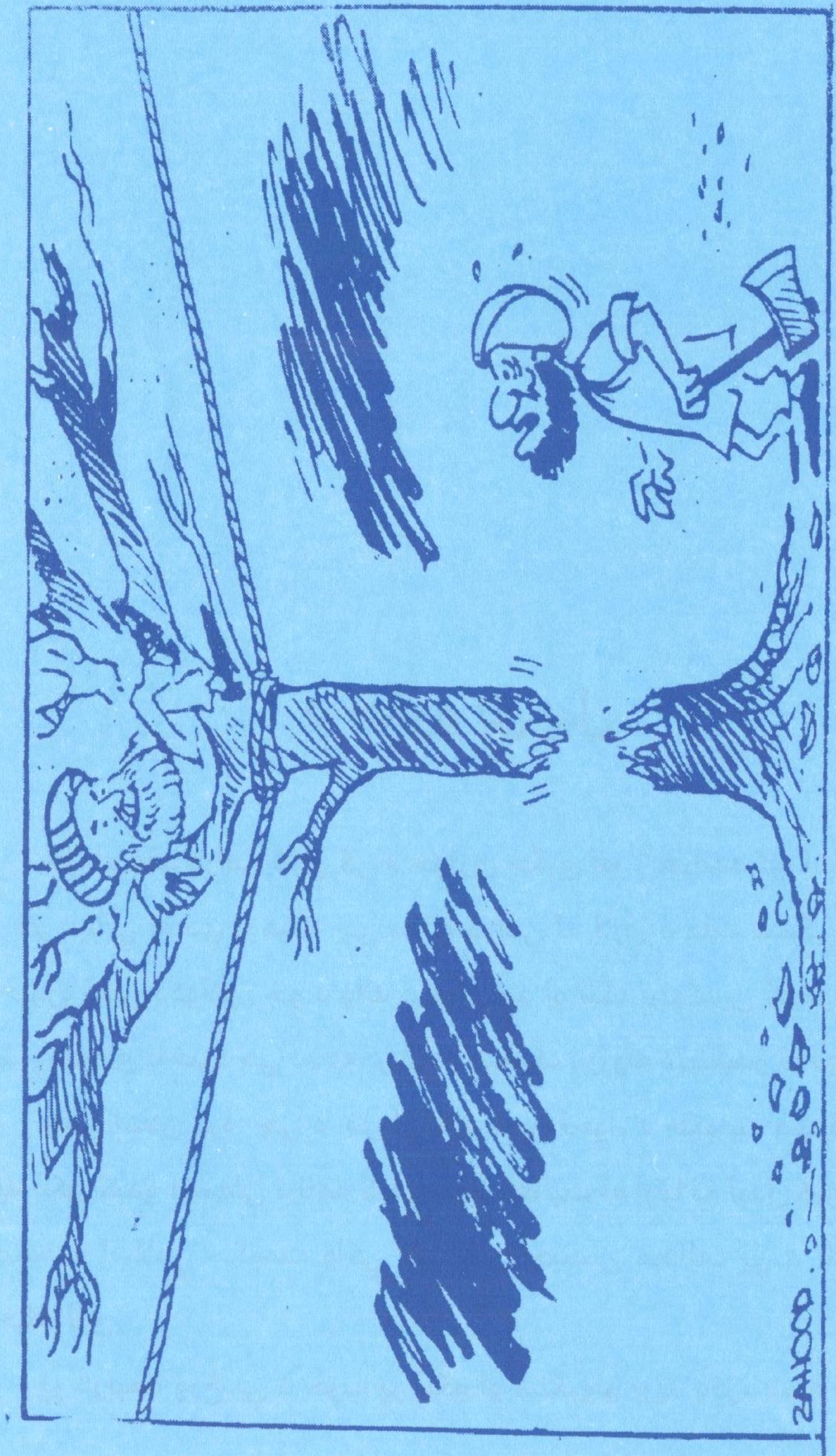
با احترام

سید احمد گیلانی

رهبر محاذ ملی اسلامی افغانستان

۲۹ قوس ۱۳۷۱

کابل

د جګړو بل پیل

حل او عقد ډرامې کابل کې د خونړۍ جګړې اور ژبغړانده کړ، استاد رباني ښايي په دې پوهیده چې ددغه ډرامې له لارې د ملت سترګې له خاورو نشي ډکولای، خو د واك د دوام لنډ او تنګ پرتوګ يې ګرځولای شي، له دې ناخبره چې ددغه پرتوګ د ښختګ درزونه دټینګېدو نه دي.

رباني اعلان کړه: چې د حل او عقد شورا لخوا، د حکومت مشرتابه په ټاکل کېدو د سولې ترنامه لاندې کوم فعالیت ته اړتیا نه لیدل کیږي، منتخب اسلامي حکومت واګې لاس کې اخیستی مخالف يې د باغي حکم لري.

پر دريیمه ورځ يې د حزب پر لیکو او سنګرونو برید وکړ، شینه کې

یې د حزب ډېرې سنگرونه ونیول، جنرال بابه جان د نظار شورا د ځواکونو قومانده پر غاړه وړه، ددغه برید پر ماښام محمد یونس قانوني له راډیو وویل: غوره دفاع حمله ده، د همدغسې یوه برید له امله موږ د حزب سنگرونه لاندې کړل... له دې وروسته به د حزب د راکټونو توغندیو له تهدید کابل خوندي وي...

د خپلو خلکو او ولسونو د فتحه کولو دغه جگړه په همدغسې کرکجنه بڼه غزېدلې، خپل هېواد کې له خپلو خلکو سره جگړه او د خپل ولس او هېواد د فتحه کولو هوس هرې غاړې په بر بر رسنیو ته اعلاناوه، دغه هوس داسې یوه نشه او جنون رامنځ ته کړ چې په وینو تویولو او وینو څښلو نشوې ماتېدې.

پر سبا یې حزب په سهیل او ختیز استقامت درانه بریدونه وکړل، په ختیز لوري یې د خپلو سنگرونو په بېرته نیولو د څرخي پله تر زندان سیمه لاندې کړه، سهیل اړخ ته یې تر جنگلك پرمختگ وکړ، جنگلك فابریکه چې وار له مخه لوټ شوې وه، دغه جگړه کې د اور خوراك شوه.

کابل کې خونړۍ جنگ نښتی، حکومت چې د بشپړ برې په هیله یې بریدونه پیل کړي و، پرله پسې ناکامیو بېرته په غار ننویست، څکه خو یې له سره د سولې او اوربند اشتها غزونې وکړې یو څل بیا یې د پاکستان سفیر ته ځولۍ وغوړوله، جنرال حمید گل او قاضي حسین احمد ته یې چې د خوب او تیز رگونه معلوم وو، رامنده کړه، نواز شریف سوتې یې پسې راواخیست، اسلام اباد کې یې د سولې تړون ته راغوند کړل.

دوستم له هرې غاړې سره د خپلې بیې لوړولو په چنو لگیا دی، د

حزب لخوا جرير په دوستم پسې لګېدلی، رباني پرله پسې دوستم ته د مينې ليکونه لېږل.

احمدشاه مسعود همايون جرير بندي کړ، نواز شريف اسلام اباد کې کله له يوه سره کينې کله بل وروغوارې يوه ورځ دوه درې سره يو ځای کړې، بله ورځ پنځه شپږ سره کېنوي...

د دوستم استازی يې هم راوغوښت مولوی خالص له دغو خبرو سره شلون اعلان کړ، چې ګنې د اسلام اباد له تړون د وينې بوی راځي...

د اسلام آباد تړون کې د قاضي حسين احمد او جنرال حميدګل رول:

استاد رباني له پاکستاني سفير امير عثمان غوښتي د سولې لپاره ګام پورته کړي، قاضي حسين احمد او جنرال حميدګل يو ځل بيا کابل کې په کتنو بوخت دي.

حميد ګل له مسعود پوښتنه وکړه چې حکمتيار د واکمن صدر اعظم په توګه منلی شې؟. مسعود هو ځواب ورکړ، قاضي حسين احمد پاکستان ته ولاړ، خو حميد ګل کابل کې دی.

د اسلام آباد معاهدې زمينه د خورا ستومانوونکو ناندريو په پايله کې رامنځ ته شو.

مشران اسلام آباد ته وغوښتل شول، استخباراتو لوبه توده کړه، په لومړيو کې خبرې ناکامې ګڼل کېدې، نواز شريف د خبرو په وروستۍ شپه وويل ددې لپاره چې د ختې پوزه جوړه شي، يوه اعلاميه خپره کړی چې خبرې ګټورې وې، او راتلونکې کې د غزېدا په ژمنه پای ته ورسېدې،

دلته یو ځل بیا د یوې طرحې زنگ ووهل شو، چې مشرانو اتومات لاسلیك کړه.

د مولوي خالص دریځ له پیله څرگند و، دده په خبره له اسلام آباد تړون د وینو بوی ځي... ده له کابله د گلم ملېشو وتل نه بلکې بې وسلې کول غوښتل، ده حکمتیار ته هماغه وخت په ډاگه کړه چې له کابله د ملېشو په ایستلو به دغه ملیشې د هېواد بله سیمه کې د شر او فساد مخه مومي، ځکه خو له کابل د ملېشو د ایستو پر ځای باید د ملېشو د بې وسلې کولو غوښتنه وړاندې کړای شي.

مولوی خالص ویل امریکا او لویدیز د افغانستان په اړه رښتیني نه دي، غواړي پر افغانستان لکه د سومالیی حالات راولي چې نړیوالې لاسوهنې ته مخه پرانیستل شي، دده په خبره افغانستان کې باید له سره موقت حکومت جوړ شي، چې تنظیمونه او ملیشې بې وسلې او ازادو ټاکنو ته زمینه برابره کړي.

(فرنتیر پوست ۱٦ اگست ۱۹۹۳)

استاد رباني یوه کوټه او حکمتیار بله کې ناست دی، غلام اسحق خان حکمتیار تر مخ کړ.

نواز شریف پسې دی د رباني کوټې ته راغلل، رباني سپك له ځایه پاڅېده، حکمتیار وروړاندې شو، اسحق خان ترمنځ یو بل ته په نرۍ موسکا وکتل، غاښونه یې د کمرو د فلش له برېښناوو سره وپړقېدل، یو بل ته یې لاسونه ورکړل.

خو ددغو موسکا تر شا د هغو زرگونو بیگنا او بې دفاع هیوادوالو د مرگ ژوبلې ناورین نشوی پټېدای، ددغه لاس ورکولو بیه د کابل ویجاړي

لوټ تالان او د ژوبلو مرگونو غميزې همدا پوښتنه راپورته کوله: باى ذنب قتلت. دا ټوله بربادي د همدغه يوې موسکا بيه وگرځېده؟

د اسلام آباد پر ټرون لاسليکونه وشول د قدرت حرص د وينو د سوداگرۍ پانگه تر گونډو کړه، ټرون سعودي پاکستا او ايران د تضمين کوونکو په توگه توشيح کړ.

يو ځل بيا خبره بيت الله کې د لوړې تازه کولو ته ورسېده...

پاکستان د حکمتيار د دغه غوښتنې له امله چې له رباني سره دجمهور رئيس په توگه نه، د جمعيت د مشر په توگه خبرې کوي د استاد رباني رسمي استقبال ونکړ.

اسلام آباد ټرون لکه د پېښور هغه په گونگ او مبهم متن کښل شوى، داسې چې هر اړخ ته د خپلو گټو د خونديتوب، تعبير او تفسير گنجايش لرلى شي.

د دفاع وزارت ربړه په ځاى پاتې ده، حکمتيار د دفاع وزارت تغيرات د کابينې چوکاټ کې خپل َصلاحيت گاڼه خو د رباني ويندويانو د دفاع وزارت کې تغيرات ناشوني او مردود اعلان کړل.

ټرون حکمتيار صدر اعظم و مانه چې له يوې اوونۍ وروسته له مشرانو سره په سلا مشوره کابينه وټاکي په دې اړه حکمتيار جلال اباد کې د مشرانو غونډه وبلله خو رباني پکې برخه وانخيسته، د حکومت وياند وويل دټرون له مخې اړينه نه ده له مشرانو يو ځايي مشوره واخيستل شي، په انفرادي توگه هم دغه نظر اخيستل کېداى شي.

له دې وروسته حکمتيار چهار اسيا کې د دغسې غونډې رابللو اعلان وکړ، خبرتيا کې په دې ټينگار شوى که کوم مشر غونډه کې گډون ونکړ د شکايت حق نلري، دغسې غونډه کې يواځې د تنظيمو مشرانو برخه

اخیستی شوای نه استازو، مرستیالانو...

صدر اعظم ته ښايي هر تنظیم د لسو تنو نومونه ورکړي وای، چې له دي څخه يې دوه تنه کابينه کې نیولی وای.

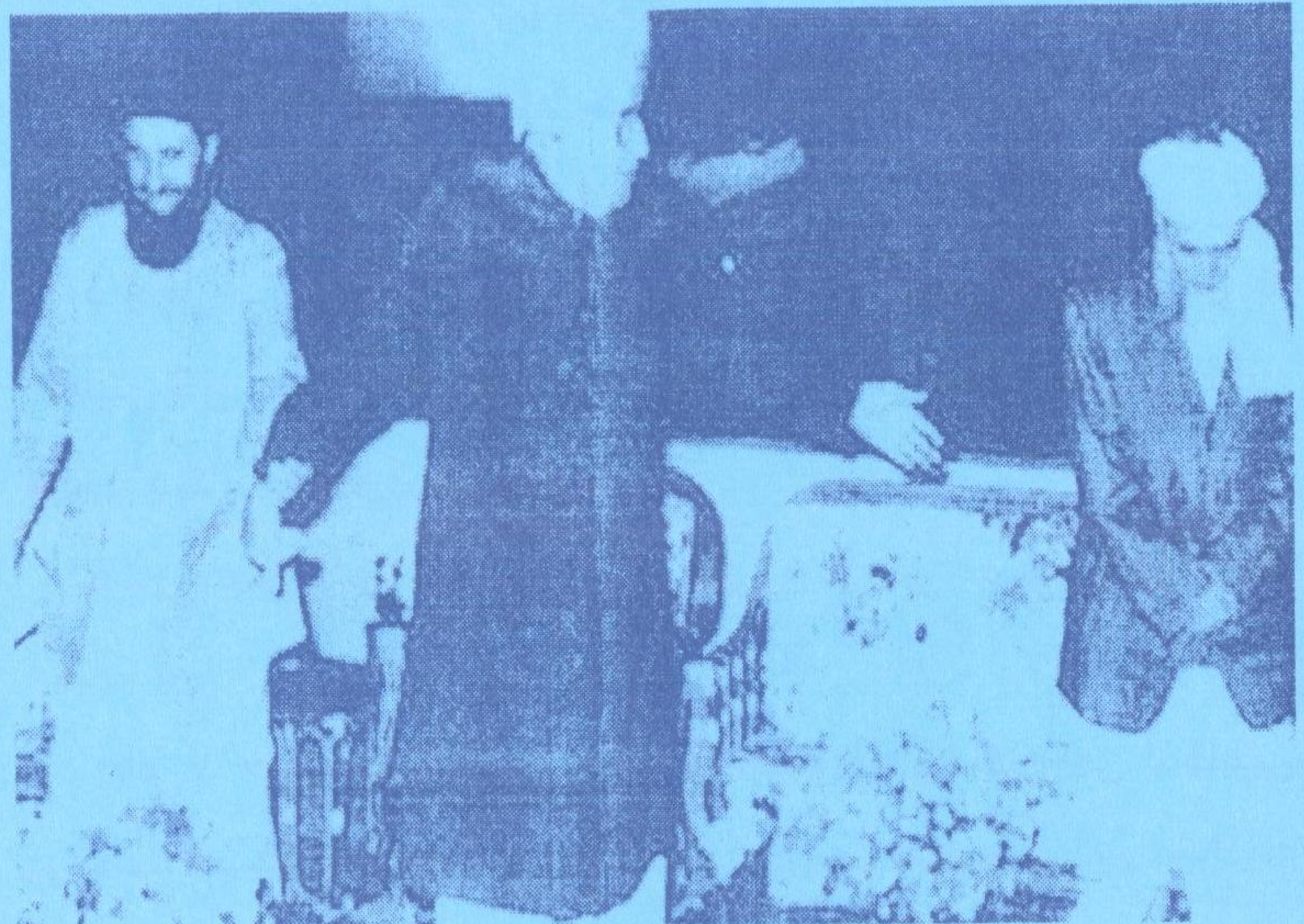
د چهار اسیا غونډې نصاب بشپړ نشو صدر اعظم جمهور رئیس ته دکابینې نوی لست په لېږلو پخوانی هغه منحل کړه، خو رباني دپخوانی کابینې د کار د دوام فرمان ورکړ.

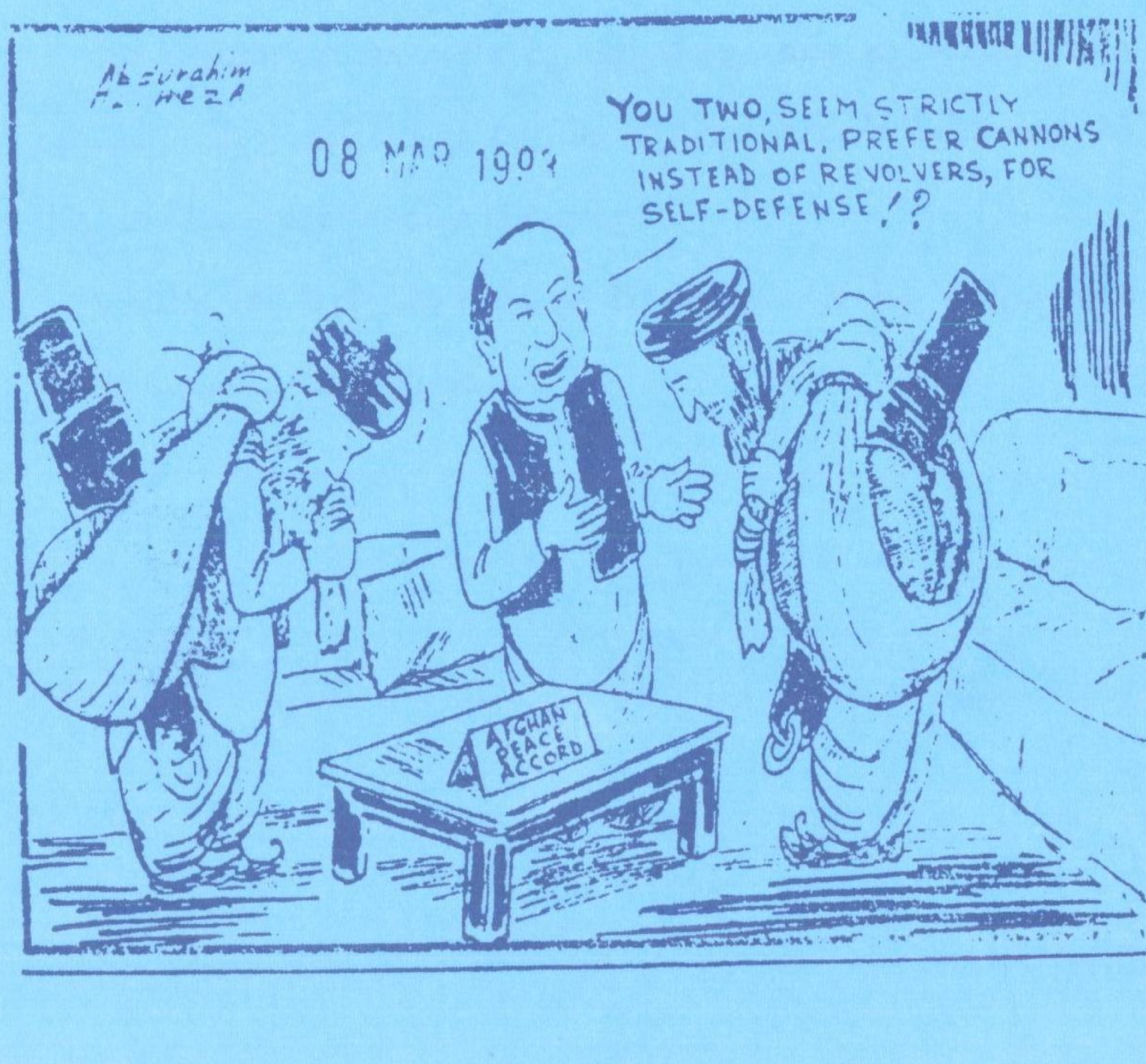
صدر اعظم کابل ښار او ارگ ته نشي ورتلی او جمهور رئیس چهار اسیاب ته...

رباني د خپلو ویندویانو په خوله دا نیوکه ډنډوره کړه چې د کابینې پر لست مشران اعتراض لري، حکمتیار ویل هر تنظیم ته دوه وزراتونه یو مهم او بل غیر مهم رسېدلی...

دوه وزارتونه دوستم ته پام کې نیول شوي، هغه چې حکمتیار داته میاشتنی جگړې جوازگاڼه په دې ټکو چې گويا حزب له دولت سره نه، بلکې له ملېشو سره په جگړه بوخت دی.

د اسلام آباد تړون لکه د پېښور گندمك او... په څېر د تاريخ توره پاڼه او شرمېدلې فصل واړاوه...

Abdurahim
A. Weza
08 MAR 1994
YOU TWO, SEEM STRICTLY TRADITIONAL, PREFER CANNONS INSTEAD OF REVOLVERS, FOR SELF-DEFENSE!?
AFGHAN PEACE ACCORD

اسلام اباد تړون

۱ تشکیل حکومت برای مدت ۱۸ماه که در ان پروفیسور برهان الدین رباني به صفت رئیس جمهور و مهندس حکمتیار ویا نماینده اش بحیث صدر اعظم ایفا وظیفه خواهند کرد.

۲- کابینه در ظرف دو هفته بعد از امضای موافقتنامه به مشوره رئیس جمهور و رهبر ان تنظیم های جهادی تشکیل می گردد.

۳- بر پروسه انتخاباتی که بیش از ۱۸ماه را در برخواهد گرفت توافق شده که اعتبار به آغاز این مدت از ۲۹ دسمبر ۱۹۹۲میباشد.

الف: تشکیل عاجل یك کمیسیون انتخاباتی مستقل و باصلاحیت کامل مشتمل بر نمایندگان همه احزاب.

ب: کمیسیون انتخابات مکلف است درظرف ٦ الی ۸ ماه متصل امضای این موافقت نامه انتخابات برای تشکیل یك شورای بزرگ قانونساز برگذار کند.

ج: قانون اساسي کشور توسط همین شورا منتخب قانون ساز تصویب میگردد که در روشنایی ان انتخابات عام برای انتخاب رئیس جمهور و پارلمان در خلال همین ۱۸ ماه برگذار شود.

ح: یك شورای دفاعی مشتمل بر دو دو نماینده از هر تنظیم برای امورات آتي تشکیل میشود.

الف: یك اردوی ملی را تحقق بخشد.

ب: اسلحه ثقلیه را از همه احزاب و منابع تسلیم شود و در صورت لوزم انرا از شهر کابل وسایر شهرها بیرون برده و در نقاطی خارج شهر؟ جای بجا سازد و به این ترتیب امنیت شهر ها تامین گردد.

ج: تضمین گشایش همه راه های تدارکاتي غرض استفاده عام.

د: تضمین عدم استفاده از بودجه دولت برای اکمال قطعات شخصی و باندهای مسلح.

و: باید همه زندانیانی که توسط حکومت و احزاب در جریان خصومت های مسلحانه دستگیر شده اند فوراً وبدون قید شرط رها شوند.

٦- همه اپارتمانهای و املاك شخصی دولتی و مناطق مسکونی که در جریان خصومت توسط گروه ها غصب و اشغال گردیده باید به صاحبان اصلی ان مسترد گردد.

اقدامات مؤثر صورت میگرد تا برگشت افراد اواره بهٔ خانه و مناطق مربوط شان میسر گردد.

٧- یك کمیته متشکل از نمایندگان همه احزاب تشکیل میگردد، تا اجرا آت مالی و سیستم پولی کشور را تحت کنترول و نظارت قرار داده و جریان پول بانکی، را مطابق قوانین موجود مالی نگهدارد.

٨- کمیته مشتمل بر نمایندگان همه احزاب غرض نظارت بر توزیع مواد غذایی، مواد سوخت وسایر مواد ضروری تشکیل میگردد.

٩- غرض نظارت بر اتش بس وقطع مخاصمت یك کمیسیون مشترکي از نمایندگان همه احزاب تشکیل میگردد.

وظایف و صلاحیت ها؟

رئیس جمهور دولت اسلامي افغانستان سمبول وحدت و یك پارچگی کشور بوده، باید امور دولت را به مقتضای شریعت و اصول قران و سنت اداره و رهبری کند.

به مشوره رئیس جمهور، صدر اعظم کابینه را تشکیل داده، سپس انرا بۀ رئیس جمهور تقدیم نماید تا رسماً انرا اعلان نموده و مراسم تحلیف را بجا اورد.

۱- کابینه باید بحیث یك تشکیل متحد تحت قیادت صدر اعظم عمل نموده بر اساس اصل مسولیت دسته جمعی فعالیت کند.

۲- صدر اعظم و کابینه باید درهمه قضایای مهم به شکل منظم در تفاهم نزدیك با رئیس جمهور عمل کند.

۳- رئیس جمهور و صدر اعظم باید در تفاهم با همدیگر عمل نموده و اگر اختلافی تبارز می کند، از طریق مناقشه با همدیگر حل نماید.

در صورتیکه قضیه لاینحل باقي ماند به مجلس مشترك رئیس جمهور و صدر اعظم مفوض گردد.

۴- همه تصاویب مهم مربوط به پالیسی در مجلس کابینه که تحت ریاست صدراعظم دائر میگردد اتخاذ میشود وزرا، معاونین ووزرای دولت برای امور کشور بصورت انفرادی و دسته جمعی در مورد تصامیم حکومت مسولیت دارند.

۵- تقرر رسمي قوماندانان قوای مسلح مطابق تعامل موجود پس از تفاهم ذات البینی باید صورت گیرد.

صلاحیت های رئیس جمهور:

٦- رئیس جمهور دارای صلاحیت های و وظایف آتی میباشد.

الف: تقرر معاون رئیس جمهور دولت اسلامی افغانستان

ب: نصب و عزل قضات ستره محکمه و قاضی القضات به مشوره صدر اعظم مطابق حکم قانون.

ج: فرماندهی اعلایی قوای مسلح کشور در روشنای اهداف و موازین قوای مسلح افغانستان.

د: اعلان جنگ و صلح مطابق به مشوره کابینه و پارلمان.

هـ: انعقاد و خاتمه جلسات پارلمان مطابق مقررات.

و: استحکام وحدت ملی، حفظ استقلال، تمثیل بی طرفی و تشخص اسلامي افغانستان به نفع همه اتباع آن.

د: تنفیذ یا لغو فیصله های محاکم مطابق به شریعت در حدود مقررات.

ج: توظیف روسای هیئت های د پلوماتيك افغانستان به کشور های خارجی و تقرر نمایندگان دایمی افغانستان در سازمان های بین المللی مطابق معمول دپلوماتیك، پذیرش همه اعتبارنامه های همه روسای هیئت های دپلوماتیك خارجي.

ط: تصحیح قوانین ومقررات وا عطای اعتبار به فیصله نامه ها و امضای معاهدات بین المللي مطابق به قانون.

ی: رئیس جمهور میتواند مطابق به صوابدید خود برخي از اختیاراتش به معاون رئیس جمهور و یا صدر اعظم انتقال دهد.

ك: در صورت وفات ویا استعفای رئیس جمهور، امور ریاست

جمهوری مباشرتاً به معاون رئیس مفوض میگردد، که اوتازمان انتخاب رئیس جمهور جدید مطابق قانون اساسي از امور نیابت میکند،

ل: اعطای اجازه رسمی به طبع بانکنوت.

نوت: رئیس جمهور میتواند جلسه فوق العاده کابینه در امور حیاتی و مهم ملی که در چوکات اجرا آت روزمره عادی کشور نمی گنجد دائر کند.

صلاحیت های صدر اعظم:

۷: صدر اعظم وکابینه دارای صلاحیت ها و وظایف ذیل میباشد.

الف: وضع و تنفیذ سیاست داخلی و خارجی کشور مطابق به نص و روح این موافقتنامه در حدود قانون.

ب: اداره و سرپرستی از امور وزرات خانه ها وسایر موسسات و ارگانهای اجتماعی و اداری و ایجاد هم آهنگی میان آنها.

ج: اتخاذ تصامیم اجرایی و اداری مطابق به مقررات و سرپرستی از امورو تنفیذ آن.

د: تسوید قوانین، تهیه لوایح ومقررات.

هـ: تنظیم و کنترول بودجه دولت و اتخاذ تدابیر غرض بکار انداختن منابع بخاطر اعمار مجدد اقتصاد کشور و بنیان گذاری سیستم ارزشمند پولی وبانکی کشور.

و: تهیه ونظارت بر تنفیذ پروگرام های اقتصادی اجتماعی و تعلیمی کشور وتاسیس يك مملكت اسلامی متکی بخود.

ز: تحفظ و ارتقای اهداف و مقاصد افغانستان در جوامع بین المللی

و بحث ومناقشه درباره تعهدات خارجی، پروتوکول ها معاهدات بین المللی وتدابیر اقتصادی.

ج: اتخاذ تدابیر غرض تامین صلح وامنیت، تعمیم اخلاق اسلامی و تحکیم انصاف در ادارات توسط ارگان عدلی مستقل و بیطرف.

۷ مارچ ۱۹۹۳

اینجینر گلبدین حکمتیار حزب اسلامی افغانستان

صبغت الله مجددی رهبر جبهه نجات ملی

انجینر احمدشاه احمدزی اتحاد اسلامی

آیت الله فاضل وحدت اسلامی

پروفیسور برهان الدین رباني رهبر جمعیت اسلامی و رئیس جمهور جمهوری اسلامی افغانستان

مولوی محمد نبی محمدی رهبر حرکت انقلاب اسلامی

پیر سید احمد گیلانی محاذ ملی

شیخ آصف محسنی حرکت اسلامی

یادون:

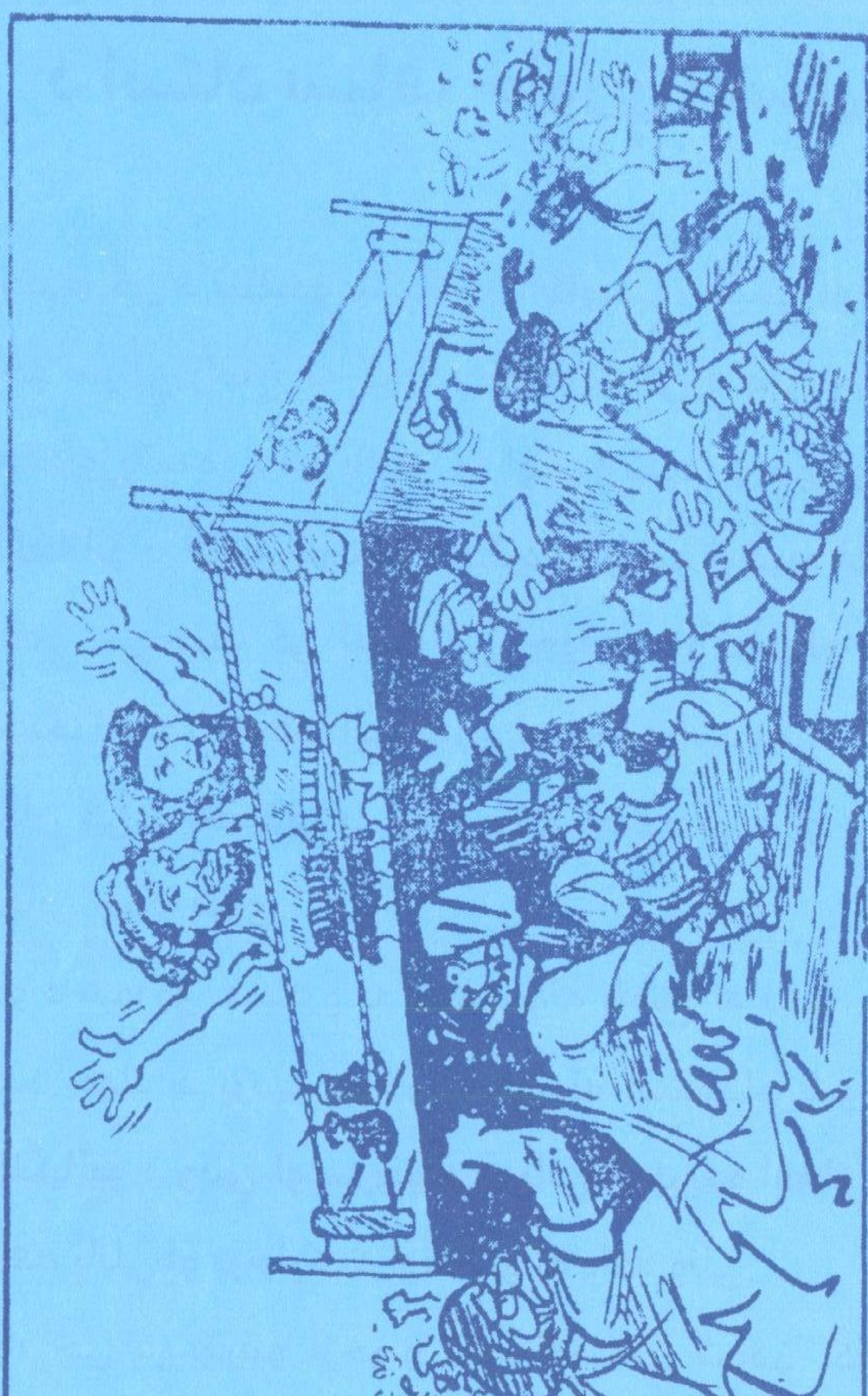
اسلام آباد تړون کې پر نورو سربېره دوه ټکي زما له حافظې سره نښتي:

... د استاد سیاف په مشرۍ اوه گوني اتحاد کې، رسمیاتو او ورځنیو چارو د هجري لمریزې نېټې کارول ناروا وگرځېدل... ځکه خو دفتري چارې هجري قمري نېټو او کلیز ته واړول شوې... پاکستان کې میلادي کلیز دود و، موږ په هجري لمریز روږدي وو...

د نېټو او کلیز دغه بدلون بېشمېره دفتري ستونزې رامنځته کړې وې...

اسلام آباد ترون له یوې مخې پر میلادي نېټو راگرځي...

دویم ټکی د دولت وزیرانو دی چې افغانستان کې یې کومه مخېینه نه لیدل کېږي... د پاکستان د حکومتي او سیاسي چوکاټ کاپي ده...

مصلحينو شورا
د قصر نظر بندي
د استاد سياف خاورې ايستل

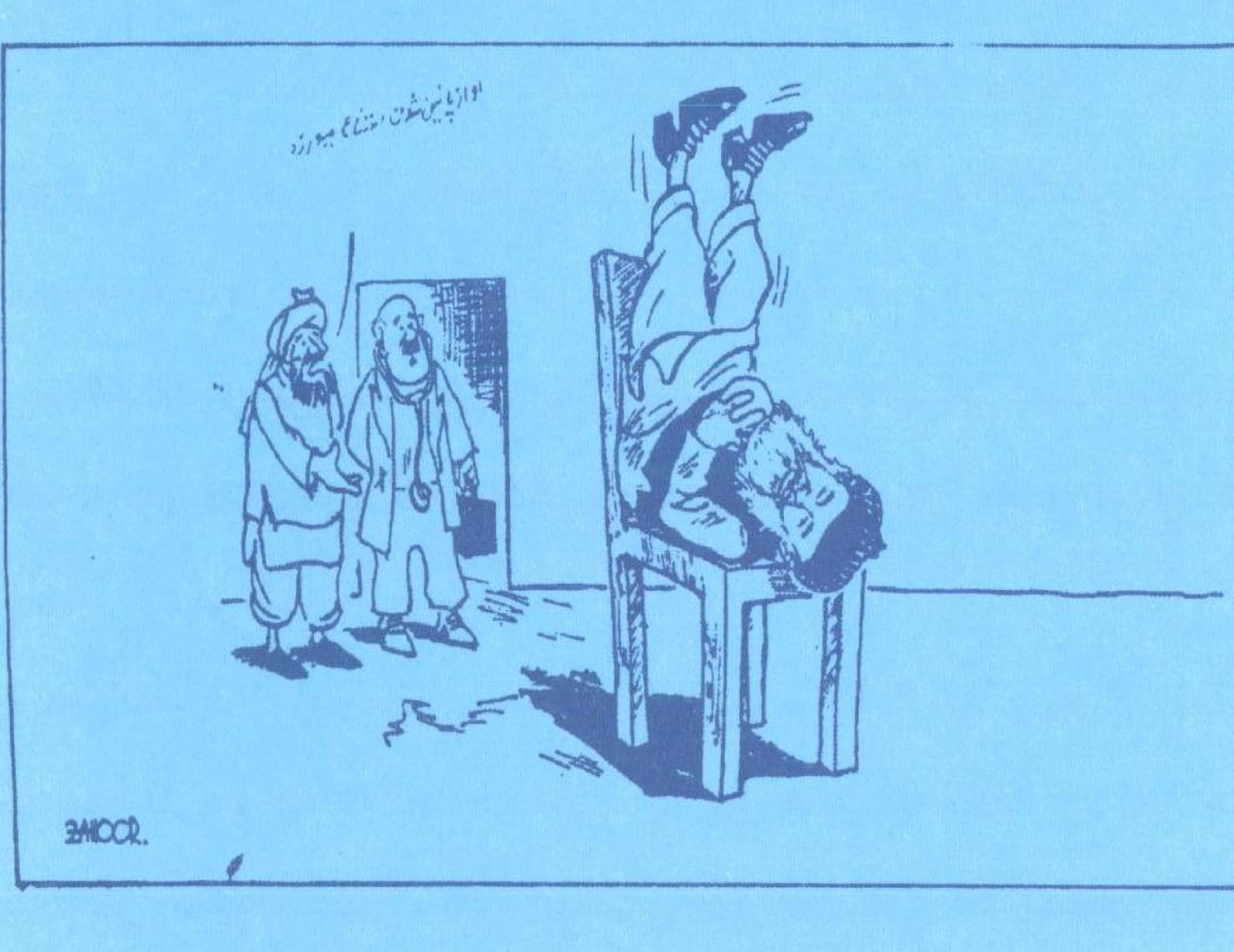
تپليو اجنډاو کې د تنظيمو ښکېلتيا، د ګاونډيو، سيمې او نړيوالو د ګټو او موخو سيالي رامنځ ته کړه... مهاجرت کې د ملي جوړښتو او ارزښتونو اډانه وزيانېده، پردې پالنه دود او موډ شوه، د شوروي تيري پر وړاندې د افغانانو د آزادۍ غوښتنې جګړه د بهرنيو اړخونو استازيتوب ته پاتې شوه... مهاجرت کې له کرښې اخوا پښتنو ملتپالو له افغان کډوالو په څنګ نيولو د پنجاب ايډيالوژي ته مخه پرانيسته...

افغانستان کې د افغانانو په وينه پردۍ جګړه توده او د افغانانو سربښندنې هايي جيک شوې...

څکه خو د شوروي عسکرو په وتلو سوله رامنځ ته نشوه... جګړې دوام وموند، جهاد د پرديو موخو تحقق ته استخدام شو... جګړه يواځې د جنګياليو د وينې او سرونو د قربانۍ تر بريده افغاني ده... د جګړې اهداف، پايلې او برخليک د افغانانو له واکه وتلې...

دلته وه، چې پر بهرنيو اړخونو تکيه ټاکونکې شوه... ګاونډيو او باندنيو بايد د افغانانو د سربښندنو پايلې او پای ټاکلی وای...

وظیفه شما تا شش
ماه دیگر تمدید شد
محکمه عالی
ZAHOOR.

ZAHOOR.

تنظیمونه د گاوندیو او بهرنیانو په مینه کې دومره ډوب شول، چې د خپلولۍ پر ځای پردیتوب ته په ورماتېدو یې د پردې پالنې مسابقه رامنځ ته کړه، د کنفدریشن غبړ پورته او د ځانګړې بلاک غوښتنه رامنځ ته شوه... کابل کې تنظیمي جګړې له همدې روحیې وغزېدې، چې د پرېکړو نیت، حقیقت او صلاحیت افغاني نه و....

ځکه خو چهلستون کې د افغاني جرګې اواري پامووړ ونه بلل شو... د چند تانک غورازه نوم یې ورکړ خو د ترکي الفیصل، اعجاز الحق او جنرال حمید ګل پر وړاندې په ګونډو شول بګرامیو کې یې پرې له خپل اړخه د سولې ناکام تړون لاسلیک کړ...

مولوي محمدشاه فضلي د حرکت لخوا د سترې محکمې لاس کتوی رئیس د برهان الدین رباني د واک موده وغزوله... یوه بله خندنۍ ډرامه یو بل کامیډین ډېره پیکه تمثیل کړه... خو دغه کومیډي داسې تراژیدي رامنځ ته کړه، چې د غمیزو په نه ختمېدونکي لړۍ منتج شوه...

یو بل کاواکه ګام د حل او عقد په نوم پورته شو... داسې یوه رسوایي چې مجاهدین یې د اسلام آباد په رسوایو واړول...رسوایي په رسوایي... ترهغې چې جلال آباد کې یو ځل بیا د افغاني جرګې ټغر وغوړول شو...

د استاد رباني له دې دریځ سره چې د حل او عقد لخوا دده پر ټاکنه، نور د سولې او منځګړیتوب اړتیا او جواز نشي لیدل کېدای، مولوی حقاني کابل پرېښود.

میرانشا ته په رسېدو حقاني صاحب B.B.C ته وویل... ماله پیله "کابینه" کې برخه نه ده اخیستې، په دې هڅو او انتظار چې دا حکومت یو افغان حکومت شي، ملي اسلامي حکومت شي، له تنظیمي او سمتي

حلقې راووځي، او له خپل ترلي ائتلاف څان خلاص کړي...

ده زياته کړه... له بده بخته دا يو ائتلافي حکومت دی، دا د يوه تنظيم مانا جمعيت حکومت دی، دا يو سمتي حکومت دی، ځکه خو مې دغه حکومت کې برخه نه ده اخيستې... ترهغې چې يو نماينده حکومت نه وي جوړ شو دغسې حکومت کې برخه نشم اخيستی...

د نماينده حکومت په اړه د پوښتنې ځواب کې حقاني صاحب وويل: تېر کال ددې چانس برابر شو چې د گيلاني صاحب او مولوی خالص تر څارنې لاندې انتخابات وشي، خو رباني او مسعود مخالفت وکړ... اوس هم که رښتينی آزاد انتخابات وشي يو چانس شته خو که د پيسو شورا جوړه شي لکه حل او عقد، بيا زه په داسې حکومت کې نه يم...

څه موده وروسته ډاکتر فاروق اعظم د مصلحينو شورا په نامه د روغې جوړې دريدلي فعاليتونه وغزول، ډاکتر اعظم ۳۱/۱۳۷۲/۱ تنظيمي مشران يو مناسب ځای کې گډې غونډې ته په بللو، جگړه کې ښکېلو غاړو د اوربند غوښتنه وکړه، تر ۱۳۷۲/۲/۳۱ ټولو مشرانو د مصلحينو شورا د بلنليک منلو ډاډ ورکړ... هغه و چې ۱۳۷۲/۲/۱۰ نېټه يې د ننگرهار شورا په مټ مشران جلال اباد کې راټول کړل... له دې وړاندې ننگرهار شورا د سولې يو بل جدي گام پورته کړی و... شورا جگړه کې ښکېلو غاړو ته گواښ وکړ که هرې غاړې د دوی اوربند و نه مانه پرضد به يې له بلې غاړې سره ودريږي، لومړی حکمتيار او بيا رباني خپله موافقه اعلان کړه، په دې توگه د ننگرهار شورا ځواکونه په ختيځ استقامت د دوی ترمنځ ځای پر ځای او يوه موده اوربند ټينگ و...

حاجي عبدالقدير د جلال آباد قصر پرانيست... لومړی غونډه کې يې ورته په ډاگه کړه، چې پر حکومت او نظام له توافق پرته له قصر

نشي وتلی... دا په حقیقت کې د حاجي قدیر لخوا د دوی د نظربندۍ اعلان و...

حاجي قدیر وویل: د طرحې او جوړ جاړي پر څرنګوالي موږ پر تاسې زور او فشار نه راوړو... په دې اړه زموږ کوم شرط نشته، کوم ځانګړی ماډل او فورمول نه لرو... خو له توافق پرته مو نه پرېږدو... په ډاګه یې وایم چې له دې ځای څخه نشي وتلی... دا که بندیتوب ګڼي که نظربندي ستاسې خوښه، خو تاسې زموږ درانه مشران یاست، موږ ستاسې عزت کوو...

له قصر د باندې د مشرانو اړیکې قطع کړای شوې... یواځې یوه باډیګارډ اجازه لرله له دوی سره قصر کې واوسي...

شیخ آصف محسني پر پنځمه ورځ له قصره په وتو، توانېدلی و، خو پر دویم زنځیر یې راوګرځاوه...

د جوړ جاړي په مخه کې یو ستر خنډ دفاع وزارت پر چوکۍ د احمدشاه مسعود پاتېدل و، چې د اسلام آباد تړون د پلې کېدا مخه یې ډب کړې وه...

ډاکتر اعظم خپل معیوبان راټول کړل، قصر یې کلابند دی... وایي له توافق پرته مشران له قصره نشي وتلی...

استاد رباني وارخطا او تلولی دی... په ګرانه د قصر بڼ ته راوځي... غونډو ناستو کې ډېری پټه خوله وي... له دې پرته یې ځان خپله کوټه کې بندي کړی... یوه اوونۍ ووته، څه پرمختګ ونشو...

استاد سیاف پخپل مهارت ډاکتر اعظم، حاجي قدیر... قانع کړل، چې رباني د کومې پرېکړې واک او زړه نشي لرلی، ددې لپاره چې وخت له لاسه نه وي وتلی ښه به وي مسعود خپله غونډې ته راولو او یا یې

ليکلي توافق تر لاسه کړو... که ده ته د تلو اجازه ورکړل شي، مسعود به جلال آباد ته له ځان سره راولي...

استاد سیاف کابل ته د تلو مخه ومونده، ډاکتر اعظم هم ورسره روان شو، د لارې مجلس دوستانه و... استاد سیاف د زړه خبره خولې ته نه ده راپورته کړې... د باغ بالا ماڼۍ ته په گرځېدو د نیت نښې په څېره را دبره شوې...

د خبرو تون او لهجه واوښته ټکي زېږه، ستغ او لواړ شول... ماڼۍ ته په ننوتو د امیر عبدالرحمن خان روح غزونې وکړې... استاد پر ځان راخپور پوست ووت... د تمسخر او برترۍ په گډ انداز يې ډاکتر اعظم ته خپله پرېکړه اعلان کړه، ډاکتره! ته پوهېږې چې حاجي قدير، عبدالحق، دين محمد د انگليس په مټ د رهبرانو د وژلو توطئه جوړه کړې، دوی له پلرونو، نيکونو د انگليس اجنټان دي، د ډاکتر برايډن له وختو يې له انگليس سره مراوده وه، چې روغ يې جلال اباد ته رسولی و...

زما مکلفيت دی دا توطئه شنډه کړم... ځکه خو جلال آباد ته نه ځم...

استاد سیاف، احمدشاه مسعود ته هم کابل کې د پښو ټينگولو پيغام ولېږه... ډاکتر اعظم هک پک ودرېد... ده پخپل رنگ کې کوټ خوړلی و... صد لغمانی يک پغماني... عذر، ننواتې گټه ونکړه، په ډېر عجز يې له سياف غونډې ته د خپل استازي لېږلو غوښتنه وکړه، استاد سياف ورته کړه... دا ځواني درسره کوم... بېنوا دې نه پرېږدم، حاجي دوران يې د خپلې ځوانۍ په توگه ورمعرفي کړ...

کابل کې د استاد سياف له پاتې کېدو د قصر کلابندي وزيانېده، حاجي قدير او ډاکتر اعظم د ختې د پوزې په جوړولو اړ شول.

جلال آباد تړون د تورو، ټکو په بڼه ترتیب او پر لاسلیکونو منظور شو رباني جوړه شوې غونډه کې هغه تاریخي کارنامه وبلله، شاعرانه خبرې یې کتار کړې، عاطفي او زړه سواند اکټونه یې اجرا کړل...

حکمتیار تړون ته د تاریخي موافقتنامې نوم ورکړ، خلکو ته یې په خطاب کې وویل: تاسې پر دغه توافق شاهد او گواه اوسئ... خو نه تنظیمي مشران د خپلو ژمنو او لوړو پاس وساتی او نه یې د خلکو گواهي پامور وبلله، د جمهور رئیس او صدر اعظم ترمنځ ناباوري، د جنگ لمبې هماغسې ژبغړانده ساتي.

د تړون له مخې ظاهراً رباني د ۱۸میاشتو لپاره جمهور رئیس او حکمتیار صدر اعظم شو. صدر اعظم کابینه اعلان کړه، خو ده نشوای کولای د صدارت ماڼۍ کې کار پیل کړي، ځکه خو یې چهار اسیا کې د صدارت موقت دفتر اعلان کړ، حکمتیار یو ځل پرېکړه وکړه دارالامان ماڼۍ د صدارت دفتر لپاره چې حزب وحدت له جنرال مؤمن نیولې ورغوي، خو دا کار یې نیمگړی پرېښود، قطب الدین هلال د صدر اعظم د مرستیال په توگه د صدارت عنعنوي ماڼۍ کې خپل دفتر پرانیست، خو دده لاسلیک د نظار شورا د مزاج مخالف مکتوب کې نشوی چلېدای، صدر اعظم به چې کوم امر او حکم ورکړ، جمهور رئیس به په جلا فرمان ویټو کړ، د راډیو تلویزون رئیس چې صدر اعظم له دندې گوښه کړ، جمهور رئیس د وظیفې د دوام فرمان ورکړ...

احمدشاه مسعود هماغسې ځواکمن پوځي واکمن دی، چې پر دفاع وزارت او جنگي ماشین بشپړ کنټرول لري، دفاع وزارت یې جبل السراج ته ولېږداوه، که زړه یې شو حکمتیار به له جبل السراج همداسې ډزوي لکه دی یې چې ډزاوه، مسعود لگیا دی فرقې، غونډونه

منظور وي، پوځي چارواکي افسران ټاکي دده له خوښې پرته دفاع وزارت کې پاته هم باد نشواى ښورولى، يواځې دفاع وزارت نه ټوله ملكي او پوځي اداره او بودجه دده واک كې ده، د دفاع وزارت له چوكۍ دده په ظاهري ليرې كېدو او كميسيون په رامنځ ته كېدا دده واكمني چا نشواى ننګولى...

د صدر اعظم ټلويزيون او چاپي خپرونو جمهور رئيس پسې او د جمهور رئيس مطبوعاتو د صدر اعظم پر ضد د تبليغاتو او پرو پاګند باړونه چلوي شهادت يوه ګڼه كې په غټو تورو كښلي: د اسلامي حكومت صدر اعظم ورور حكمتيار او د ائتلافي دولت مشر برهان الدين رباني... لكه د دولت صدارت اسلامي، خو جمهوري رياست ائتلافي يا غير اسلامي دى.

كله چې حكمتيار پاكستان سعودي او ايران ته د صدر اعظم په توګه د كابينې ځينې غړو سره سفر وكړ د جمعيت مجاهد جريدې هغه د حكمتيار شخصي سفر وباله. د مجاهد دغه ټكي حكمتيار دومره عصبي كړ، چې يوه غونډه كې يې وويل: نه پوهېږو د سفر لپاره له مجاهد جريدې اجازه واخيستل شي يا له نظار شورا...؟

د حكمتيار د سفر پرمهال پاكستان كې د هركلي مراسمو كې يوه ستونزه د ملي سرود وه.

دا خبره راپورته شوه، چې ملي سرود دې په كومه ژبه وي، غږ شو، دري. د مهاجرينو ستنېدونكو وزير فاروق اعظم له غبرګون سره د حزب مهاجر زاد وړانديز وكړ په عربي... له دې سره ډاكتر اعظم: وويل په روسي، خو چې پښتو نه وي... جمعيت يوه اوږده جهادي ترانه، چې د ملي سرود وزن آهنګ، محتوى او مفهوم نشي وړاندې كولاى، ملي

سرود گاڼه... بیرغ او ملي سرود د کودتاگانو او حکومتونو په اوښتو نشي بدلېدای، ملي سرود او بیرغ ثابت ملي سمبولونه دي، درې رنګه ملي بیرغ هغه چې د لومړي ټولګي کتاب کې لوستې ترانه یې تر اوسه حافظو کې ده...

تور او سور یې هم زرغون
ډېر یې ګران پر هر پښتون
ستا محراب منبر نښان
لوړ دې وي پر ټول جهان
تابه ساتو په ښه شان
اې بیرغه د افغان

ملي سرود

څو چې دا ځمکه اسمان وي
څو چې دا جهان ودان وي
څو چې ژوند په دې جهان وي
څو چې پاتې یو افغان وي
تل به دا افغانستان وي
تل دې وي افغان ملت
تل دې وي جمهوریت
تل دې وي ملي وحدت
تل دې وي افغان ملت جمهوریت
ملي وحدت، ملي وحدت

جلال اباد تړون

جلال اباد تړون په حقیقت کې د اسلام آباد تړون د پلې کېدا یو ډول توثیق او ټینګتیا ده، څرنګه چې اسلام آباد تړون بشپړ تطبیق نشو، جګړو دوام وموند ځکه خو جلال آباد کې د مصلحینو شورا په نوښت د ننګرهار شورا په مټ جهادي مشران راغونډ او یوه بل تړون ته مجبور کړای شول.

ددغه تړون له مخې که څه هم دفاع او کورنیو چارو وزارتونو چارې باید کمیسیون ته سپارل شوې وای، خو مسعود هماغسې په جنګي او دفاعي اړخ واکمن دی، له همدې ځایه دغه تړون هم د جګړو مخه ډب نشوی کړای، ددغه تړون غټ ټکی په لاندې توګه ښوول کېدای شي.

پرېکړه:

- افغانستان کې د اسلامي نظام ټينګول

- د جهادي رهبرانو قوماندانانو او پوهو کسانو په شمول عالي شورا جوړېدل

- ټول هيواد کې د جنګ بندول او د لارو خلاصول

-د دفاع، داخله، خارجه ماليه او اطلاعاتو کلتور وزراتونو د کميسيونو فعالول

- ټول هېواد کې د يوه ملي اسلامي اردو جوړول

- د ملي امنيت په تشکيل او وظايفو تجديد نظر کول

- د مشرانو تر منځ د ۱۹۹۳ ميلادي کال د مارچ ۷مې فيصلې د هغو موادو تطبيق کوم، چې په اوسني تړون کې شامل دي.

ددغه تړون څخه د نظارت په منظور دوه دوه تنه جهادي قوماندانان راټولول، ددغه کار د سرته رسولو لپاره يو کمېسيون وټاکل شو په کوم کې چې له هر تنظيم څخه يو يو نماينده او دوه تنه مصلحين برخه لري، نوموړی کمېسيون به د خپل کار لايحه ترتيب او تر خپل اشراف لاندې هغه تطبيق کوي، که چېرې کمېسيون ونکړای شي، په ټاکل شويو دوو مياشتو کې ورسپارل شوی کار سرته ورسوي موضوع عالي شورا ته محول کيږي.

د پورته دوو مياشتو په موده کې ددفاع وزارت سرپرستي محترم جمهوررئيس او د کورنيو چارو د وزارت سرپرستي محترم صدر اعظم کوي.

دواړه د دفاع او کورنيو چارو وزارتونه د احزابو له نمايندګانو څخه

جوړ شوی باصلاحیته کمېسیونونه لري.

د انتخاباتو کمېسیون د اسلام آباد تړون مطابق ژر په کار پیل کوي.

٨- دجهادي مشرانو د اکثریت په خوښه او د جمهور رئیس په منظوری، د نولس غړو کابینې جوړول... چې اعلان به يې وروسته وشي، نور غړي به يې پخپل وخت تعین او اعلانیږي، عجالتاً معینان د کارو سرپرستي کوي...

پر تړون د مصلحینو شورا مشر ډاکتر فاروق اعظم د ناظر په توگه او کریم خلیلي، حاجي دوران، انجنیر حکمتیار، حاجي دین محمد، شیخ اصف محسني، پیر سیداحمد گیلاني، لاسلیکونه کړي البته استاد رباني خپل لاسلیک سره کښلي: در خلال دو ماه انتخاب دو دو نفر قوماندانان از ولایات بصورت حتمي بعمل آید...

بسم الله الرحمن الرحیم

۱۳۷۲/۲/۳۰

[illegible]

د جلال آباد تړون

د [illegible] شوراء [illegible] ته [illegible] ...
[illegible] د [illegible] دولت رئیس [illegible] صدراعظم [illegible] شوراء [illegible] د جلال آباد
[illegible] د ۱۳۷۲/۱/۱۰ نه تر ۱۳۷۲/۲/۲۹ [illegible] جوړه کړه [illegible]
[illegible]
[illegible]

- [illegible]
- [illegible] شوری جوړول.
- [illegible]
- د دفاع [illegible] کمیسیون جوړول.
- [illegible] جوړول.
- [illegible] نظر کول.
- د [illegible] د ۷ مارچ ۱۹۹۳ میلادي [illegible] د [illegible] تطبیق [illegible]
- کې [illegible].
- د [illegible] شوراء [illegible] د جمهور رئیس [illegible] کابینې جوړول [illegible]
- [illegible]
- [illegible] د [illegible] کمیسیون [illegible] د [illegible] تطبیق [illegible] کمیسیون [illegible] موضوع [illegible] شوری ته [illegible].
- د [illegible] د دفاع د وزارت سرپرستي [illegible] د [illegible] د وزارت سرپرستي [illegible] صدراعظم کوي.
- د وزارت د دفاع او [illegible] کمیسیون [illegible]
- د وزارت د دفاع او [illegible] کمیسیون [illegible]
- د [illegible] کمیسیون [illegible] عمل کوي.

د [illegible]
[illegible]

۷۲/۲/۲۷

[illegible]

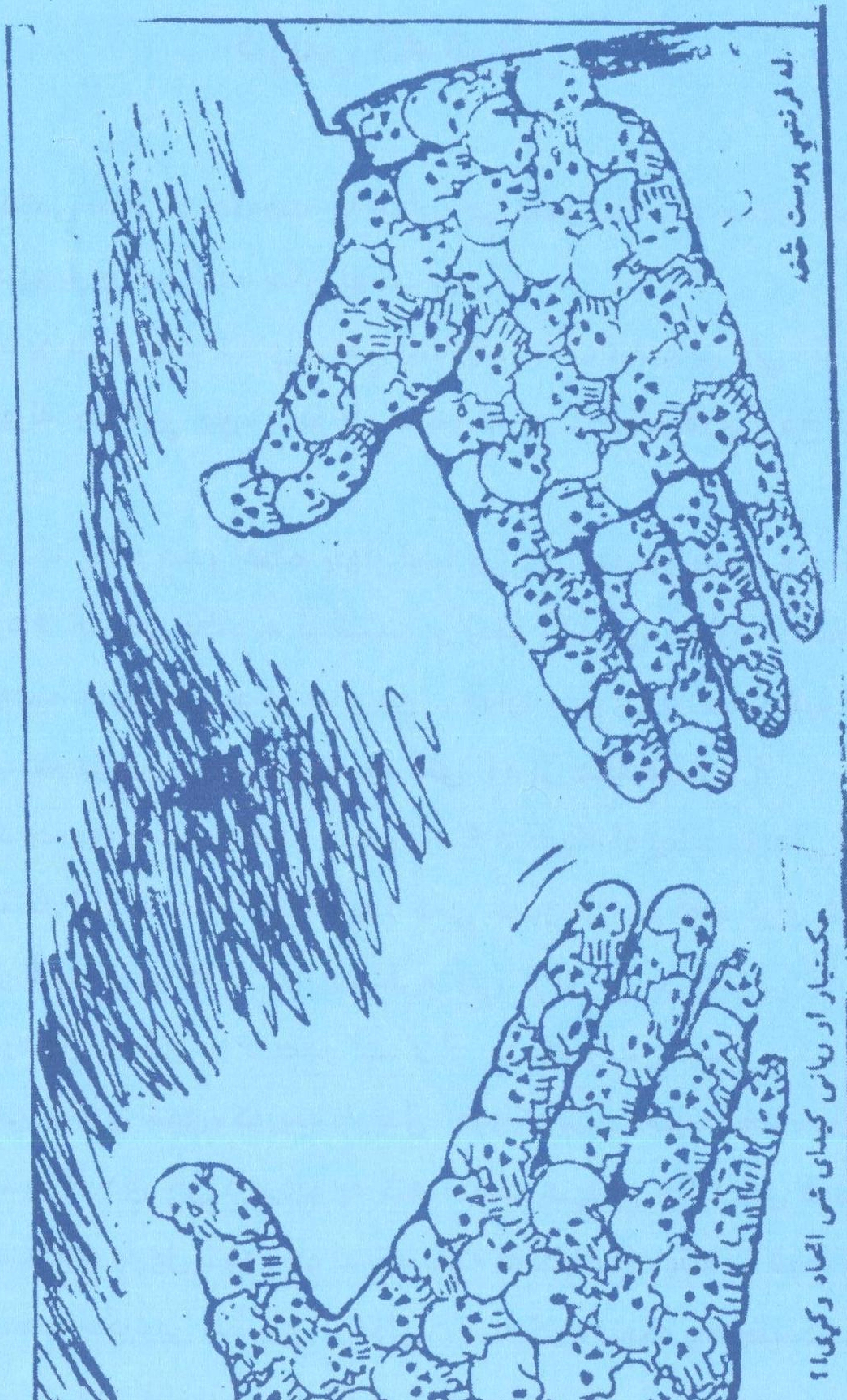
[illegible] ۷۲

۷۲/۲/۲۸

د ناظر په توګه

[illegible]

۱۳۷۲/۲/۲۰

حکمتیار او ربانی کیدای شی اتحاد وکړی!!

درس که فرش...؟

داسې نظام او حکومت چا لیدلی چې صدر اعظم او جمهور رئیس یې د یو بل پر ضد توده جګړه بوخت وي...؟

د یو بل تر واک لاندې سیمې بمباروي، په توغندیو یې ولي، توپونه یې ورته چو کړي وي، د یو بل سیمو ته یې د ننوتو لارې پرمخ ترلې وې...؟

ددغه نظام صدر اعظم چهار اسیا کې دی، جمهور رئیس ارګ کې، دواړه د اسلامي نظام د ټینګښت پر ژمنو لګیا دي، دواړه د اسلامي حکومت غوښتونکي او مدعیان دي... دواړه د یو بل پر ضد جګړه لګیا دي... هر یو خپل وژل شوی شهید ګڼي... د بل هغه مردار...؟

د جمهور رئیس او صدر اعظم ترمنځ د موږک او پیشو غزېدلې لوبه پر اسلام اباد او جلال اباد سربېره کلای حیدر کې هم توده کړای شوه، خپلو امپراتوریو ته نه وو رسېدلي، چې د یو بل پر ضد یې توپونه وغوړمبول یو ځل بیا د صدر اعظم او جمهور رئیس ترمنځ جګړه کې ځوانې خاورې شوې، کورونه ونړېدل، چور ګډ شو، عفتونه لوټ شول...

سره له دې چې د پردیو په ګټه د واک غزېدلې جګړه ژبې قوم او مذهب ته ورواړول شوه، خو له ښه بخته له کابله ونه وتله، د قوم، ژبې او مذهب جګړه یې ونشوای ګرځولی... دغه کوټه سیکه ونه چلېده.

یوازې قوم لیډر نشي رامنځ ته کولای، لیډر څه چې حکومت به هم ټینګ نکړای شي، دې ته د خان، ملک، بای، کلانتر او خوجه ئین په کچه

کتل کېدای شي...

لیډر له ملت سره پېیلی وي... د قوم له احساساتو سره په لوبېدو د لیډري او حکومت خوب ته تعبیر نشي موندل کېدای، ملت ته په سپکه کې د قوم قوت نشي پاتېدای... قومونه په واحد ملت کې درانه اوسېدای شي... د ملي مشرتابه له ظرفیت په بې برخې کېدو د قوم، ژبې او مذهب په نامه د فتنو رامنځ ته کولو انګېزه یواځې د واک جګړه غږولی شي... قوم او ډلو کله هم د ملت پر ضد جګړه نه ده ګټلې...

چا چې افغانستان کې د قومو د حقونو په پلمه جګړو ته مخه ورکړې، هغوی قومونه د خپلو ځاني موخو ترلاسه کولو ته استخدام کړي، د خپلو ګټو لپاره یې د خپلو قومونو وینې تلې کړې.

د پېښور مهاجرت، بېوطنی او دربدری کې استاد رباني ته د لیډر او متفکر په سترګه کتل کېدل، چې د قوم پر ځای یې د ملت خبره پر خوله وه... د هېواد آزادی ته یې ځان ژمن باله...

خو دا وخت هېواد کې، واک او ارګ کې سړي ته خوار، ذلیل او حقیر بریښي... چې ملت یې ځان سره ونشوای درولی، پر خلکو یې بله جګړه وتپله، د لوی ملت پر ځای یې د قوم ځنګ ونیو... جمعیت اسلامي، د نظار شورا د جنګیالیو وړه ډله شوه...

دلته ولسمشر له خپل صدر اعظم په وېره کې اوسي... ملي اشتراک خپل واک او ځواک ته ګواښ ګڼي... د دولت او حکومت له اړیکو مسخره جوړه شي.

د کابینې غونډې چهار اسیا کې جوړېږي، خو تر چهار اسیا د وزیرانو رسېدل آسانه نه دی.

د نظار شورا له پاټکونو روغ تېرېدل د نصیبونو خبره ده...

د کابينې او صدر اعظم د غونډو پرېکړو، خبر د نظار شورا تر ولکې لاندې مطبوعات نه خپروي.

د پرېکړو د پلې کېدا مخه يې ډب ده چې احمدشاه مسعود پخپل ځانګړي حکم د واره ويتو کړې وي.

د صدر اعظم امر له چهار اسيا نه وي وتلى چې د بطلان حکم يې ابلاغ شوی وي.

کابل کې حزبيان در په در ګرځي... د حکمتيار امرونه احکام په ادارو ګرځوي ځوک يې کيسه کې نه دي.

هغه حزبيان چې له بريتو يې وينې څڅېدې سرکاري هوټلونو کې لوبيا، دالو ته ناست دي... پلوونه چرګان يواځې د نظار شورا د مينيو لړليک کې موندل کېدای شي... يوه هوټل کې دوې مينيوګانې، دوه ډوله ډوډۍ...

دلـــه پلوونه دي، هلته سوکړکان زموږ
دا پښتونستان زموږ دا پښتونستان زموږ

يوه ستومانه حزبي په مات زړه ويل... دا هر څه د انجنير صاحب له لاسه، ده په دغسې ذلت او رسوايي اړولي يوو...؟

د چهار شنبې ورځ چهار اسيا کې د کابينې غونډه ده... د وزيرانو وړوکې قافله تلو ته چمتو شوه...

قافله د صدارت دويم مرستيال او حج او قافو وزير مولوى ارسلا رحماني په مشرۍ وخوځېده... شاته يې په وسلو سمبال باډيګارډانو له سترګو د غضب لمبې ختې...

دويم لنډکروزر د قاضي وقاد دى... ساتونکي يې له ډېر زوره شنېدل

ورپسې حاجي دين محمداو ...

پای کې د ډاکتر فاروق اعظم له باډیګارډانو تش خیرن سوزوکی، مولوی ارسلا له وړاندې دډاکتر صاحب د سوزوکي وروسته کېدو اشاره ورکړې، چې دغسې زوړ غورازه موټر يې د لنډکروزرو د کاروان رنګ بدې ګانه...

څهار اسیا ته تګ داسې دی لکه د تورخم دروازې په تړل کېدو چې ډېره موده وزيران د خرو، کچرو، اوښانو په لارو له کرښې خپلو کورو ته اوښتل... له دې هم ګران او کړاوجن...

پر همدغسې سختو، اوږدو او کږو وږو لارو دغه سفر لنډېدی شوای...

د وزیرانو کاروان له کابل، پلچرخي له هغې بګرامیو، کمریو، بني حصار، څهار اسیا ته اوښتی شوای...

پلچرخي ته په نژدې کېدو له حربي پوهنتون سره د نظار شورا جنګیالیو وزیر صاحبان دریش کړل...

باډيګارډانو چې تر دې دمه يې سترګو کې اور ګرځاوه، د واره خپلې وسلې کېښوې، وزیران له موټرو د کوزېدو په قوماندانه سمدستي بېله کومې خبرې او پوښتنې کښته شول...

باډيګارډانو دواړه لاسونه پورته نیولي...

وزیران يې د حربي پوهنتون يوه نرېدلي تولګي کې لکه لوست ته کتار کړل.

نیم ساعت وروسته د نظار شورا برګه دریشي کې د اتلسو، شلو کالو ژنی راغی د وزیرانو پر وړاندې لکه فاتح سپه سالار ودرېد... لکه د دښمن اسیرانو ته چې ولاړ وي...

وايي... تاسې محترم شخصيتونه ياست که چا درنه ساعتونه پيسې اخيستې يا بل تکليف و، ماته وايي...

دباندې شور او غالمغال دی د نظار شورا دوه تنه خپلو ملگرو را ايسار کړي... وايي بايد برايشان درس داده شود... له مخابرې يو نرۍ غږ پورته شو درس... نه فرش...؟

لاسلیکونه- انځورونه...؟

د کب ۱۷ مه یوه بله سره او چیچلې ورځ، له سرې سیلۍ سره تودې گولۍ... بې ځنډه او دمې غورمبی...

جگړه د چا پر ضد...؟ د خپلو خلکو د ځپلو جنگ، د خپل هېواد د فتحه کولو هوس... د یو بل وژلو مسابقه...؟

مخابرې بوختې، اړیکې جړ دي... له ډېرو چیغو د عبدالعزیز غږ ناست دی.

برخېر مهال له عبدالعزیز سره یوه شېبه کېناستم درک یې نشوای لگولی... دا چې جگړه پر کوم استقامت د چا لخوا غزېدلې، څوک وړاندې تللي، چا په اصطلاح تاکتیکي په شاتگ کړی...؟ څومره زیانونه رامنځ ته شوي...؟

په نه زړه راته وایي درک نه لگیږي... خبرو ته یې زړه نه دی... را ولاړشوم لکه ټول د ځان پر ضد جگړه کې بوخت دي، ځانونه وژني، ځکه خو د چا د پرمختگ او په شا تگ، ماتې او سوبې پته نشوی لگېدای... ربښتیا دغسې جگړې څوک نشي گټلای... روسانو بایلله... مجاهدینو ونه گټله دلته یې دواړه بایلي... بل گټونکی راوځي...

وایي هره غاړه د خپلو کړښو د اکمال لپاره (۲۴) ساعتو کې له یو نیم لک زیات ډالر ښندي.

دومره لگښت له کومې راځي... د پردیو جگړو یو تریخ حقیقت...؟

لکه د حقاني صاحب زړه ته هم نهیلی لارې موندلې... ښه شوه که د

دغو وړیو له شړی کېدو لاس واخلي...

لاندې د سیند په نمجنه لمن کې د شگو غونډۍ کې لمر ته کېناستم لکه د کلي پیتاو خوړ لگي... اوبو ته گورم په نه زړه په نریو کړو وړو لارو پښه نیولی پل اخلي...

کاغذونه مې راوایستل... ځینې یادښتونه مې په هغسې بېړه کښلي چې اوس یې خپله نشم لوستی... د ځینو ټکو نښې کودونه رانه گډ وډ دي، که داسې ده بیا د یادښتونو څه گټه...؟

د ځینو په لوستو چې وتوانېدم، په سمو او څرگندو تورو مې وکښل...

تر ډېره مې سره راغونډ کړل...

یخ ونیوم... گوتې مې کرغچ شوې...

چې کوټې ته راغلم، د غرمې ډوډۍ یې وړه، پیر صاحب کوټې ته له دوو کاسو سره ځغلېده... په زړه کې وایم یوه هماغه و چې شخې وریجې، سپور اوبلن دال...

چې د کوټې په دړه یې پښه کېښوه، خوله یې له خوشالی جینگه پاتې وه...

کاسې یې کېښوې... یوه کې تور بانجان... بله وریجې...

ډگروال صاحب د واره د بانجانو کاسه پر وریجو واړوله... ما لاس مینځلي وو...

ژر مې له بانجانو خو مړۍ پورته کړې... ډگروال صاحب سره ولړل... وايي داسې نه کیږي...

د ماسپښین لمانځه کې مې حاجي توره باز خنگ ته ودرېد، د کاغذو غوټه یې تر مخ کېښوه، حاجي تورباز جهاد کې درنه قرباني ورکړې... د

مجددي له تنظيم سره پيلې، خو د تنظيم کيسه کې نه دی... له استاد سیاف سره يې اشنايي ده... دهمزنگ بنديخانه کې يې هره اوونۍ د شمالي په خوږو انگورو نازاوه...

پېښور کې يې تنظيم په تنظيم د يووالي څولی گرځوله... لومړيو کې ښه و، دفترونو، مشرانو ته يې ورپرېښود، وروستيو کې يې له دروازې وړاندې مخه نشوی موندای.

استاد سياف چې د جلا تنظيم هوس واخيست، يو استدلال يې دا و چې اتحاد په زاريو نشي رامنځ ته کېدای... له ځان حاجي توره باز نه جوړوم چې اوس يې څوک دروازو کې هم نه پرېږدي...

دريغه استاد سياف، حاجي توره باز پاتې وای، د خدای پر وړاندې به د حاجي توره باز مقام لوړوي که د استاد سياف... هله به خبر شې چې تالو ژبې له ورشي...

حاجي توره باز د يووالي او اتحاد په اړه د قرآنکريم او نبوي احاديثو په استناد مطالبو راغونډولو بوخت وو، هغه به يې فوتوکاپي او پر کډوالو او تنظيمو وېشل، حقاني صاحب راته ويلې، حاجي توره باز چې څومره غواړي پاڼې يې ورکاپي کوه...

له حاجي صاحب سره زما پخوانۍ اشنايي وه، چې ده به سل پاڼې غوښتې ما به يونيم سل ورکاپي کړې.

دا وخت حاجي توره باز له حاجي محمد خان سره کابل کې يوه بله بوختيا هم غوره کړې، د جگړو له امله نړېدليو جوماتو کورو گرځي، د قرآنکريم پاڼې او سوځېدلې نسخې راټولوي، په گوليو لگېدلې، سوځېدلې پاڼې نسخې دلته حقاني صاحب ته راوړي، چې يو څه راغونډې شي، موټر ورسره کړي، غره کې يې ښخې کړي...

د محمدخان او حاجي توره باز له پېښوره ملگرتیا ده، ډېرى وخت یې تبلیغیانو سره اړاوه، حاجي محمد خان، وروستیو کې له ډاکتر نجیب الله سره کابل کې کتلي و، نر غوندې پېښور ته راستون شو، د ځدراڼو خبره پټه پنا یې نه ویله...

زه خوشال کمزوری نه یم چې به ډار کړم
پـه ښکاره ناري وهم چې خوله یې راکړه

ماترې له ډاکتر نجیب الله سره د لیدو پوښتنه وکړه: ټوله کیسه او ماجرایې له دې قسم سره راته بیان کړه، چې دده ژوند کې به یې لکه یو راز خپله سینه کې پټ ساتم...

چې کله یې وگورم ورته وایم... کله به دې له مرگه اورم چې د سینې کولپ پرانیزم... راته وایي ستا وار وړومبی دی...

د فوتو کاپي خبره راغله... څه د حاجي توره باز پاڼې او ډېرې د اتحاد علما او جرگو غونډو پرېکړې... هغه وچې حقاني صاحب د فوتو کاپي ماشین راوغوښت... څرنگه چې ماشین د نوي ماډل و، په فعالېدو یې زما سر نشوی خلاصېدای...

په انجینر پسې گرځېدو، نه مو شوی موندای... چا د یوه فوتوکاپي والا ادرس راکړ، پیدا مو کړ، خو پلچرخي ته یې د تلو زړه نشوای ټینگولی.

چې اجوره مو ورزیاته کړه، له ناز نخرو یې هو کړه، د پک اپ په لېدو لکه بېرته پښېمانه شو، پښه یې ونیوه، خو چاره یې نه وه...

قضا مازیگر مو پلچرخي ته راورساوه... کتلاک ته گوري پر ماشین گوتې وهي سر یې نه خلاصیږي، ایله یې د شپې پر یوه نیمه بجه درک

ویوښت...

د پرېکړو پاڼې یې فوتوکاپي او زه هم ټریننګ کړم.

کټ کټ خاندي... وايي د ملا صاحبانو امضا ګانو ته دې کتلي...؟

هغه څنګه...؟

له خندا شین دی... چا له امضا مرغابۍ جوړه کړې، چا لیوه، ګیدړه، لاري موټر، ټوپک او...

چې کتل مې په ریښتیا هره امضا یوه انځور ته ورته ده، بېلا بېل انځورونه یې ذهن کې راپورته کول، د چرګ، آس، ټانک، الوتکې...

سهار مو چې رخصتاوه، اجوره مو نوره هم ورغوړه کړه... خوشاله مو ټکسي کې ولېږه.

قضا ماسپښین ډزې کرار شوې، د مازیګر له لمانځه وروسته سړک ته راووتم، چې فلاینګ کوچ مې له څنګه ودرېد...

یو خړ پړ بت مې مخې ته ولاړ دی، له خولې یې شخ ویښتان راوتلي د سر وېښتو او ږیرې فرق یې نه کېږي... د مخ کاسه کې یې یواځې سترګې ځلېږي، تکې شنې وړانګې ښندي، فلاینګ کوچ حرکت وکړ، د سړي څېره کې کوم بدلون نشوی ترسترګو کېدای، شونډې یې بېرته دي، خوله یې د خندا نه ښکاري، غوښتل مې مخ پر وړاندې ګام واخلم چې له خولې یې د پوچې کنځا تکي ووتل... مخ مې ور واړاوه، سید عبدالله پاچا دی چې دویمه پلا یې په دغسې ړنګه بنګه څېره ګورم.

په ۱۳۶۵لمریز کې چې مور دواړه د حج په سرکاري سفر وتلي وو، له جدې یې سیده عزیزیه کې د جمعیت دفتر ته یووړو.

دی ټینګ دی چې عمره کوو... که هرڅو مې ورته ویل لږ ساړه خوره، نن به دمه جوړه کړو، خو دی په غوسه دی، چې حج ته راغلی

یې، عبادت کوې که استراحت...؟

له ناکامه ورسره ولاړم، حرم ته په ننوتو مو بیروبار کې یو بل ورک کړ... له صفا مروا په راوتو دروازو کې دوه درې ژنې ولاړ دي، قیچې گرنگوي، چې لږ سست دې وگوري د واره یې قیچي په وېښتو دربنخه کړې وي.

یو ماته هم راوړاندې شو خو مایې لاس ونیو لږ مخکې مې د نایانو درې، څلور دوکانونه وموندل، هورې یې سر را ماشین کړ.

تېر ماسختن چې دفتر ته ولاړم، د پاچا صاحب درک نه و، سهار یې بیا هم پته ونه لگېده، غرمه شوه خو پاچا صاحب ورک دی، له غرمې وروسته یې پر تیلفانه د پاچا صاحب پته راکړه...

زه او استاد واصل نور ورغلو... که گورو د یوه دفتر پر کانکریټ احرام کې غزېدلی، څنگ ته یې شپږ اووه لیمو د اوبو جک او گیلاس ایښې، خوله وچه، رنگ زېړ، ته وایې وچکې نیولی، د سر وېښتو کې یې هغسې لارې جوړې دي، لکه کلیو کې چې د میږو، پسو، د وریو له پریکولو لیدل کیږي، پوه شوم چې د هماغو چټاقو په لاس ورغلی.

پاچا صاحب مو پر همدغسې بده ورځ دفتر ته ورساوه د فاضل صاحب ورور ته مې چې معرفي کړ، ویل دریغه په دغه بڼه یې نه وای لیدلی...

دادی نن پاچا صاحب له هغې په ځیلې ځیره گورم... ورته وایم څه درباندې شوي، دلته څه بلا غواړې، ژر ژر یې پر وچو شونډو ژبه تېره کړه... وایي دده (......) هغسې دغسې زما په نامه یې له استاد رباني پیسې اخیستې، په بده یې وهلې...

چا ویل...؟

شمس...

درواغ وایي، ټوکه به يې کړې وي...

قدردان ویل د ډېرو نورو په نامه يې هم پیسې وړې... گرېوان يې شلوم، ولا چې مخ ته يې ورتوکړم، پرتوگ يې باسم... په غورو دربو لگیا دی... پر خوله يې څگونه ولاړ دي، شنې سترگې يې داسې خطرناکه شعاوې ښندي چې د سړي له زړه خيژي...

کوټې ته مې په راوستو سملاسي چای ور پوخ کړ، چې دمه يې جوړه شوه، غوسه يې هم نوکې سړه شوه...

پر پاچا صاحب مې ټینگار وکړ، چې حقاني صاحب ته يې یاده نکړي... وایي ولي يې یاده نکړم...؟

ورته وایم شرم دې، د لیکوالو رنگ بدی دی... وایي په خدای چې په دغه رنگ بدی دې واړوم...

د ماښام له لمانځه وروسته له حقاني صاحب سره ولاړو، ډوډۍ مو هورې وخوړه، پاچا صاحب له خپلې ناړامې دوه درې واره د ویلو اشاره وکړه، خو ما به خوله جینگه کړه...

کور يې اباد څه يې ونه ویل.

د ارگ شپه

پاچا صاحب غوښتل پر کابل یې وگرځوم، د سهار له چای وروسته ورسره رهي شوو، چې ټکسي کې مې د تلو ورته وویل شونډې یې وځړېدې، خوابې بده کړه...

ما ورته کړه: مار خوړلی له پړي ویرېږي، له کتار پرته کابل کې موټر سرې ته د سر خطر ولاړولی شي، یو څه قانع شو، خو لکه زړه ته یې پوره نه وي، لوېدلې...

کابل کې ځینو سیمو ته ننوتل منع دي... څېره، قوم، ژبه، تنظیم... درته بلا گرځېدای شي، کومو برخو ته چې د تلو شونتیا وه، څه ټکسي او څه پلې په منډه راتاو شوو...

پاچا صاحب د اباد او سمسور کابل په تېرو یادونو او خاطرو پسې سترگې غړولې، له خاورو ډکې یې موندلې... پر زړه سخت او له کاڼي کلک سید عبدالله د کابل په لیدو ټوله ورځ لکه ماشوم په سلگو تېره کړه(........) ترې هېر دي، له ده سره د پیسو پر سر خپړې لگول یې له یاده وتلي...

ډاکتر صاحب فاروق اعظم د کډوالو وزیر د ارگ دویم نمبر قصر کې دېره دی، دی یې د کوم تنظیم له سهیمې پرته کابینه کې نیولی چې په هڅو یې د جلال اباد ترون رامنځ ته شوی او یوه توافق گوټي ته یې مخه پرانیستې ده...

پاچا صاحب ته وایم راځه شپه پر ډاکتر صاحب واړوو، څه یې ونه

ويل... خو ارگ ته به ننوځو څنگه...؟

چې ارگ ته ننوتل خورا گران دی... موږ د ارگ شمالي دروازې ته څېرمه یوو، خو له هغې ورځې چې سقاو له ارگ پر دغه دروازه وتلی، بیا نه ده پرانیستل شوې... په کار خو داوه، چې ارگ ته یې د سقاو د ننوتو دروازه تړلې وای، که گورو دروازه پرانیستې، گویا هغه دود مات دی...

له غرمې وروسته دوې نیمې بجې دي، چې پر شمالي دروازه وربرابر شو، څلور پنځه بدخشاني زلمي برگو پوځي دریشیو کې له وسلو سره ولاړ دي... زه ترمخ پاچا صاحب راپسې...

له ډاکتر صاحب سره مو دلیدو ورته وویل... له سره تر پښو راته بیا بیا گوري...

له خولې یې سوږ نه خیژي، پټه خوله راوړاندې شو، پر دواړو یې د تلاشي په دود لاسونه تېر کړل، بې له دې چې څه ووایي د تلو مخه راکړه، موږ لا لومړی گام نه و پورته کړی، چې له غرفې یو پنځ جنگیالی راووت، په ترخه غږ یې ودرولو... راوگرځي... مخې ته یې تیارسی ودرېدو... تحقیقات پیل شول...

څوک یاست... د کوم ځای، څه کار کوئ، څه کار لرئ، کارت درسره شته، نور څوک پېژنئ...؟

زموږ ځوابونه به یې زړه ته لوېدلي وي، که نه، خو ظاهراً یې ځان ډاډه او قانع ښوده...

شونډې یې دومره وخوځېدې، چې موږ یې غږ نشوی اورېدای، البته د سر اشاره یې د پوهېدا وړ وه، چې موږ ته د تلو اجازه پکې نغښتې وه...

لومړی شمېره مانې ته په لنډو وروگرځېدو، قاضي صاحب میرزاخان دلیلي مخې ته راغی له روغبړ سره یې نېغ د ډاکتر صاحب کوټې ته بوتلو.

له جوړ پخیر نه وو خلاص چې چای یې راووړ، ډاکتر صاحب لکه له رسمیاتو مجبور وي، ځینې خبرې په لفافه کې، ځینې سترگو کې، ځینې په اشارو کنایو...

هسې هم خبره په پرده کې ښه وي، چې د استاد الفت په وینا نه یواځې خبره بلکې وینا، خطابه ټولو کې د تانیث نښې دي ځکه خوچې خومره پرده کې وي، هومره درنې، پخې او خوږې راخیژي...

ډاکتر صاحب په رسمي چارو بوخت دی... موږ ارگ کې د چکر په خبره ترې راووتو...

له سړک پښه نشې اړولی، ونو، بوټو او شنیلیو ته نشوی ورگرځېدای، چې تر هره ونه، بوټي لاندې د قضایي حاجت انباورنه پراته دي.

پارکونه ټول له دغسې ماینو ډک دي، پل نشې اخیستې، د گرځېدا امکان نشته...

د جنگیالیو شور زوږ گډ دی، یوه بله خوا ځغلي، جیپان، پک اپ، لنډکروزر انگولي چې درڅخه تېرېږي، د دوړو او خځلو لړې لوخړې پورته شي، سترگې له خاورو در ډکې کړي، سړی له مخ پټولو پرته نشي پاتېدای.

د ارگ خپله دنیا ده، دا نوره ورته لکه دنیاگۍ داسې ده، دغه دنیا خپلې رنگینې لري، خوله بدرنگینو هم خپله لمن ډکه ساتي، ځکه خو خپله غېږ کې کرکې، نفرتونه، جگړې او دښمنۍ هم پالي... لږ وړاندې له

جنگيالیو په جلا ځېرو پنځه شپږ تنه ترهېدلي خو په کرار را روان دي.

ترمنځ يې يوه عمر خوړلی بوډا له ځانه لویه دریشي اغوستې، زړه قرقلي يې تر غوږونو را رسېدلې د نکټايي په نامه يې يوه خړه ريتاړه له غاړې ځړېږي، د بوډا ملگری هم لکه دده همزولي داسې ښکاري... له خپل سن درې برابره زاړه...

دوی ټولو دغسې لویې او له موډه لوېدلې دریشي او د نیکټایو ريتاړې ځړولې، بوډا لکه دوی ته په لیکچر لگیا وي، او دوی لکه د ټولگي ناړامه زده کوونکي په بیزار سترگو ورته گوري.

بوډا د خپل لیکچر له اغېزې بې توپیره یوه بله خوا لاسونه غورځوي.

د پاچا صاحب لکه شرارت ته زړه شوی وايي کارتونونه گوره...

ما ورته کړه د خپل وخت لوکسې دریشی دی...

- نو له ځانو يې لويې څرنگه نيولې...؟

- لويې يې نه دي نيولې، پرې لويې شوې، خوار ځواکی ځپلي...

- خوار ځواکي يې سرو ته هم ختلي...؟

- خپل وختونه دي لکه له ياده وتلي...

پوه شوو چې د ارگ کارکوونکي دي، چې اوس هم په هماغه شوق او مسوولیت خپلو دندو ته راځي... خو لکه نه پوهېږي له کومې يې پيل کړي، څرنگه يې شروع کړي...؟

زموږ خواته په رسېدو عمر خوړلی بوډا را وړاندې شو، پته خوله يې د روغبړ غږ پرانیسته پوښتنه کې راته وايي، آغایت خوب است...

دا څوک دی، د اسماعیل شاهد خبره لکه مغزو يې کار پرېښی که څه بلا....؟ ټولو د سترې مشې غبرې پرانیستی... پر له پسې د خیرو خیرت تودې پوښتنې پاچا صاحب ته وايي... آغا صاحب خوب آست...

دا سړی لکه پاچا صاحب سره بلد دی...؟

پاچا صاحب هم داسې توده ورسره نيولې لکه له پلار نيکه سره بلد وي...

عمر خوړلي بوډا خپل ملګری د چارو په سپارښتنه رخصت کړل... نه ښه نه بد د ارګ په اړه لګيا شو... از پدر، پدر خدمتګار بوديم...

او ګنبد نغاره خانه است... بالا کوتی باغچه...کوتي باغچه مې ذهن کې له موده نقش ده... چې دلته يې سردار عبدالولي بندي ساتئ.

قوماندان ګل حسن يې د ساتونکې ډلې مشر و... ده کيسه کوله چې سردار صاحب به کله کله د کوټې باغچې وړه کوټه کې د جنرالي دريشي واغوسته، په هماغه کش وفش به يې کوټه کې قدم واهه، له ځان سره به په خبرو و...

کله د امر او حکم په موډ کې کله لکه لمده پيشو کونج کې غلی...

په سردار صاحب پسې مشهوره ده، چې ويل يې... څو کاله يې يواځې خولی هم پر افغانستان حکومت چلولی شي، داودخان پسې يې ويلي و مغزش پوده است، د چنګاښ شپږويشتمې کودتا کې يې چې بندي ورته ودراوه، ورته ووېل: مغز من پوده است يا ازتو...؟

اورنګزيب چې خپل پلار شاهجهان بندي کړ، څه موده پس يې څوک ور واستول چې حال يې واخلي... که څه غواړي وربرابر يې کړي...

شاهجهان ووېل: هرڅه شته، د آرام او استراحت ټول وسايل موجود دي، که څو ماشومان راتلی لوست به مې ورته وايه...

اورنګزيب د خپل پلار ددغه خبرې په اورېدو ووېل: لايې د پاچاهي هوا له سره نه ده وتلې...؟

ماشومان ځکه غواړي چې خپل حکم امر پرې وچلوي... پاڅه کېنه

ووایه... زده کړه... ولې... ځنگه...؟

کوټې باغچه کې یې نورمحمد تره کي بندي ساتي، همدلته یې پر خوله د بالښت په ایښودو وژلی و...

عمر خوړلی بوډا د کوټې باغچې پر تعمیر راته غږیږي... نقشق وډیزاین کوټي باغچه غربي است که توسط اوستاکران و بناهای افغان تعمیر گردیده.

البته کوتی لندنی ساخته دست انجینرای انگلیس است... که از انگلستان سردار نصرالله خان با خود آورده بود...

ان طرف حرمسرای است... چې کټل مو د پخو پلنو دېوالو دننه بله مانۍ ده... پهلویش قصر شب جمعه... زیر اداره غلام بچه رحیم جان پنجشیری... مجالس شبانه مخصوص...

طرف شمال غرب گلخانه است که در وقت اعلیحضرت تعمیر گردیده، دلکشا درزمان امیر شهید...

داود خان همراه خانواده اش در آن به شهادت رسید...

منار ساعت (.....) متر طول داره ساخت کمپني انگلیس که در کودتای ثور فیر اول توپ منار ساعته چپه کد... سلامخانه پیشروی ارگ یک منزله اس لویه جرگه و مراسم عید و میلاد...

کتابخانه ارگ خیلی کتاب داشت... چاپی و قلمی و البوم های عکسا و میناتوری رنگه وسیاه، سفید... ظاهرشاه خودش کشیده بود...

ارگ مسجد مجلل دارد از زمان امیر عبدالرحمن خان پنج وقت آذان و نماز ادا میشه...

ده کاسه برجای ارگ بندیارامی انداختند... اطاق جرثقیل بالای دروازه عمومی اس بندیا خطرناک داشت...

رمضان پارسال سلاکوتا درگرفت... نزدیک بود ارگ خاکستر شود...

دده په وینا له ارگ تر ځمکه لاندې لار (تونل) افغانستان بانک ته ختلی د ارگ د خزانو کیلی څلور ټوټې ده، یوه ټوټه پادشاه بله خزانه دار بله..... چې سره پټلیز به نشوې کولپ نشوی بېرته کېدای...

خزانه محفوظ است، شو روز می پاله نمی یافه می پاله نیم یافه... یافته نمی تانه... یافتنی نیست.... قصر نمبر دو بعد از کودتای ثور جورشد، نمبر یک نشیمن احمدشاه جان بود دو منزله د شمال غرب ارگ...

پشت گلخانه، د کودتای تنی بمبار شد ویران است... کارش بند اس.

عقب دلکشا و گلخانه تاکوی کنده... خندق... راکتا که میاییه... میدوه، تونل کنده رفت و آمد داره...

در اوایل امی مجاهدین ارگ تقسیم بود، ارگ دربدر و غارت شد... نفرای دوستم بسیار خرابی کد یکطرف عکس وبیرغ دوستم بود طرف دیگه عکس استاد بیرغ سبز وسفید...

په پای کې څرگنده شوه چې عمر خوړلی بوډا نه له ماسره پېژندل نه پاچا صاحب سره...

ارگ په رښتیا بلنداژو، نیولی، مورچې یې کیندلې، له شگو ډکې بوجۍ یې پکې کتار کړې...

جنگیالي د ونو په پرې کولو لگیا دي... لکه پوځي فرقه او چاونۍ...

قضا مازیگر بېرته دویم نمبر مانۍ ته راوگرځېدو، نه برېښنا شته نه اوبه...

په ارگ کې تېنگه بې آبي ده...

اوداسه ته مو له يوه خيرن بيلر کوزې ډکې کړې چې همدا اوس يې ټانکر کې ورته راوړې وې...

د قصر مخې ته مو اودسونه وکړل...

ماښام دی ارګ تياره دی، د ارګ رنګينی لوت دي...

چېرې شمع بليږي چېرې لمپه، اليکين او يو نيم ځای ګيس...

د جنراتور غږ هم خيژي...

ډاکتر صاحب ته ډوډی د ارګ له اشپزخانې راځي، د پنځه ويشتو ديرشو کسانو ډوډی حواله ده... پلو، غورمه، سابه، کوک، پيپسي، له تازه مېوې کيلې، منې...

د دسترخوان يو او بل سر کې اليکينونه ايښي... رڼا ته يې د ناستو ولاړو سيوري عجيبه منظرې جوړې کړې، د ډوډی اېښودو پر وخت دغه منظرې نورې بوختوونکې ختلې... د شخوند پر وخت پر دېوال د ږيرو ښورېدا ماته د کلي ماشومتوب را ياد کړ، تته رڼا کې د سيورو هغه پټپټوني چې موږ به ورته ټوله ورځ په انتظار تېره کړې وه...

نن ارګ پخپل تاريخ کې زموږ له کلي ډېر تياره دی. هغه ارګ چې اويا کاله وړاندې يې رڼاګانو ته زموږ پر ځمکه برېښناکوټ رغولی و، خو تر ډيوه لاندې تياره وه...

له ډاکتر صاحب سره مو لنډې خبرې وکړې... بنډار نشوی تودېدای رسمياتو پرې خپل سيوری غورځولی...

له چای وروسته قاضي صاحب يوې کوټې ته بوتلو، چې يو کس پکې د مخه خوبولی و...

دوې توشکې خالي وې، پر يوه زه بله پاچا صاحب وغزېدو...

پاچا صاحب بېرته راکېناست ويل راځه يو ځل دباندې ووځو، هسې

نه د شپې په وتو او گرځېدو بندیز لگېدلی وي...

کینې لاس ته له ړنگیو ونو بوټو تېر شوو... پاچا صاحب ته وایم وړاندې مه ځه ماینونه دي...

وایي: بیا به درڅخه ښه خلاص شم...

په راگرځېدو مې پاچا صاحب یوځل بیا په هغسې ښه وموند، چې نه دي د ویلو هغه څه چې ما لیدلي دي...

په منډه مې له بیلره کوزه راډکه کړه... خو پر یوه کوزه څه کېدای شوای...؟

درې څلور کوزې مې ورته راوځغلولې... وایم اوس به ښه ځان خلاص کړې...

لوند خیشت بستره کې ولوید...

د سهار له جماعت، ذکر او وظیفو وروسته چای ته راغونډ شوو، (شیدې) شین چای او بېگانی ډوډی...

ډاکتر صاحب لکه خپل دفتر هم ارگ کې لگولی، چې د وزارت دفتر د ملېشو واک کې دی.

له مخه ښې وروسته پر هماغه دروازه ووتو، چې امیر حبیب الله کلکاني، پرې له ارگه وتلی و...

پر پاچا صاحب بیا د لېونتوب څپه راغله... له ځمکې، ځمکې لگیږي...

نه یې پرېږدم... داسې کوم... هغسې به وکړم...

دی مې د زنبق طلای مخه کې د جمعیت دارالانشاء ته ورخوشي کړ...

ما پر پلچرخي ورمنډه کړه...

د کابل محشر

مسلمان زړه؛ پښتون تفکر

۱۷ فبروري ۱۹۹۴ پنجشنبه

راډيو به دې غوږ ته نيولې وي... چې دلته د شخړو منځ کې هم سړی د جګړو خبرونه له B.B.C اوري... ميرويس جليل بلاکوي له خندا شنه خوله درسره مخامخ شي... دده سترګې، غوږونه، لاس، پښې ټول په خبر پسې لالهانده مومې... ناست تا سره وي لټه يې د خبر پيل کړې وي...

ورته وايم: موږ يې له مرګ ژوبلو خورو، چې روزي مو خبر پورې تړلې او خبر... دلته يوائې د مرګ، ژوبلو ورانيو ويجاړيو موندل کېدای شي...

دی وايي خبر، خبر دی، ښه بد نلري...

د میرویس کمال دی که نه افغانستان کې ژورنالیزم یواځې د جګړې هغه نه دی، چې په پام احتیاط ځان وژغورې... زورنالیزم دی... دلته د هر زورور، زور له خبریال خوارکي خیژي، پر لیکوال یې راباندې کړې وي، مطبوعاتو کې یې سره مالوموي... مهاجرت کې چې ګوري د ترور منګولې له ټولو زیاتې د لیکوالو پر مرۍ ښخې وې... چې دلته جنګیالي خدای مني، د خدای نه مني...

میرویس وايي د جګړو خبرونه سخت نه دي، دجګړه مارو ګران دي...

له څو لنډو خبرو پس د ستوکنډو یادونو ته وروګرځو، هغه مهال چې میرویس د ژباړونکي په توګه له بهرنیو خبریالانو سره غټ بکس په شا د غرونو دښتو لالهاند و...

وايي ښه وخت هماغه و، لږ تر لږ د راتلونکي ډاډ خو له سړي سره مل و...

موږهمېشه د تېر ارمانجن اوسو ځکه خو له تېرو یادونو خوند اخلو... ظاهرشاه غندو، جمهوریت غواړو، خو چې داودخان راشي، د ظاهرشا ارمان کوو، د ثور کودتا وروسته د داودخان ارمانجن شو، د مجاهدینو له لاسه د ډاکتر نجیب الله...

پاکستان کې مې ډېر د پیرنګي په ارمان لیدلي... هسې نه موږ هم یو وخت د شوروي ارمان وکړو... چې وړاندې هم یې، ویل: خدایه د روس یې کړې...؟

د راډیو ستن د بي بي سي په ښښه ولاړه ده، ساعت ته په کتو مې ټک تنې کېکاږله... دا لندن دی... د بېګبین د غږي په غږېدا...

لومړی خبر د غزل بابا اميرحمزه خان شينواری وفات دی... لکه له لاسو پښو مې دمه ختله، آه مې کړه، لکه پر ځيگر مې توده مردکی موښتې وي.

پير صاحب ځای کې راکښناست... څه خبره ده...؟

دلته به بل څه خبره وي... حمزه بابا په حق ورسېد... ده هم اوف کړ... پر څېره يې د خواشينی ننښې خپرې شوې... غلی شو... وړاندې يې د وړوکې کړکی خيرنه هينداره کې سترگې ښخې کړې...

د جنراتور غرهار خوت، راډيو جړ شوه... گل مې کړه او زه د حمزه بابا د يادونو او غزلښ د سوز او خوند نړی کې په سفر ووتم... نه ستړيا نه ستوماني... له غزونې "تريون" بهير" پري وونی" نوې چپې" نوی پښتون" او... هاچې د بابا د هنر عرش ته په تکيه کېدو دمه شوم، لکه د ټول عمر ستوماني مې وخته...

د پېښور ډېگری کې د بابا مېنې ته تلو... کله رفيع صاحب سره کله صميم صاحب او غيرت صاحب سره... يوه ورځ داسې نه ده پېښه شوې، چې راته ويل شوي بابا نشته، ويده دی، ناروغ دی، ستومانه دی، چاسره نه گوري...؟

مور به يې د لانديني پوړ يوه دنگ بېټک کې کېنولو- پر کټو به مو تکيه نه وه کړې، چې بابا به راورسېد... په صورت زهير او کمزوری، خو څېره کې يې د ناخوښي هېڅ ننښه نشوای ليدل کېدی... له ستړې مشې به خلاص نه وو، چې قهوه به راورسېده... زمور لپاره ترخه... بوره جلا پيالی کې.. مور به پيالې ډکې کړې او بابا ته به مو خپلې پوښتنې کتار کړې...

له آل انډيا راډيو، له پښتو فلم، پښتو ډرامې، خدايي خدمتگار

باچاخان، د بابړې پېښې، کیسه خوانی... پښتونستان... دده پر ژوند، لکه تحقیقات لکه پلټنې...

پوښتنې به کله گستاخي ته واوښتې... ستومانوونکی به ختې...

داسې به مو گڼله لکه د دائرة المعارف پاڼې اړوو، المنجد گورو، د هرې پوښتنې ځواب نغد و... لکه د ادبیاتو تذکره مو پرانیستې وي...

د مولانا عبدالقادر، سمندرخان سمندر، صنوبر حسین کاکاجي، راحت زاخیلي، عبدالخالق خلیق، دوست محمد کامل، قلندر مومند، اجمل خټک او... په اړه به مو پوښتنې کولې... چې کله به لکه د ماشومانو داسې شوې... رباب کې مو کومه نغمه خوښه ده.. ده به کړه تېراوال ځاخني...

خشک و تر و خشک چوب و خشک پوست
از کجا می آید این آواز دوست

له رفیق شینواري به مو غږاوه، له پښتو قوالي...

د عبدالستار شاه پاچا په اړه به مو پوښت، اسلامیه کالجېټ پرېښودو خبرې به مو ترې غوښتې، له پښتو لومړني فلم به مو غږاوه...

له جعفرخان اڅکزي سره د یوې اوږدې لیکنی مباحثې په اړه به مو پوښتنې کولې...

دا ډېر په زړه پورې بحث دی، چې څومره یې لولې تنده دې زیاتیږي، یو لیک دې چې تنده ماته کړي، بل دې تر هغې زیاته تنده واړوي...

جعفرخان اڅکزي یوه لیک کې کاږي... زه د خدای د وجود څخه منکر نه یم، د خدای څخه انکار د خپل ځان انکار گڼم، البته د اقرار صورتونه مختلف دي، تاسې چې څومره ځان د هغه محتاج گڼي، زه

هغومره دی هم دځان محتاج ګڼم.

که موږ نه وای، خدای به نه وای، د خدای د عظمت صحیح تفسیر پخپله انسان دی، د خدای ۹۹ نوموونه دي سلم يې انسان دی...

له دغسې منطق، تفکر او استدلال سره يې ګزوه... جعفرخان په پوښتنه پسې پوښتنه راپورته کوي، حمزه بابا په سړه سينه ورته ځوابونه کاږي چې انسان د الله تعالی مخلوق دی لکه نور مخلوقات خو پر عقل او شعور له هغو غوره...

د جعفرخان اځکزي له دغه ډول پوښتنو او نظرياتو سره حمزه بابا فتوا نه ده لګولې، عصبي شوی نه دی، کوم تور او پېغور يې نه دی راپورته کړی، ګناهګار يې نه دی پېژندلی...

علم کلام، فلسفې آن ساينس ته يې مخه کړې، په استدلال اوجدل يې بحث غزولی دی.

هغه مهال يې هم زموږ د پوښتنو ځواب کې جعفرخان په درنښت ياداوه، دده په وينا دغسې حالت په سړي راځي زه هم يو وخت له دغسې کيفيت سره مخامخ وم... دلته سړی د تضاداتو څپو په مخه کړی وي، د يقين واګې يې له لاسه لوېدلي وي...

د صابر صاحب په وينا حمزه پخپله خدای ته رسېدلی، جعفرخان ته خدای ور رسېدلی... منزل يو، لارې جلا...

ما په سياسي او علمي بنډارو او مباحثو کې د زغم دغسې لوړ مثال نه دی ليدلی... د حمزه بابا نظريات په علم او استدلال ولاړ دي، د جعفرخان منطق د سياست او بېلا بېلو ايډيالوژيو تر اغېزې لاندې غزېدلی... د يوه فيلسوف په وينا که عالم خبره کوله منه يې، عمل پرې کوه، خو که د سياستوال وه، ورته ګوره چې د چا خبره ده، جغرافيه يې

کسه، څه وخت، کوم حالت کې یې دا خبره کړې...

د پرې وونی خطاطي اباسین صاحب رضاکارانه په غاړه اخیستی وه، د خپل زړه خپلې سلیقې خطاطي، له خپلو نخرو او ناړامیو ډکه خطاطي... خو حمزه بابا پرې خوا درنه نکړه، دوه ټکي یادونه یې ورسره مل کړه «...کتابت اباسین کړی، چې د اکثرو لوستونکو لپاره به نوی او تر یوه حده گران ښکاره شي، خو ورو، ورور به ورسره اشنا شي... چې څه خاص فرق یې نشته...»

له ټولو زیاته گستاخي زما هغه وه، چې پخپله ماته گوډه شاعري مې له حمزه بابا تقریظ غوښت، ناپوهي وه، ناداني وه... په خدای چې په یاد یې اوس هم له شرمه خولې، خولې شم... زما شاعري همزولو لیکوالو دخپلو تقریظونو وړ نشوای پېژندلی... خو حمزه بابا په مینه او لورېینه مسوده واخیسته، خپل تقریظ کې یې زما شاعري د مولانا حالي مسدس ته ورته بللی...

که څه هم د حمزه بابا تقریظ زما ټکي په ټکي یاد دی، خو له خپلې حافظې نه له اصل یې را اخلم... که ژوند و...

دریغه زه انځورگر وای، کاشکې مجسمي مې کاړلی شوای...

حمزه بابا د پښتو غزل د تشخص فني غورځنگ او هنري انقلاب رامنځ ته کړ، ده غزل کې د ملي احساس د ځایولو لار تېره او له ژوند سره مل کړ، په دې توگه یې د پښتو غزل د فني ښایستونو ټول عناصر پښتني کړل...

حمزه بابا خپله شاعري کې د افغان ناسیونالیزم جامع تعریف او روښانه تصویر را اخیستی، د افغان ناسیونالیزم اساسات، نخچه او ادانه چې ده څومره څرگنده ساده اوربه وړاندې کړې، هغه افغان

ناسیونالیزم د ملي ایډیالوژي په بڼه له وارداتي هغې ډېر ښه بېلولی شي... ده د افغان ناسیونالیزم ځانګړنې په طبیعي بڼه په داسې سیاسي چوکاټ کې راټولې کړې، چې د افغانیت روح او دیني اعتقادات یې د ملي سیاست او ولسواکي فلسفه ګرځولې... ځکه خو موږ ښایي افغان نالسیونالیزم د حمزه بابا له فني تجلیاتو استنباط اور او باسو... که موږ اصیل افغان ناسیونالیزم غواړو له ټولو څرګند یې دحمزه بابا فکر او فن کې موندلی شو:

حمزه بابا مسلمان زړه او پښتون تفکر د افغان ناسیونالیزم سرچینه ګڼي...

چې بې تا چاته ټیټ نه شي ننګیالی، زما ژوندون کړه
زړه زما دې مسلمان وي، تفکر مې د پښتون کړه

ما حمزه ته یثربي باده خاونده
په ښاغلي پیمانه کې د افغان را
ته اسلام او پښتو دوه ګنه زه وایم
خدای هم که انسان وای نو پښتون به و
حمزه سفر که د حجاز وي نو هم
زه د پښتون له قافلو سره ځم
وایي اغیار چې د دوزخ ژبه ده
زه به جنت ته له پښتو سره ځم

اجمل خټک وايي: پښتونولي (خوشال خان خټک) مې وينه، سوسياليزم مغزو او قرآن کريم مې زړه کې دی...

زيات يې مه گڼه له خدای او له رسوله
نوره نشته د وطــــن د مينې پوله

(ساقي)

حمزه بابا، استاد رفيع، توريالی ځاځی، عرفان خټک، همېش خليل او شهرت ننگيال

جهاد هغسي فساد دغسي:

د گلم جم د چور تالان، ميکروب ډېر ژر د کابل تورخم - کابل کندهار او د هېواد نورو لويو او وړو لارو مجاهدينو ته خپور شو، دغه مکروب له مجاهدينو ټوپکيان جوړ کړل، يو پر بل پسې يې د پاټکونو زنځيرونو په بڼه د لوټ تالان نوي او مترقي لړۍ رامخې ته کړه، په دې

توګه چور او لوټمار د حکومت او امنیت مسوولینو او د حق لارې مجاهدینو هویت وګرځېد.

پر لویو لارو دغو پاټکو د سوداګرو په مالونو او د مساپرو پر غوټو د محصول او ټکس په پلمه د لوټ تالان محشر جوړ کړي، هر پاټک د یوه جلا حکومت په توګه ځانګړې خو نامعین او نامشخص قواعد لري، د پاټکونو د دغه تور بازار عایداتو د مجاهدینو په نوم د هر ببر سري اشتها پارولې، څکه خو هره ورځ د دغو پاټکونو شمېر لوړېږي، که ګوري د لارې پر سر نوې خېمې دروي، چې خپلو پاټکونو ته په اصطلاح قانوني حیثیت ورکړي، ځینې لا پکې داسې هم دي، چې له خېمې او کوټنۍ بې نیازه سهار راځي او تر ماښام د موټرو له سپرلیو او ډرېورانو خپل قلنګ ټولوي، تر دې چې د عادي مسافرو پر وړو وړو غوټو هم د محصول لګولو په پلمه خپله شوکه کوي.

یوه تن چې دوه پکولونه ورسره راوړل، د سرکنډو بابا زیارت پاټک د غوټې تالاشۍ کې یو پکول پر سر او موټر ته د تلو قومانده ورکړه، کله چې د غوټې خاوند ډرېور ته وویل، موټر ودروه، چې خپل پکول واخلم، ډرېور ورته وویل: شکر باسه چې په پکول ترې خلاص شو، ورته درېږم څکه نه چې اول خو ډېر امکان لري، ډز راباندې وکړي او که داسې ونه کړي، نو وهل ټکول، ښکنځل او بې عزتي خو حتمي ده، مهمه دا چې زما خو په دې لار تګ راتګ مجبوري ده، زه بیا له دې ځایه سلامت نه شم تېرېدی، پرېږده یې، د پکول تاوان به زه درکړم.

جګړه مار په خلکو په زور سنګرونه، تونلونه باسي، له مهماتو، وسلو ډکې لارۍ پرې تشوي پوځي توکي تر خپلو مرکزونو، سنګرونو پرې لېږدوي، ددې کار لپاره یې ورسره په ورځو ورځو برمته ساتي.

د ټوپکیانو وحشت او لوټ تالان، د بربریت نوی ریکارډ ټینګ کړ، تازه میوو کې د زهرو له پیچکاریو ګڼ کسان وژل شوي دي...

وړو ټوپکیانو له یوې سیمې ولایت بل ته پیسې تابوتونو کې لېږدولې، دغسې د غونډو فرقو په نامه قوماندانانو ته ورکړل شوې پیسې هم تابوتو کې د ځمکې او هوا له لارې لېږدول کېدې.

د بګرام جلال اباد له هوایي ډګره د وسلو ډکې الوتکې سوډان ته الوځي، دغه وسلې او پوځي مهمات چاته رسیږي، بیه یې څوک ترلاسه کوي...؟

د وسلو دغسې بربنډ قاچاق سوډان حکومت ترلاسه کوي، سړي څه نشي ویلی؟ بګرام هوایي ډګر د احمد شاه مسعود د نظار شورا واک کې دی، له جلال اباد د چا په سلا د قاچاق دغه لړۍ غزېدلې....؟

له سوډان ننګرهار ته اسامه بن لادن د لېږد له راز احمد زیدان پرده پورته کړه، زیدان یو عرب ژورنالیست دی، چې نواز شریف ورته د پاکستان تابعیت ورکړ.

په رښتیا هم د مجاهدینو د پرون پیمانه چې له ویاړونو ډکه ده، څنګه ممکنه ده، له هغه رسوا او شرمېدلي نن سره پیوندکړای شي، چې مجاهد او جهاد شرم او پېغور ګرځېدلی، له دې څخه دې نتیجې ته رسېږو، چې وواېو جنګ کمال نه دی، جګړه ورانول دي او ورانول ډېر اسانه دي، خو سیاست او حکومتداري هغه کره کاني دي، چې له ټولو وروستی ازموینه اخلي، کانکور ازموینه، دغې ازموینې تنظیمي مشران د کانکور ځیلیو هغو په توګه د حشر پر میدان بربنډ ودرول.

له همدې ځایه ده چې د جهاد ویاړمن پرون د نن په بدغوني فساد بدل شو، ځکه خو ویلی شو، جهاد هغسې او فساد دغسې...

محکوم، مجبور او اسیر کابل:

کابل د دېوانو، پېریانو ښار گرځېدلی، هره شېبه جنگ لکه گڼ سری افسانوي ښامار په واټونو کوځو گرځي، له خولې یې لمبې راوځي، انسانان په کې نغاړي، ودان کورونه په هدیرو اړوي، د دغه ښامار له زهرو ډکه گېډه مړښت نه پېژني، ښاریان مرگ په خپلو سترگو ویني، خو څه وکړي، چېرې لاړ شي، کوم ځای ځانونه وژغوري.

کابلیان ژاړي، خو د توپونو، توغندیو خولې له کرغېړنې او زهرجنې خندا ډکې دي، هغسې د کړس کړس خندا چې نه یې د شپې خولې تولېږي نه د ورځې...

کابل د جگړو لمبو کې سوځي، کله د اوربند په نامه او کله د اوربل، چې یوه سیمه کې د لوټ تالان لپاره څه پاتې نه شي او جگړه مار یوه ناحیه کې ستړي شي، د نوې سیمې او یو څه دمې او استراحت لپاره اوربند رامینځته کړي، بله سیمه کې جگړې او لوټمار ته لاس غځوي.

کابل د جگړو او وحشت لمبو کې سوځي، پر دولتي او عامه ملکیتو د غصب قیامت را ټیټ دی، د زور آباد، مجبور آباد په خولو غړېږي...

د ټوپکیانو قوماندانانو په ځان عجیبه نومونه ایښي، پر دغو نومونو ویاړي، شفیع دیوانه، رسول بېخدا، اختر لوچك، مجید گرك، ملا قصاب، مشتاق نافکش منیر شیشه خور، اسد مار خور نصیر مکروب، اکرم دمبه او...

ویرونکو جامو کې یې ځانونه نغښتي، پر یوه پښه کلوشه په بله موزه، یوه پایڅه لنډه، بله اوږده، د سر په کلوښتو ویښتو کې یې گرنټ ځړولي.

د علي اباد " نادرشاه" روغتون کې زموږ يو کليوال بستر و، وحدتيانو ترې سترگې ايستې وې، زماد لومړنی ښوونځي هم صنفي نظر محمد يې په ډېره بېرحمۍ د سترگو ايستلو وروسته وژلی و...

د دولتي بودجې د منظورۍ درک نه لگېږي، چوټ انداز پيسې چاپېږي او وېشل کېږي، شتمن او سوداگر له هېواده وتلي، چې د يوه قوماندان له خوا له اختطاف وروسته پر بل قوماندان پلورل کېدل، دا سوداگري دومره وغوړېده، چې تښتول شوی په خو قوماندانانو لاس په لاس خرڅېده، پخوا مو د سپينو چکو اورېدلي و، ژوندي چکونه مو اوس وليدل.

کابل کې هر يو له مرگ منډې وهي، له جگړې تښتي، خو نه پوهېږي چېرې تښتي، کابل زخمي دی، حسن يې شهيد او موسکا يې تپي ده، افغانستان کې پرونې او بورقې دواړه تار تار دي، دستارونه له سرونو ولوېدل، د حوا د لور ستر مات او عفت لوټ دی، د افغانستان ملالۍ سرتوره ولاړه ده.

کابل کې يوه ټکسي والا پر موږ د پاکستانيانو گومان وکړ، راته کړه يې، ښه غله او لوټمار مو راته راولېږل...

مسعود بېنظير بوټو ته د مبارکۍ او نېکو هيلو پيغام ولېږه... په دې ټکو کې چې د پاکستان ټاکنو کې د بنيادگرايانو، اوپرچونستانو ماته د افغانستان د دولت بری دی...؟ هله به خبر شي، چې تالو ژبې له ورشي...

د بېنظير بوټو په بري د محمد يونس قانوني په مشرۍ د نيکو هيلو يو پلاوی اسلام آباد ته ولاړ، د پاکستان ولسمشر فاروق احمدخان لغاري سره کتنه کې چې ښاغلی لغاري په پښتو د غږېدو وويل: قانوني نه کړه

ويل په انگريزي... لکه قانوني ابو حنيفه مدرسه کې د عربي پر ځاى انگريزي لوستې...

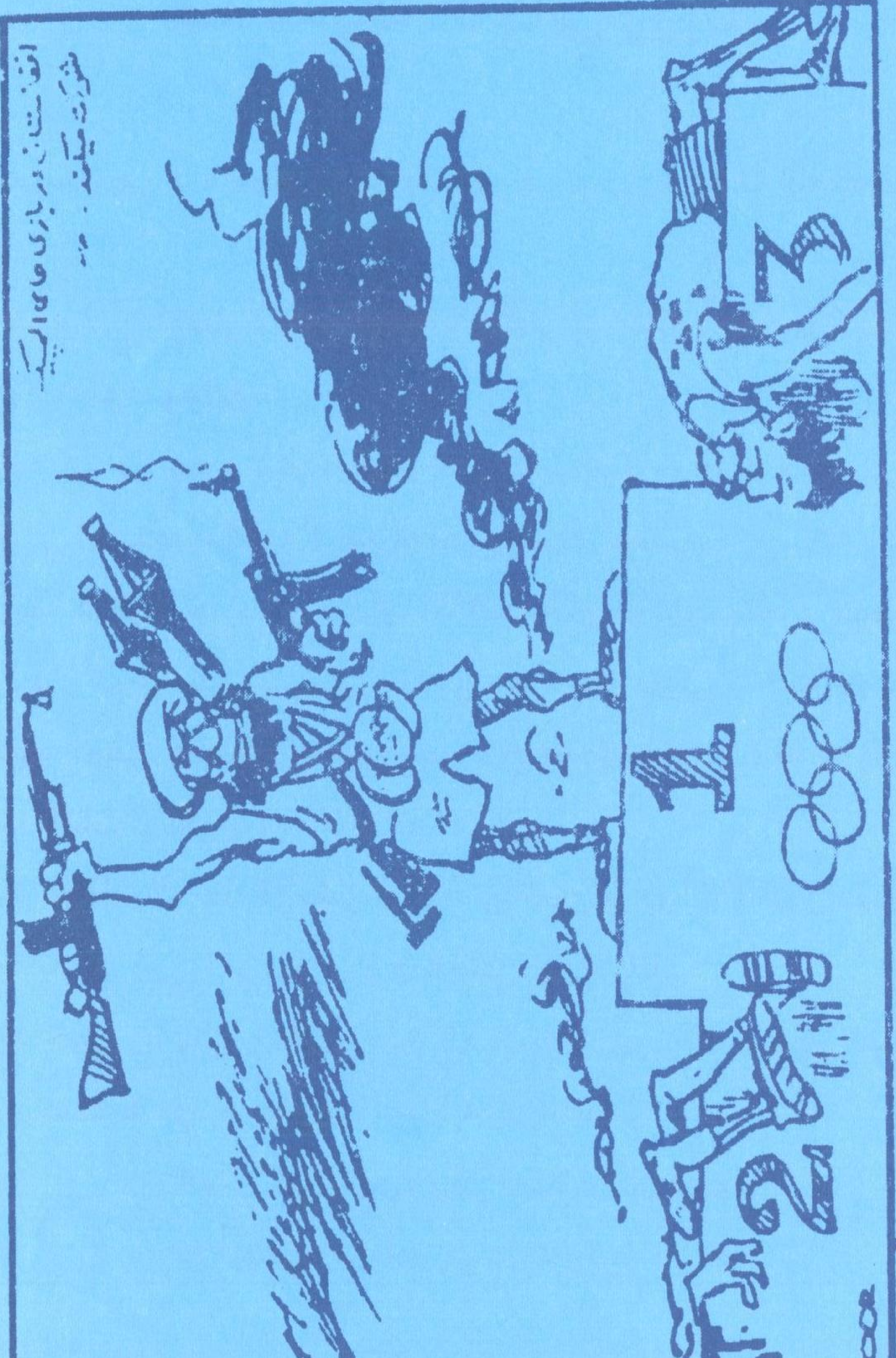
د کابل دار المجانين کې له لوږې لېونيان هله مړه شول، چې دوى پسې يې دروازې تړلي او ساتونکي تښتېدلي وو.

په مرنجان غونډۍ تل دې وي استقلال توري پړمخې لوېدلي...

رباني، مسعود دومره فرقې منظورې کړې، چې ولسواليو، علاقداريو ته هم غځېدلې دي.

د ملگرو ملتو استازي ارماکورا راپور ښيي چې کابل کې ۳۶۰۰۰ کورونه ړنگ شوي، ۳۰۰۰۰ ته زيان اووښتى... (يو نيم لك کورنۍ داخلي جنگو کې بېځايه شوي دي.)

رباني د سرکاري هوټلو د کوټو احکام هم ليکي، بانک ته د پيسو او فرقو د منظورۍ کتابچې ورسره دي درزا درز امرونه ورکوي.

افغانستان در بازی های المپیک
شرکت میکند...

غله مخونه، د کاڼي زړونه

غوښتل مې د مشرانو څېرې ولولم، چې د زړونو مالک الله تعالی دی...

څېرې مې ولوستې، ځینې په گرانه، ځینې په اسانه... د ځینو کرښې نسخ د ځینو نستعلیق...

یوه کې مې هم د دغو مرگونو او مرگانیو پښو په اړه د خواشینی، پښېماني او معذرت کومه کرښه او ټکی ونشوای لوستی...

البته د ځینو څېرو کې د ډار، منافقت، ټگۍ او ذلت داغونه هومره ژور لیدل کیږي، چې پلاستیکي جراحی هم نشوای پټولی... ځکه خو یې د څېرو کرښو، د خولو له خبرو سره اړخ نشوای لگولی... ته به وایې ډار، منافقت او ټگۍ یې پر څېره اتڼ گډ کړی...

له عواطفو او جذباتو تشې او کرختې څېرې پر یو ناکام لټون دومره ستومانه چې ژبې، ټکي، توري او وینا نشي ورسره پاللی...

له خولې یو ټکی راوځي، څېره بله خبره کوي... لکه د دوی خپلې خبرې مدعا نه وي، هر ټکی یې له بل په پور اخیستی...

انسان کے بکھرے ہوئی اعضاے بدن دیکھ

تن اور ہے، من اور ہے دل اور ہے زبان اور

څومره چې د نورو غولولو پسې لگېدلی ځانونه یې د دوکې عمیقو ځاگانو ته غورځولی... چا کن خودش د چا است.

پر ځان نا باوره پخپلو شکمن، پر ملګرو بدګومانه، ځکه خو يې له خولو څو ژبې راختلې، څو څېرې، نقابونه او ماسکونه يې پر ځان غوړولي... هيڅ يې اصلي څېره ونشوی ليدای... تر نقاب لاندې نقاب، نن يوه څېره سبا بله....؟

نه له جنګ باوري، نه له سولې ډاډمن... جنګ تو صلح، صلح تو جنګ است، من بقربانت اين چه نيرنګ است...

نه ملت ته ربښتينی، نه جهاد ته مخلص، نه پر اصولو ګروهمن، نه پر ارزښتونو اعتقاد، نه له روغې جرګې پوهه، نه له نرخ کاڼي خبر... غول په غول سودا...

زما د وطن خلک يې تميز کولی نه شي
د ځينو رهبرانو او د غلو مخونه يو دي

ستړی وجـود ستړی همت په مخه ستړی سفر
زړگی یې چوي چې له تا کړي کوم وگړی سفر

(...)

خدای پامان

د سهار له لمانځه په راگرځېدو گورم دریوران په موټرانو بوخت دي، څوک د مبلینو گیچ ته ځیر دي... څوک د ټېلو اوبو په برابرولو لگیا دي، څوک ټایرونه گوري، ځینې سامانونه غوټې تړي... باډیگارډان یوه بله خوا ځغلي، ځینې ببر ولاړ دي...

ښه دي چې څوک وپوښتم خپل کاغذونه مې راټول کړل... پیر صاحب ته مې ویل: لړمه کوچ! که گورم لړم د مخه لکی پر سر اړولې...

حقاني صاحب ته مې سر ورښکاره کړ، وظیفه کوي... بېرته وگرځېدم...

لکه د کوچیانو کډې باریږي، هماغسې منظره ده، په دې توپیر چې د اوښانو ځای گاډو موټرو نیولی...

کوټه مې له سره وکته، کاغذونه مې لاسي بکس کې ځای پر ځای کړل، د جامو غوټه مې برابر کړه...

چې راووتم یوه بله خوا له چای جوشو گیلاسو سره ځغلي، څوک کوټو کې، څوک د باندې یو بل ځای چای ته راغونډ دي...

زما زړه زور نه اخلي، له دیوال سره ولاړ یم راټلونکی ورکه، حال

نشته...

د نامعلوم سفر چمتووالی سړی په همدغسې حیراني او بېحالي اړوي...

ایله مې د لمر وړانگو تودوخه احساس کړه، چې غوړمب شو... گر گر گولۍ وچلېدې...

د پیر صاحب څېره غوړېدلې... خو زما پر زړه لکه دروند بار پروت دی... چې له هرځای په لېږد له ما د زړه یوه ټوټه پاتې وي...

ایـک دل کا توکڑے هزار هویں
کویی اُدهر گرا کوئی ادهر گرا

بېلتون خورا گران دی، له یارانو دوستانو او خپلوانو چې جدایي ځومر ځوروونکې ده، دغسې لېږد هم زړولونکی خیژي، ځکه خو مخه ښه کې خپل احساسات په سختي کنټرولولی شم.

پیر صاحب د چای وویل... ما ورته کړه پرېږده یې لاره کې به گورو... په حیراني راته گوري...

له خپلو سوچونو او احساساتو سره بوخت یم چې غوړمب شو، د ډزو دندو کار...

بیا به یې دچاد ځوانی گلان ریژولي وی...؟

کابل کې ژوند په همدغسې ډزو کې ساه اخلي، کابلیان د لمبو په سیوري کې د ژوند هیلې پالي، د مرگ په کومي کې په ماتو او زخمي گوتو د ژوند د نغمې شلېدلې تارونه ترنگوي.

حقاني صاحب وظیفه خلاصه کړې... له سلام سره لږ په ډډه کېناستم...

خورا ستړی مې موند... تر اوسه مې دغسې ستومانه، نه ولیدلی...

ورته کړه مې: حاجي صاحب زه په تورخم درڅخه ځم...

لنډه یې راپرې کړه ستا خوښه...

زه چوپ شوم.

دی هم نور څه نه وایي.

زه منتظر یم که ووایي... څه وکړه... څه کوو، څنگه یې وکړو...

خو ده هیڅ نه ویل.

زه هم غلی ناست یم.

له ماسره د ویلو ډېرې خبرې وې... خو زړه مې نشوا کړی، ما خپل جرأت بایللی...

ما حقاني صاحب د جگړې لومړیو کرښو، بمباریو او سختو شپېو کې لیدلی، په جرگو مرکو کې ورسره ناست یم له مشرانو، لیډرانو سره مې په تودو او جدي بحثونو لیدلی، د ژورنالستانو سختو پوښتنو سره مخامخ شوی، خو چېرې مې هم دغسې ستومانه او بې حوصلې نه دی موندلی...

پر خونه درنه چوپتیا خپره ده، د علي جان حاجي هم شونډې گنډلې، څېره یې نیولې او ترینگلې ده...

زه ژر ژر خپل ساعت ته گورم...

حقاني صاحب وویل: ملگري درسره شته..

ورته وایم داسې څوک نه...

وایي په خیر ولاړ شئ.

زه هم راولاړ شوم... خدای پامان...

مخه ښه...

نه د خرخ درک ولگېد نه د لارې لگښت... حاجي صاحب کله هم ځوک دغسې تش تور نه دي رخصت کړي...

مخه ښه کې به يې د ملگرو له احوال او وضيعت ځان ډاډه او خبر ساتي، چې راووتم مولوي شيرين او عبدالرحيم اخوندزاده هم پر تورخم د تلو تابيا لرله، سره ملگري شو...

علي جان حاجي- پير صاحب تر لاس نيولی، پير صاحب څټ څټ ته کيږي، چې ما ورته د پېښور خبره نه ده کړې...

دواړه زما خواته راغلل... علي جان وايي حاجي صاحب ويل دا خرخ ورکړه... د عبدالرحيم اخوندزاده گاډی ترمخ د مولوی شرين او زموږ هغه ورپسې... مخ په پېښور...

چې پکې ښکلي ياران شته
پېښور تر هـــــر ديار ښه

غبرگـــون:

مطبوعات نشته رسنيو ته د لاسرسي مخه نه ليدل کيږي، خلکو د اعتراض ځانگړې لار خپله کړې، له ځان سره له جگړو د نفرت اظهار...

د تنظيمو، تنظيمي جگړو او ټوله کې مجاهدينو پر خلاف د کرکې څرگندولو دا يواځينی لار ده، چې د چستانو، ټوکو او سندرو په جولې کې پرې خپل غم غلطوي او د انتقام درد ټکوروي، کله يې خپل احتجاج پر ديوال کښلی وي، کله پر کومه پاڼه چې بيا خوله په خوله گرځي...

پکول گو کرد، ريش شبش، لونگي...

هفت خر تان ببريد، يک گاؤ ما را پس دهيد.

يو لاس کښلی پوستر باندې بې "خر مگس" کښلی، شرحه يې د هر تنظيمي مشر له نامه يا تخلص سره پيلي... د ماشومانو د ساتيري کيسو کې يې خپل دردونه او احساسات ځای کړي...

اکو بکو سرسيندکو

روسان لاړل په ترپکو

چې لايق و، د کوتکو

اکو بکو سرسيندکو

نجيب بند شو په ولچکو

پنجابيان شول په چکچکو

دا بې شرمه بې تبلکو

شيخان ټول شول په غومبکو

چې چور گډ شو د چپلکو

بيا حضرت شو صدراعظم

يو دوه مياشتې زيات و کم

ده ويل ځان به کړم محکم

سپور به شم په گلم جم

خو په عقل کې و کم

ځکه سپك شولو په سپکو

اکو بکو سرسيندکو

رباني ونيوو وار

ده کولو دا اقرار

د اسلام يم خدمتگار

د اسلام دې ټيکه دار

د غدارو دې غدار

حل و عقد په نوم شورا

جوړه کړه په ناروا

ملت نه و پرې رضا

خو ده وکړه دا گنا

خوار ملت سره جفا

گلبدين شو خبردار

چې څه وکړل دې مکار

ځان يې جنگ ته کړو تيار

بريد يې گډ کړ د ټوپکو

اکو بکو سرسيندکو

پنجابی شو خبردار

ورته راغی په تلوار

دا مضر او فريبکار

ټول يې کينول کتار

ورته ناست و لکه پلار

ورته يې وکړ نصيحت

چې تقسيم به کړم قدرت

د رباني دی رياست

د گلبدين هم صدارت

د هر چا دی خپل قسمت

خپل کوي عیش او عشرت
بیا جنگ مه کوی بچکو
اکو بکو سرسیندکو

په پښتو کې دا متل دی
چې په تول ښه مکمل دی
دا چې غله دي درې رقمه
دا کیسه ده ډېره سمه
دا یوه ته وایي غل
خزانې ته جوړ کړي چل
دا دویم یې دی غل د توس
خر به پټ کړي دا دووس
دا دریم یې دی پیر کوسی
وباسي د سترګو کسي.
زه چې ګورم دا مشران
دا زموږ ټول لیډران
دا ټول غله دي د چاینکو
اکو بکو سرسیند کو

ډېر ګرم نه دي حکیم جان
یې خبر په دې بیان
بیا یې مکې ته کړل روان
د اووه واړه مشران

ورته کېښوده قرآن

د خدای کور کې دا فرمان

وې کړو عهد او پیمان

چې پر یوه لار یوو روان

نه آزار کړو افغانان

نه ځوریږي یتیمان

خو قسم یې کړلو مات

دي خاینو نالایقو

اکو بکو سرسیندکو...

کابلیانو عجیبه خبرې جوړې کړې، واقعیتو ته یې د ټوکواو طنز ژبه ورکړي، وایي: ملګرو ملتو ډاکتر نجیب ته وویل که کومه غوښتنه لري دوی به یې د کابل پر واکمنو ومني...

ډاکتر ورته کړه که راډیو تلویزیون کې د نیم ساعت خبرو وخت راکړي، ملګرو ملتو دده غوښتنه احمدشاه مسعود او رباني ته وړاندې کړه.

ځواب منفي دی، ډاکتر ورته کړه، شل دقیقې، دا هم نشوی کېدای، پنځلس، پنځه... دوی یوه دقیقه هر غوښتنه رد کړی شوای.

ډاکتر د یوې ثانیې غوښتنه وکړه، ملګرو ملتو وپوښت په یوه ثانیه څه کېدای شي...؟

ډاکتر ورته وویل ډېر څه ګوته به ورته لکه کړم چې ټرټ...

***

د وریښمین تنګي پر یوه کمر يې کښلي:

قرض ورکړه سیاف ته

ضامن ترې ګلبدین واخله

راشه بیا مې (........) واخله

***

قو قو برگ چنار

رهبرا ششته قطار

میزنه چرس و قمار

کت دالر وکلدار

کاشکی سیاف میبودم

زیر لحاف میبودم

هفت امیر پارینه

پگا خوردند خاگینه

ساخته از خون مردم

قصرهای شاهانه

قوقو برگ چنار

امیرا ششته قطار

میکنه پیسه شمار

میزند لاف بیسیار

(بشپړ نه دی)

دغه شعرونه د شبنامو په بڼه ویشل شوي:

ای رهـبران! ای رهزنـــان اه مـــن و جـــان شـــما

ای خاینـــان فتنـــه جـــو خـــونم بـــدامان شـــما

من ملت وامانده ام، افتاده ام در بندتان
خونین بود اعضای من از جنگ و پیمان شما
هستی من برباد رفت از غارت و دزدی تان
اولاده ام آوره گشت از طرح پنهان شما
در بند پول و حرص جاه سودا نمود خاک وطن
بهر عرب، بهر عجم اینست وجدان شما
ای ظالمان ای قاتلان خون میچکد از جنگ تان
ای دلقکان بیگانه اینست دوران شما

***

چرا ظالم وطن را با فلاکت مبتلا کردی
ز میهن لاف سر دادی چه میگفتی چیها کردی
تو میگفتی که روزی این وطن را گلستان سازم
نهادی پا به میهن صد شر و فتنه بپا کردی
به ساز اجنبی بر پا نمودی رقص کشتن را
بخون بیگناهان سرخ، دستت را حنا کردی
نه تاراج و یغما بردی همه هست و بود ملت
به خوف از ملت مظلوم و نه ترس از خدا کردی
دلت پر از نفاق و کینه در سر شور بربادی
علم بر کف شعار و اعتصموا ادعا کردی
ز اعمال رذیلت فرعون و شداد حیا نمود
خاین به ملت و مردم خیانت با خدا کردی

(د دواړو نظمونو ډېره برخه د لیکلو نه ده)

مردم کابل زمین

صحنه بچشمت ببین

دشمن تو در کمین

کن نگه واپسین

سوی تو توپان رسید

مردم نادان رسید

قوم مجاهد چه شد؟

رهبر و مرشد چه شد

مردم زاهد چه شد؟

محراب و مسجد چه شد؟

قاتل و دزدان رسید

دشمن افغان رسید

نیست وفادار تو

رهبر ریا کار تو

هست همه خار تو

جمله شده مار تو

پیرو شیطان رسید

گوی پاکستان رسید

چوچه انگریز و هند

صاحب کچکول و کند

نوکر ارباب سند

روز ملنگ و شب رند

صد را میران رسید

(.........) جان رسید

لعل و زمرد چو خاک

تورمل و بیروج پاک

لاجورد با دل چاک

مال (.....) حکاک

نوکر ایران رسید

خواجه ئین (...) رسید

تاجر تر یاک و چرس

پودر ان زود رس

نیست به سود این کشور

بسته به باد هوس

دشمن انسان رسید

(....) خان رسید

لیدر وهابیت

نوکر اعرابیت

پیرو شدادیت

خون و رگش مادیت

سرخیل دزدان رسید

(....) بی ایمان رسید

تاجر توپ و تفنگ

خفته بجان چون گرنگ

نوکر ملا شرنگ

شایق گیلاس و بنگ

غر غر و نالان رسید

ملا (...) جان رسید

(...) ریا کار ببین

مسجد و زنار ببین

روبای مکار ببین

دیده خمار ببین

به سر جوشان رسید

پیرک (....) رسید

وحدت مملو زکین

دار خمینی ببین

گشته بیرون از کمین

دشمن روی زمین

ننگ شیعیان رسید

دل رفسنجان رسید

شیرک برقی کجاست

قلزم ژرفی کجاست

موج سرآبی کجاست

دیو نقابی کجاست

ناکس دوران رسید

(...) پریان رسید

پیرو پرچم شده

عضو گلم جم شده

نوکر دوستم شده

ننگ دو عالم شده

خار مغیلان رسید

شرم جوانان رسید

دزد جواهر رسید

کاذب و ساحر رسید

شعله جا سر رسید

ظالم و جابر رسید

بجان افغان رسید

جنرال (...) جان رسید

وهابی کرد قیل و قال

حق ملت شد پایمال

تاکه او ناید بحال

در حدود یکصد سال

رقاص (...) رسید

بدبختي افغان رسید

ځیني برخي د لیکلو نه وې، ځیني مې نشوای لیکلی، ځیني مې چې په بیره کښلي په بیا لیکلو کې نشوای لوستی - ځکه خو بشپړ نه دي.

پنج بنای جهادي: سلاح، ریش، پکول، قتل و غارت، چوکی مقام

پر یوه دیوال کښلي :

مجاهدین امدند

خاین دین امدند

با موتر پک اپ

پشت قالین امدند

تشنه خودن مردم

روی زمین امدند

بل ځای په سکرو ليکل شوي:

کابل برباد کابل

دشمن ناشاد کابل

رهزنان خود فروخته

میکند بیداد کابل

د میوند واټ پر نړېدلي اپارتمان:

ای شرارت پیشه تا کی این شرارت میکنی

شهر را یکسر دچار ترس و وحشت میکنی

مردم ما را چرا غرق مصیبت میکنی

افرینت ای مجاهد خوب خدمت میکنی

کار این وطن را به یغما و غارت میکنی

ای خدا ناترس با اسلام تجارت میکنی

د دهمزنگ د ترافيکو پر مديريت:

امیران غیر پرست

بخاطر تاج و تخت

میریزد خون ناحق

میکند ظلم و وحشت

ذوق زده امارت

رهبران بی غیرت

مرگ آور دون صفت

خاین به ملک و ملت

مرده باد! مرده باد!

د میرویس میدان پر ویجاړه سینما:

چراغ گل دلت سرد است کابل

رقیبت سخت نا مرد است کابل

میمیرم من بجان نا توانت

که هر جایت زخم و درد است کابل

د شا شهید پر یو ښوونځي:

دا مجاهد مجاهد ټول کړئ

تنور پرې سور کړئ چې وطن په کرار شینه

پر یوه بله نړېدلې ودانی:

دوستم بیازار آمد

گلو به کشتار امد

از بخت بد مردم

سیاف مکار امد

این خوجه ئین رباني

این شیطانک ثانی

هر تار ریشش دام است

این جمبور اخوانی

به نام دین خدا

کشتار و جنگ و بلوا

میکند به مردمان

چور و چپاول روا

صد لعنت هزار نفرین

بر مسعود و گلبدین

دوستم ستم گرا

مردود دنیا و دین

مرده باد هر ستمگر

هر خاین باد در بدر

(بشپړ نه دی لیکل شوی)

(...) شد سخت رسوا

بی ایزار و بی کالا

روشن تاریخ شور بازار است

ماما جان بخت تو بیدار است

نوبت رسید به (...)

در هشت روز دو هزار قربانی

خوجه ئین باز سر خر سوار است

ماما جان بخت تو بیدار است

زمرد شد بمثل کاه

لاجورد شد بیع زده بازارها

بیروج و لعل میخ پیزار است

ماما جان بخت تو بیدار است

(بشپړ نه دی لیکل شوی)

(...) از راکت کولکسیون میسازه

(...) در شمال کون فدراسیون میسازه

خوجه ئین برای خود اساسی قانون میسازه

(...) از هزارا کلچه صابون میسازه

دل بوبوجان خوش که دشمنه سرنگون میسازه

(...) خو از اول غلام بود

(...) از قدیم مبتلای نشه مدام بود

(...) از زرنگی در فکر ذخیره گدام بود

(...) از روی حرص بتلاش حرام بود

دل بوبوجانش خوش که بچه ها بدماش بی لگلام بود

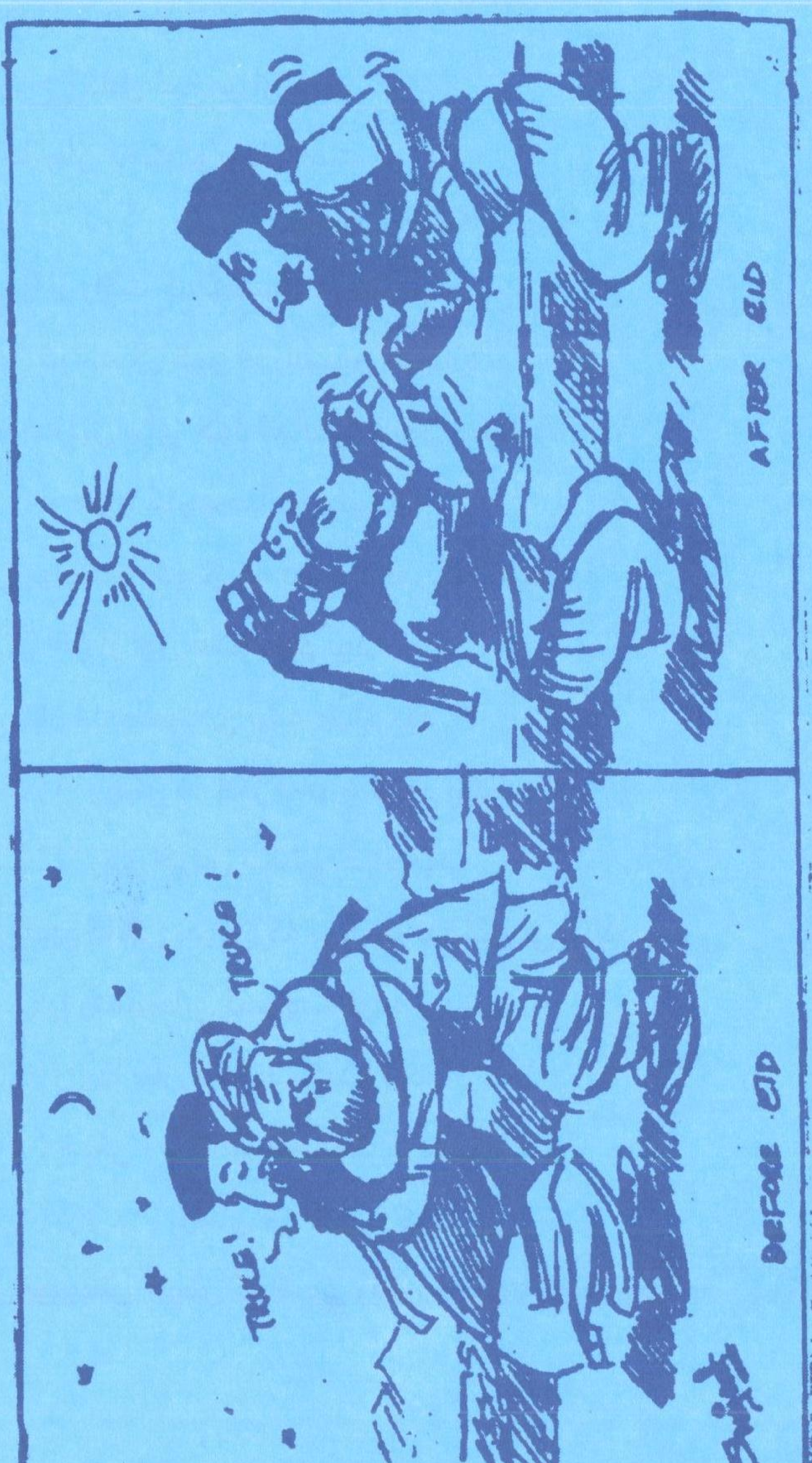
(...) را رفسنجاني لمسوت کرده بود

(...) راوها بیان دخلوت کرده بود

(...) خپکی زیر فالیز انجروت کرده بود

(...) از (...) پرسان قی قروت کرده بود

دل بوبویش خوش که شوق ریش و بروت کرده بود

TRUCE!
TRUCE!
BEFORE EID
AFTER EID

جرگي د جگړې اور گل کړ

د ۱۳۷۲ لمریز د لیندۍ میاشت ده، د پېښور هوا لکه د پسرلي لگیږي حقاني صاحب په یوه بله روغه جوړه بوخت دی، د هېواد بېلا بېلو سیمو خوله ور مرکچیان او جرگه مار یې راټول دي، پلاوونه، چرگان، غوښې بادیرې... زموږ هم بېړۍ مېره ده.

د جرگو مرکو یو خوند په همدې غوړو غوړوپو کې دی، خو کله کله سړی د گېډې په آزار هم واړوي، کرۍ ورځ په نهره هغه هم سفر او تودو بحثونو کې دربانډې تېره کړي، لا چې واك غواړي هغه هم توی وړی، چې له امله یې په لوښي لاس نیولو ته اړشي، خوندور خوراکونه درته ایښي وي، گوتې به نشي وروړی...

چې د دواړو غاړو قناعت هم څه اسانه خبره نه ده چې که توی وړی واك دې اخیستی و، بیا د جرگې له پرېکړې څوك غاړه نشي غړولی.

یو ځل یوې غاړې ته ورځه، بیا بلې ته، خپله ورته وایه، د هغه اوره، دلته نو د نرخ او کاڼي خبره شي، چې بلا حوصله غواړي د دغسې جرگو اوبحثونو منطق نه د سیاست او دیپلوماسۍ په ښویو، لشمو اصطلاحاتو کې موندل کېدای شي، نه د یوناني فلسفیانو په صغرای کبرې کې... دغسې منطق او اغیز یواځې پښتانه مرکچیان او جرگه مار ښوولای شي، چې پخپل جادوگر منطق په لږ وخت کې د بدیو، دښمنیو د مودو کنگال شوې چاپېریال ویلې کولای او د جگړو په لمبو سړې اوبه تویولای شي.

حقاني صاحب د همدغسې جرگې په مټ وکړای شول، دښمنې غاړې روغې ته چمتو او د جرگې پر ټغر راټول کړي.

د عقرب میاشتې له پیله له پېښوره، جلال اباد، سروبي ته ځو، د ربړې په بېلا بېلو اړخو خبرې کېږي، احمدشاه مسعود چې څه له خدایه پر اسمان غوښتل پر ځمکه یې موندلي وو، ده له پیله غوښتل جگړه له کابله اطراف ته ولیږدي.

د گډ شورایي سیستم د ایجاد له امله ننگرهار ښه اداره رامنځ ته کړې، ټول اړخونه یې خپل ځنگ پورې نیولي، مانا د حزب او جمعیت سیمه ییز ځواکونه یې هم یوه میز ته راغونډ کړي، امنیت ښه دی، د کابل کډوالو ته هم د پنډغالو او خیمو اسانتیا شته، د جلال اباد ترون ددغه ادارې بل برى گڼل کېده، خو احمدشاه مسعود او نظار شورا د ننگرهار له ادارې او شورا ښه زړه نلري، د حزب پر ملاتړ یې تورنوي، غواړي د حزب د تجرید او مخالفت دریځ ته یې اړ کړي.

حاجي قدیر خپل ناپیيلی موقف ټینگ ساتي، له بده بخته د حاجي شمالي خان په وژلو ننگرهار کې رامنځ ته شوی تاوتریخوالي د جگړې ترینگلتیا او اندېښنې رامنځ ته کړې وې، نژدې د پښتنو قومو ترمنځ د یوې خونړۍ جگړې اور بل وای...

کابل ننگرهار شورا ته د پوځي مرستو پیغامونه لیږل، د هوایي ځواک تمه یې واهه چې که وکړای شي، د حزب قوماندان زردادخان چې سروبي کې په یوه مانا د احمدزیو د پوځي قوت سمبول گرځېدلی وځپي، او د پښتنو تر منځ د جگړې اور بل کړای شي، له یوه غیشي دوه ښکاره ترلاسه کړي.

د کابل تورخم لار تړلې، مسافر په لارو کې بې اسرې بند پاتې دي،

کابل کې د خوراکي موادو نرخونه اسمان ته ختلي، دواړو غاړو د یو بل پر ضد مورچې نیولې درنې وسلې یې ځای پر ځای کړې.

مولوی حقاني د سولې لپاره یوه جرګه جوړه کړه.

ورور یې حاجي محمد ابراهیم د میزان میاشت کې پر دواړو غاړو وګرځېد او د جرګې لپاره یې رامات کړل.

حقاني صاحب مطبوعاتو ته وویل: د ننګرهار شورا او احمدزیو ترمنځ د جګړې اورلګېدلی و، د جګړې مخکنی اسباب او عوامل چې هرڅه وو او دا چې څه ډول دغه جګړه پېښه شوه، چا د جګړې دغه اور ته د لمن وهلو هڅه وکړه، د چا لاس پکې و او له دې لارې یې د خپلو سیاسي اغراضو د ترلاسه کولو هڅه کوله زه دلته په هغې بحث مناسب نه ګنم، چې لږ و ډېر ټولو ته څرګنده ده...

البته ظاهري منشاء د حاجي شمالي خان او دده ورور ناصر خان وژل او د دوی د غونډونو مرکزونو او شتمنیو لوټل و، دې کار د احمدزیو پر قام بد تاثیر وکړ، که څه هم په دې هکله ډېرې توصیې وشوې خو کوم ځای یې ونه نیو، احمدزي پورته شول او دا یې عنوانوله چې انتقام نه اخلي، د شمالي خان د شخصي شتمنیو، غونډو او وظیفې غوښتنه یې کوله چې دا هر څه بېرته دوی ته وسپارل شي.

ننګرهار شورا ویل د شمالي خان له امله زموږ نظم وړاندې هم مختل و، امنیت خراب و او نور ډېر داسې مشکلات موجود و، اوس که یو ځل بیا دده خاصو کسانو ته په داسې صورت کې چې روغه نه وي شوې، او مړي یې پر ځای پاتې وي، دده کسان شورا ته راشي دا به د جنګ او فتنې سبب وګرځي.

دوی دا هم ویل چې شورا د تنظیمو په سطحه جوړه شوې اوس باید

د هغه په عوض د محاذ له تنظیم یو بل نفر ونیول شي، په دې شورا کې د قوم په لحاظ کوم تشکیلات وجود نلري، چې شورا کې د قوم په حساب برخه ورکړل شي، دغسې غونډونه او مرکزونه هم شخصي ملکیت نه دی، دا ټول د ننگرهار شورا واك کې دي چې د ننگرهار فرقې مربوط دي او د کوم قوم ونډه نشي گرځېدای.

دوی دا هم ویل چې دغه مربوطاتو کې که څوك ټاکل کیږي هغه باید د ننگرهار مربوط وي، موږ په غور او تعمق د دواړو خواوو اظهارات واورېدل او د خپلو معلوماتو بشپړولو هڅه مو وکړه دغسې مو ننگرهار کې د شمالي خان د وسلو شتمنیو معلومات راټول کړل، په حصارك، سروبي، تیزین او ملا عمر کې منځ ته راغلی وضعیت او موجود او پخوانی حالت معلومات مو ترلاسه کړل، موږ لومړی دا کوښښ وکړ چې لار خلاصه شي، ځکه په جلال اباد کې سلگونه مساپر د لارې بندېدو له امله چې زنانه، بوډاگان او اطفال پکې شامل دي، له څو ورځو بند پاتې وو، چې نه هوټلو کې ځای و، او نه هغوی کوم بل ځای پیدا کولای شوای، ددې له امله کابل کې هم د خوراکي موادو نرخونه ډېر لوړ تللي وو، او د غذایي موادو قحطي یې رامنځ ته کړې وه، او ټول هېواد یې اغېزمن کړی و، موږ لومړی لار خلاصه کړه، نژدې یوه میاشت مو په دې هلو ځلو تېره کړه، څو واره تر جلال آباد سروبي پورې ولاړ و، له ټولو اړخونو سره مو تفصیلي خبرې وکړې، د هغوی قناعت مو حاصل کړ، زموږ د هلو ځلو په نتیجه کې ننگرهار شورا توافق وکړ، چې که جوړه کیږي باید بیخپوره جوړه وشي، ځکه خو یې شورا کې د شمالي خان د ورور حاجي مونجي په شمولیت هم توافق وکړ، غونډونه او قطعات به داسې کسانو ته چې د ننگرهار او د محاذ تنظیم مربوط وي

وسپارل شي، ټول لوازم او شتمني به يې ورته تسليم شي ... استشناد ډاکي غونډ، دا غونډ فعلاً پير صاحب ته حواله شو، ا... ب به دا غونډ داسې چا ته سپاري چې دواړه غاړې پرې توافق ... ي، ځکه دغه غونډه جنرال رحيم وردگ تاسيس کړې.

فيصله کې دا هم راغلي چې د لارې په اوږدو کې بايد دواړه غاړې پاټکونه وانه چوي، غير قانوني محصول او پيسې له چا وانخلې که هر چا سرغړونه وکړه، دواړه خواوې به ورته يو لاس وي، له سرغړوونکي به هيڅ ډول قومي، تنظيمي ملاتړ نه کوي، له دواړو خواوو پنځوس، پنځوس لکه کلدارې برمته او ضمانت اخيستل شوې،که هر طرف له فيصلې سرغړونه وکړه دا به په طريقه د تعزير باالمال د دوی جريمه وي، چې د سولې هيئت ته به ورغلی وي.

د مړيو په باره کې تر يو کال تيره کېښودل شوه، په دې موده کې به د مړيو پور نه غوښتل کيږي.

ترخو حالات مساعد شي، چې شوې فيصله عملي کړای شي، دا هم بايد ووايم چې هر طرف له دې فيصلې سرغړونه وکړي، برمته به يې ځي، دا دفيصلې يوه کاپي ده درسره وايې خلئ...

جرگه د حقاني صاحب په مشرۍ له لاندې مرکچيانو جوړه وه.

د جرگې مشر مولوی جلال الدين حقاني

حاجي محمد ابراهيم عمري	ځدراڼ
حاجي مادوخان	ځدراڼ
وکيل وزير محمد	ځدراڼ
حاجي عبدالرحمن خان	ځدراڼ
حاجي خانگل	ځدراڼ

خان صاحب محمد وزیر	منگل
حاجي حبیب الله	منگل
حاجي نظام الدین	گربز
ملك حسین	گربز
حاجي شاه خان	گربز
حاجي ولي	گربز
حاجي ماه خان	تنې
حاجي میربازخان	خوستوال
قوماندان ولسوال محمد حکیم	کابل
تورن خان محمد	کابل
قوماندان عجب گل	کابل
قوماندان موسی خان	وردگ
قوماندان میاسید اغا	وردگ
خان صاحب انورخان	زرمت
وکیل سرورخان سلیمانخېل	کټواز
حاجي آدم خان جلال خېل	کټواز
شاه محمود ساپی	کونړ
ملا بخت میر	وردگ

د سولې پرېکړه ۱۱/۸/۱۳۷۲ د لنډي خیبر یوه لویه غونډه کې اعلان شوه.

غونډې ته د ننگرهار شورا رئیس حاجي عبدالقدیر خپله لنډه وینا کې وویل: جنگ، جگړې که د هر چا لخوا وي، د افغانانو په تاوان دي،

موږ د جنګ جګړو بدیو دښمنو مخه په جرګو، مرکو بندولای شو، چې دغسې یوې جرګې زموږ له منځ دښمني لیرې کړه، حقاني صاحب زموږ ترمنځ د جرګې له لارې سوله راوسته او یوه بدي او دښمني يې په وروری بدله کړه، موږ له ده مننه کوو، او د جرګې د پرېکړې د منلو ډاډ ورکوو.

په ده پسې د احمدزیو مشر حاجي نعیم کوچي خپلو خبرو کې وویل: زموږ او ننګرهار شورا ترمنځ یو لوی جنجال رامنځ ته شوی و، حکمتیار صاحب او حضرت صاحب ددغه جنجال د لیرې کولو هڅې وکړې، خو بدبختانه دا جنجال حل نشو او تر سروبي ورسېد.

The Afghanistan Islami Daulat

د افغانستان اسلامي دولت

د خوست ولایت

د (   ) ریاست

بسم الله الرحمن الرحیم

نحمده و نصلی علی رسوله الکریم و بعد! الله پاک مسلمانانو ته همېشه په صبر، صلحه، عفوه او په احسان باندې اوبدې خواب په نېکۍ ارشاد کړی دی نو کله چې د دوو ډلو مسلمانانو په منځ کې جنگ شروع شو بې طرفه مسلمانانو ته خدای پاک د دوی د اصلاح امر او ارشاد کړی لکه چې الله پاک فرمایلي دي «و ان طائفتان من المؤمنین اقتتلوا فاصلحوا بینهما فان بغت احدهما علی الاخری فقاتلوا التی تبغی حتی تفیٓ الی امر الله فان فاءت فاصلحوا بینهما بالعدل و اقسطوا ان الله یحب المقسطین»

حم سورة الحجرات

نو کله چې څه موده مخکې د ننگرهار او سروبي او احمدزیو مسلمانانو په منځ کې لانجه پېښه شوه او عام قتل او قتول شروع شو د دې لانجې د حل دپاره مونږ د صلحې هیئت جانبینو ته د صلحې خواست وکړ مونږ دوی مونږ ته عام و تام واک او اختیار راکړ.

د صلحې هیئت د پېر تحقیق څخه وروسته لانجې د فیصلې د پاره ... کړی او د هر جانب څخه یې او میلیونه کلداري نقد ضمانت واخیست.

۱- هغه خلک چې په دواړو جانبو کې مړه شوي دي د هغه په باره کې د ځینو ملحوظاتو په خاطر د صلحې هیئت یو کال کاڼی کېښود او د دغه ذکر شوي وخت په تېرېدو بامخکې د دې تاکلي وخت څخه به د صلحې هیئت په ذکر شوي برمته د دغه معامله انشاء الله فیصله کوي یعنې د مړو خلکو فیصله د دې هیئت په غاړه ده. جانبین به د مړو په معامله کې یو په بل کړ نلري، د مړو خلکو د وارثانو حقوق کاملاً د صلحې د هیئت په لاس کې دي، دوی دواړو جانبو د خلاف په صورت کې په ذکر شوي برمته خان به بند کړل او هم نې د خدای په قرآن ځانونه بند کړل.

۲- شخصي مالونه به جانبین یو بل ته واپس کوي او دواړه جانبه به خدای (ج) حاضر او ناظر بولي، حقه حقونه د مستحقینو ته ور کړي او که بیا هم د کوم جانب قناعت حاصل نشو نو د صلحې هیئت فیصله به د دوی په حصه کې آخري فیصله وي.

۳- د شمالي خان په عوض په شوراکې د ده د گروپ نو صالح سړی چې د ننگرهار مربوط وي مقرر شو لاکن چې د ده د کورنۍ په استثنا وي.

٤- د واکي غوبه چې سابق د پیر صاحب مربوط ؤ هغه د پیر صاحب زوی محمد آغا ته ورکړ شو لاکن شرط به داوي چې پیر صاحب به داغند داسې شخص ته حواله کړي چې د جانبینو د قناعت وړ وي.

ب: د شمالي خان د ننگرهار مربوطه قرارگاوې او مرکزونه د سابقه تعامل له مخې د ټولو لوژستیکي او نظامي موادو سره ورته حواله شوه البته په دې قطعو کې د نورو ولایاتو او سابقه رژیم او نورو تنظیمونو خلک د شمولیت حق نه لري.

ج- هغه مرکزونه او قرار گاوې چې احمدزیو د مقابل لوري څخه د دې موجوده شخړې په سر نیولي دي هغه خپلو مربوطه قوماندانانو ته چې په سروبي اوزبین، تېزین، حصارک او ملاعمر بابا کې موجودیت لري سره د لوژستیکي او نظامي موادو په مکمله توگه حواله شوه.

۵- د ننگرهار اداره باید د سابق په شان خپلو شوراگانو او وظایفو ته ادامه ور کړي او د سابقه تعامل له مخې د قوماندانانو سره چار چلند وکړي چې د چا قانوني شکایت پورته نشي او کوم قطعات او حزبونه امنیتي یا نظامي چې د ننگرهار د اداري له لارې اکمال کېږي هغه د دې اداري د حکم پیرو او خپلو وظایفو ته د اداري د حکم سره سم دوام ور کړي.

۶- د کابل څخه تر طورخم پورې باید هیڅ نوع پاټک غیر اصولي او غیر قانوني د محصول او جریمې په بهانه وجود و نه لري او کوم کسان چې د دغه مادې خلاف ورزي کوي د دغو کسانو مقابله او مخ نیوی به جانبین په مشترک ډول کوي هیڅ نوع تنظیمي یا قومي ملاتړ به جانبین نکوي.

۷- د فیصلې د اعلان څخه وروسته باید په دوو ورځو کې جانبین شوراگانې لښکرونه او سنگرونه د یو بل په مقابل کې په کلي ډول ختم کړي او خپل عادي ژوند ته دوام ورکړي.

۸- هغه قوماندانان چې د شمالي خان د مرگ څخه وروسته د شورا او وظیفو څخه تللي دي باید خپلو ، خپلو وظایفو ته چې شورا ورته سپارلي دي حاضر شي.

۹- د فیصلې د اعلان څخه وروسته سمدستي باید د صلحې هیئت او جانبین منتخب شوي هیئتونه په مشترک ډول د فیصلې د موادو په تطبیق کې اقدام وکړي.

ومن الله التوفیق، والله اعلم و الله علی ما نقول وکیل

د هئیت مشر مولوي جلال الدین

WHEN WILL MUTAHIDE
TTACK KABUL?
NOT IN NEAR FUTURE.
THEIR TRADITION DEMANDS TO
ATTACK EACH OTHER AFTER
EVERY VICTORY
ZAHOOR

زموږ مشر مولوي جلال الدين حقاني جرگه وکړه له دواړو خوا و يې واك واخيست، موږ عام او تام اختيار ورکړ او درنه مچلغه مو ورته کېښوه، په پښتنو او احمدزيو کې چې يو ځل چاته څوك واك ورکړي بيا هغه فيصله څوك نشي ماتولای. کومه فيصله چې حقاني صاحب کړې، موږ يې په بشپړه توگه منو او زموږ قوم ترې ملاتړ کوي.

په پای کې مولوی حقاني پخپلو لنډو خبرو کې وويل، موږ ډېر خوشاله يو، چې د دښمنی او جگړې مخه مو ونيوله، موږسره دواړو غاړو په پوره صميمت همکاري وکړه، دا د جرگې برکت و، چې د وروری فضا يې رامنځ ته کړه چې لله الحمد يو دايمي اوربند وشو او د لارې په دايمې خلاصون موافقه وشوه، دواړه غاړې له پرېکړې راضي دي، داسې څوك مونه دي ليدلي چې فيصله يې پخپل تاوان بللی وي، زه له دواړو غاړو او خپلو ملگرو مننه کوم اجر او خير ورته غواړم.

دغه بريالی جرگې ثابته کړه چې د جرگو اصل ته په پاملرنه موږ خپلې ربړې او کشالې په ښه توگه اواروِلی شو، چې جرگه د افغاني ولسواکې په تن کې د روح حيثيت لري د افغاني ولسواکي دغسې موفقيت که ډېر خوشال او ډادمن کړل، پر ځينو يې د وېرې او اندېښنو دوړې وغورځولې... دغه جوړې په ډاگه کړه چې جرگې زموږ په ملي هويت او تاريخ کې د تل لپاره د ربړو په اوارې کې کارنده رول لرلی دی.

که څه هم موږ د اخبار مجلو چاپ ځنډولی خو په دې اړه مې فوق العاده گڼه چاپ کړه... هاشمي صاحب چې له قاضي نجي الله سره دائرةالمعارف کې کار کاوه، پر دغه گڼه دده له تبصرې راته وويل... ننگيال ته خدای ورکړه... اوس به مو په جرگه جرگه لېوني کړي... دی د جرگې مرکې له دغه ورخه پر لويه جرگه د اوبو ور اړولو مخ گوري...

سوځنده سیوری:

دوه جلا پیغامونه

حقاني صاحب له متحده عربي اماراتو خوست کې د پوهنتون په جوړېدا کې د مرستې ژمنه ترلاسه کړی، شاوخوا پر گرځېدو او لټون یې له مته چینې سره سړك ته نژدې سیمه خوښه کړه، نخچه بشپړه او پخې خښتې را رسېدلې، انجینران لگیا دي، د دېوال گرځولو چارې بشپړې شوې دي.

زه نه پوهېږم... دلته ماته کومه اړتیا شته...؟

چې نور ځان راته سولېدلې او بېکاره پرزه بریښي، چې د کوم ماشین د گرځولو نه بلکې د پښ لخوا د لور او ځتک لپاره کارېدای شي...

ورځ تر ونو لاندې په خپلو سوچونو او دګروال صاحب سره په ټوکو، کیسو تېره شي... ماښام د پیرانو حجرې ته ځان وربرابر کړو، چې یو څه غوړه را رسېږي... شپه په آرام تېره شي...

خو د دګروال له لاسه دا ځان راباندې ودرېد... چې به ناخبری یې د یوه پیر په رټلو ترټلو خوله خلاصه کړه، وایي دلته یو څوک دی شیرین جمال نومي که گل جمال ځمکې یې لاندې کړې، چې په تخته بېک کې یې ونه ځړوم، نه یې پرېږدم...

له دې ناخبره چې دغه ښاغلی پیرانو خپل مشر منلی... که څه هم پیرانو خبره په خندا تېره کړه، خو ما یې له ببر کتلو او پارېدلو پر زړه

وخوړه...

ډګروال ته وایم د پیرانو حجره خو دې راباندې ودروله... د شپې ځای په تا شو...

ماښام له څه بې درکې وروسته خوشاله را روان دی... وایي راځه! د مستري سردار د ورکشاپ مخه کې دوه چپرکټه ایښي، پر یوه یې خپل څادر وغوړځاوه، د بل یې ماته اشاره وکړه د خوست ماشې په نامه دی چې منګس یې بولي لکه برچې یې اېستلې ... سترګې مو پټې نه شوې...

سهار مو د خوب په اسره تر ونو لاندې څادر وغوړول، خپلو خیالونو کې ډوب وم، چې ډګروال صاحب راغږ کړ: څه چې حاجي صاحب ته ورشو... ورته وایم پرېږده چې لږ د کرار سا واخلو حاجي صاحب ته څه وایې...؟

د خپلې خبرې ترمیم ته راوګرځېد... د نورڅه لپاره نه، ددې لپاره که راته ووایې تر اوسه دلته ګرځۍ... ځۍ ورک شئ... خپله مخه وهئ، ماښام چې حقاني صاحب وروغوښتم دګروال صاحب ته مې کړه، لکه چې کار وشو...

کوټه کې څوك نه شته، کاغذونه یې ګډ وډ مخې ته پراته دي، لکه یو راز راسره شریکوي، وایي: زما له خوا احمدشاه مسعود او استاد رباني ته پیغام یوسه...؟

جلا پیغامونه... د احمدشاه مسعود په نامه پیغام، حقیقت کې وراندیز یا غوښتنه ده، دا چې بوسنیا کې مسلمانان د سربیانو د ظلم او تېرې، بټۍ کې سوځي، ښه به وي زه او ته د افغانستان له جګړو په لیرې کېدو د بوسنیایي مسلمانو مرستې ته ځانونه ورسوو...

ما پوښتنه وکړه، بوسنیا ته تګ شوني دی؟ امریکا او ملګري ملتونه

ښايي هلته خپل پلان ولري، حقاني صاحب وايي دا وروستۍ خبرې دي، چې د مسعود له خوښې وروسته پرې خبرې کېدی شي...

څرنگه چې حقاني صاحب له دې وړاندې هندي کشمير کې د امريکايي ژورناليستانو په خوشې کولو کې خپل رول لوبولی و، هغه ته په کتو ما د خپلې پوښتنې دبشپړ ځواب په نه تر لاسه کولو، څه ونه ويل:

د استاد رباني په اړه پيغام بيا هم پر يوه وړانديز يا غوښتنه راگرځېده، دا چې استاد د خوست پوهنتون په جوړېدا کې مرسته وکړي، او له کورنيو جگړو په مخ اړولو د خوست پوهنتون رياست پر غاړه واخلي، د لويې پکتيا د مشرۍ پټکی د ده دی.

که څه هم ماته دغه وړانديزونه عملي نه ښکارېدل، خو څرنگه چې خوست کې بيخي تنگ يم، له نه، نو او خو پرته مې هو کړه... ما يو ځل بيا خپل منافقت پټ کړی شو... خو حقاني صاحب څومره سپين زړی دی... چې دغسې هيلې پالي...

ما د ده لخوا د استاد رباني او مسعود په نامه جلا ليکونه وليکل چې ده لاسليک کړل، په ليکنو کې راغلي:

شهرت ننگيال زما له خوا تاسې سره پر يوه موضوع د خبرو لپاره درځي، هيله ده، ستاسې توافق تر لاسه کړی شي.

استاد رباني مې په اسانۍ وموندای شو، راسره يوه اړخ ته شو، په لنډه يې را پرې کړه: حقاني صاحب ته ووايه: "بوسه به پيغام نمی شه" خپله راشه چې خبرې وکړو...

له احمدشاه مسعود سره ليدو نژدې دوې اوونۍ وخت ونيو، کارته پروان کې د غلام بچه کور کې ډاکتر عبدالرحمن ورسره مخامخ کړم،

دغه ساحه کې د غلام بچه کور ماته له پخوا به زړه پورې و، چې دا یو وخت زما د تلو راتلو لار وه... د یوه غټ گټ او کمر پر سر ددغه سیمې له ټولو ماڼیو په جلا بڼه او رغښت چې د هر لیدونکي پام یې ځانته اړاوه... دا به چاته نه وي څرگنده چې غلام بچه یو وخت لنډه موده د ضبط حوالاتو (غالباً لومړنی) رییس پاتې شوی...

مور ژوبې ته تللي وو، هلته ابه له یوه په ونه دنگ بوډا سره چې د مرز لکی فیشني ږیره یې لرله او د پتلون پایڅې لکه د محمد هاشم خان صدر اعظم پر تورو موزو را پرتې وې لنډ روغبړ وکړ... مور ته یې کړه: دا غلام بچه رحیم پنجشیری و، هغه نوم چې ټول تاریخ او جغرافیه یې پکې راغونډه ده، له شرحې پرته څرگند و...

د مانۍ له لویې دروازې سره یوې وړې دړې ته له دواړو غاړو پخه پوړۍ ختلې... په کومه کچه چې زینه غځېدلې، دغه برخه د کور اړخ ته ورننوتلې، مانا د پلیو لاره یې نه ده نیولې، له ټول اثر او رسوخ سره یې قانون دروند گڼلی... د مانۍ دننه سړی د وړوکي ارگ په مزه او منظره اوړي... چې دا وخت نوي واکمن پکې د واک لوبه توده ساتي... ظاهراً له ډاکتر عبدالرحمن سره ده خو کله کله آمر صاحب هم پېښه کوي.

زما د دوه په دوه لیدو غوښتنې ته یې په بې توپیرۍ وکتل له دریو گینټو انتظار وروسته یې په ولاړه یو لنډ لیکچر راکړ: دا چې افغانستان د ټولو اسلامي مبارزو لپاره پاموړ مرکزي حیثیت لرلی شي.

مور هغه وخت د نړۍ له مسلمانانو سره مرسته کولای شو، چې دغه مرکز مو ټینگ کړی وي...

ماترې د یو لیك وغوښتل، خو ده وویل: باوري یم چې زما له خوا هم ښه استازیتوب کولای شې...

زه له کابله کلي ته ولاړم، او بیا پېښور ته، میاشت وروسته مې له حقاني صاحب سره وکتل، معلومه شوه د خوست پوهنتون د پروژې یو انجینر چې د لوگر اوسېدونکی و، چا وژلی... د پوهنتون د جوړېدا چارې درېدلې...

د بوسنیا جگړه د اورتودوکس مسیحي سربانو او بوسني مسلمانانو او کاتو لیك کرواتانو تر منځ ۱۹۹۲ کې پیل او د ۱۹۹۵ کال ډسمبر کې د امریکا په مداخله د ډیټون تړون په لاسلیکېدو پای ته ورسېده، چې د ریچارډ هالبروك کارنامه بلل کېږي.

دغه جگړه کې سربیان ځواکمن و، ځکه د پخوانۍ یوگوسلاویا میراث تر ډېره دوی سره و، مانا پوځ او ځواك دوی ته رسېدلی و، د سربانو مشر رادو وان کارادیچ او پوځي مشر جنرال راتکو میلایچ په منظم ډول مسلمانان وژل... د دغه جگړې خبرونه په اسلامي هېوادو کې انگازې خپرې کړې، د مسلمانانو ټولوژنې او د سربانو لخوا پر مسلمانو ښځې د جنسي تېري خبرونه اسلامي نړۍ کې لکه د ځنگل اور خپاره شول افغانستان کې غځېدلی کړکیچ کورنۍ جگړه رامنځ ته کړې، د افغانستان جهاد کې برخه وال ډېری عربان بوسنیا ته په لېږدېدو د بوسني مسلمانانو په پلوۍ جنگېدل، امریکا د بوسنیایي مسلمانانو په پلوۍ مداخله وکړه، مسلمانان تکیه او بوسنیا جلا هېواد وگرځېد... د جگړې له پای ته رسېدو یو شمېر جنگیالي عربان بېرته خپلو هېوادو ته ستانه شول، پاتې هغو ته د بوسنیا ولسمشر عالیا عزت بگویچ د قانوني مشتېدنې شرایط برابر او د دغه هېواد تابعیت ورکړ، ټولنه کې جذب شول ځینو هلته ودونه وکړل، د کار روزگار زمینه یې ورته برابره کړه، ځکه خو اورپکي پاتې نه شول...

پر جګړه برلاسې جرګه
د يوه کال تيره

خورا په زړه پورې ... چې نه مې تر اوسه کتابونو کې لوستي، نه مې فلمو کې ليدلي، نه مې کله د خيال په وزرو پر دغسې پېښو او صحنو د الوت مخه موندلې ده ...

زه د خپل ژوند له نوې تجربې سره مخامېدم، نوي څه مې موندل، پر نويو حقيقتونو اوښتم ...

د خوست چې ګرمي خومره زمولوونکې ده، ژمی يې هغسې تود نه وي ... مانا د جلال اباد او پېښور که ګرمي سخته ده، ژمی يې تود دی، خو د خوست دوبی ګرم او ژمی سوړ ... څکه خو يې نه د ژمي خوند شته، نه د اوړي ، د ګرمۍ منګس (ماشې) لا پرې د پاسه بل غضب ...

بياهم خوست کې د پراپرټي نرخ له پېښور او اسلام اباد لوړ دی ... افغانستان کې دېرې پرمختياوې د موډ او فېشن په کچه غوړيږي، کاروبار او سوداګرۍ کې هم د سيالۍ ان ترېګنۍ اړخ جوت خيژي ...

زرمت کې چې د تراکتور موډ خپور شو، که د چا څمکه وه که نه تراکتور يې بايد د کلا مخ کې درېدلی وای.

وردګو کې بيا د موټر سيالي سر راپورته کړ، څمکه پټې به يې په ګرو ورکړ، غورازه موټر به يې دروازه کې ولاړ و، غم نداری بز بخر ...

خوست کې د پراپرټي سيالي غزېدلې، که د تره زوی څمکه، کومه

نومره یا کلا رغولې، هرو مرو باید ځان ورسره برابر کړي، که نه له سیالۍ پاتې د پېغور دی ...

ځکه خو دا وخت پر ډاګو، غرو، څرڅایو، د قومونو تر منځ جنجالونه او کشالې ښې په درز چلیږي، په هر ډاګ، غره دښته د دوو قومو او قوم د ننه دعواګانې غزیدلي ... له بده بخته دغو دعواګانو کې د سند، شاهد، دلیل په پرتله پر زرو تکیه ټاکونکې خیژي ... وایي د ډېرو به ډېر مري د لږو لږ ... ټوپک ته لاس کړه، ماشیندار، دهشکه راواخله، توپ چو کړه، ماشه کش کړه، د ځوانیو غوټۍ، ګلان رېژوه ...

د شپې هوا یو څه ښه وي، خو ماشو نیشونه څه سمې برچې ایستلي، خوب چېرې دی ...؟

په حال کې بېحاله، راتلونکې تیاره، نه د برخلیک پته، نه د سرنوشت درک ... له یوې تیارې وځه پر بله ننوځه ((له مابنامه تر مابنامه))

پر ما لکه خپل سر دروند دی ... هسې نه لکه وایي سرت بوی قورمه میته، بلکې له خوب او ذهني ستوماني را پېښه ده ... چې زه له خدایه دومره نه ډارېږم لکه له مرګه ... له مرګه ځکه چې د خدای په حضور کې به درېږې او هورې درېدو کې زما سر ټیټ او لاسونه تش دي ...

وایي پر کوم غره که ډاګ د دوو قومونو شخړه ده، توپې دهشکې ختلي، سنګرونه تاو دي، د امریکا، شوروي د وسلو او صدام د توپو غورمبی خیژي ... اوازې ګرمې اوفواهات خپاره دي، شایعات چلیږي ... د مړو زخمیانو د شمېر، د ورانۍ بربادۍ د کچې ...

ډېرې خولې ډېرې خبرې ...

قضا ماسپښین د حرکت غږ شو ... موټران په راګرځېدو پر یوه لیکه برابر ودرېدل، له باډیګارډانو ځینو پر موټر ورمنډه کړه، ځیني برګ ببر

ولاړ دي ... مشهور جرگه مار او مرکچیان، د ټسرو له غټو دستارو او پروسمو تورو سرو ږېرو سره راووتل ...حاجي عبدالرحمن، حاجی مدو خان، عبدالقیوم خان...

دېرش پنځه دېرش موټرو حرکت وکړ ... داسې دوړې ختې تا ویل بم غورځېدلی ...چېرې پر سړک، چېرې شگلن خوړ کې ... لوړ مازیگر پر کلي وربرابر شو ... لوی ډاگ یې په سرو غالیو، پستو اسفنجي توشکو او عربي تکیو فرش کړی ...

سترې مشي پیل شول ... توبه توبه د پښتنو روغبړ او بیا پوښتنې: ... پخپل صورت، خېلخونه ښه دو، واړه زړه، ... بچیان دي ... چې ږېغ مې ولېدې، برابر یې ...

کندهاریان خو یوه شېبه پس بیا درغړ کړي:... آ سترې مسې، شه یې...

لړ وروسته له سره ... آسترې مسې، شه یې ...

روغبړ دومره اوږد شو، نژدې یې د مازیگر لمونځ قضا کړی و ...

له لمانځه وروسته له حقاني صاحب، د کلي خلک راغونډ شول ... خبرې مې نه اورېدې چې زه لېرې پنځم صف کې ناست وم ... داسې برېښېده پر اوربند او جوړه خبرې دي ... کله به غږونه لوړ او ځېرې ترېنگلي شوې ...وروسته به بېرته تیټ شول ... دوه درې واره حقاني صاحب له څو تنو سره گوښه کېناست - له لږ ځنډ به بېرته لوی مجلس ته ستانه شول ...

قوماندان گل حسن ته وایم ... دا څه دي ...؟

- حاجي صاحب واک غواړي ... نه یې ورکوي

- په زور دې اخلي ... قومانده دې ورکړي د سیدرحمن لالا خبره چپه یې دې کړي ...

دلته زور نه چلیږي ... مرکې، جوړې په زور نه کیږي ... دا د زور کار نه دی

څه خبره ده واک دې ورکړي

دا خپله طریقه لري

څه طریقه

د نرخ، کاڼي طریقه، دلته له کلي وتلی شې خو له نرخ نه ...

د ماښام تر لمانځه کله په لوړ، کله ټیټ غږ خبرو دوام درلود ...
داسې ښکارېده څه پایله نه وي راوتلې ...

حقاني صاحب نېولې ستومانه څېره ولاړ شو، لمونځ وشو، نفلونه، دعاګانې خلاصې شوې ... ګیسونه بل شول، رڼاګانې وغوړېدې، هسک له ستوریو ډک دی ... لاندې د ګیسو زېړه رڼا، آسمان کې د ستوریو سپینه ځلا ...

کوزه چلمچي راغلل، لاسونه پرېمېنځل شول، دسترخوانونه وغوړېدل ... د خوړو بېلابېل لوښي یې کتار کړل ... چرګان، پلوونه، کبابونه او د خوست مشهور ډنډکی ... ورېم یې زړونه تخنول ...

زما زړه و پر چرګ ور غوټه کړم، چې قوماندان ګل حسن مې لاس ونیو ... پام !

څه دي ...؟

حاجي صاحب په خوړو لاس ونیو

لاس یې خرنګه ونیو ...؟

توی وړي واک ته ...

له خوړو نه خوړو سره یې څه ...؟

دا د واک اخیستو طریقه بلکې آخري حربه ده ...

خواږه ايښې مور ورته ګورو ... دغه اذيت د څرخي پله زندان له شکنجو پر سري سخت لګېده، ښه وه د ورم په څکلو بنديز نه و ... ژړ ژړ مو په پوزه اوردي ساګانې راکښلې ...

اته، نه، لس بجې شوې، خواږه ايښې مور په حسرت ورته کسو ...

زما پښې وچې شوې، زنګنو مې درد کاوه ... کرار وغزېدم ... قوماندان ګل حسن ته وايم : دا د چرګ لنګی به پټ راکش او تر څادر لاندې په کرار خولې ته کړم ...

پام چې داسې ونکړې ... ټول کار به خراب کړې ...

يوولس بجې شوې ... حقاني صاحب ويل لمونځ کوو ... په جمع لمونځ وشو ... بېرته هر يو پخپل ځای پټه خوله کېناست ...

دودی ته ګورو، خولې څه چې سترګې مو هم اوبه دي ...

د حقاني صاحب ډېرى قوماندانان، سرګروپان ښکته پورته کيږي ... په سرو اورو يې په ورختو کې د حقاني صاحب له قوماندې مخ نشوای اړولی ... خو دلته د جوړې لپاره له واک ورکولو رټ منکر دي ...

حقاني صاحب عاجز ناست دی، له جنګياليو، وسلو سره زهير زمولېدلی ښکاري ...

هغوئ چې ده ته به يې د پيسو، وسلو او موټرو سوال کاوه، نن ده ورته د سوال لمن غوړولې وه...

لکه دلته، جنګيالي وسلې ځواک نه وي ... دا بيا کوم ځواک دی چې د حقاني په خبر لوی قوماندان چې له شورويانو سره په جګړه او دغرو مشهور دی عاجز حيران ناست دی ...؟ ماته قوماندان اسماعيل حاجي را ياد شو چې پر يوه پوسته يې له تعرض سره دروند غبر پورته شو ... جلال الدين دې وايي پرې ورځه او ته...

د جلال الدین پرې ورځه هغه وروستی پرېکړه وه چې سرو اورو او گولیو کې چا ترې مخ نشوای اړولی او نن ده خپله د سوال لپه نیولې ...؟

دا کوم قرارداد او ټولنیز تړون دی چې تر مخ یې دغسې زور او ځواک په گونډو دی ...

پروفیسور پریشان ختک ښه وايي: پښتونولي هغه قانون دی چې د پښتنو مخورو مرکچیانو د زړه په تخته لیک دی ... له قاضي، پولیس پرته د ټولو سرونه ورته ټیټ دي ...

حقاني صاحب علي جان ته ووېل : موټر کې ورته د استراحت ځای برابر کړي ...

علي جان بروس موټر ته ورغی ... حقاني صاحب له ځایه پاڅېد، موږ هم ودرېدو ...

گنگوسی شو ... گنگوسی ورو ورو خپور شو ... واک یې ورکړ، توی وړی واک، هاهاها ...

څېرې وغوړېدې، پر شونډو موسکا خپره شوه، ستوماني وخته ... بېرته پخپلو ځایو کېناستو ... له سره توده ډوډۍ راغله ... پر سبا له مقابل لوري واک واخیستل شو ...

د خو ټکو لنډه پرېکړه اعلان شوه ... د یو کال تیره ...

یو کال وروسته به د غوسې په سرېدو، بېخپوره اواري ته زمینه برابره شوې وي .

د جگړو اتلان څرنگه د سولې په دفاع کې درانه او برېمن راوځي ...؟ څکه چې د ولسي منطق کانې او جرگې ټولمنلې دپلوماسی د قوم او نرخ په تله کې همېشه پر زور او جگړو درنه ختلې، چې پښتونولی او اسلام کې اصل جرگه او سوله ده، نه جنگ ...

یو لیك څو وړاندیزونه

جنرال رحمت الله خان ساپی له لندن یوه لیك کې حقاني صاحب ته له پخواني پاچا سره د کتلو وړاندیز کړی، او د ربړې د اواري په اړه یې خپل نظریات او غوښتنې وړاندې کړي دي.

د جنرال لیك په زړه پورې او غوښتنې جدي دي، چې په ټاکلي زماني مقطع کې د وخت او حالاتو په ارزونه او د سیاست پر نبض د ګوتې ایښودو ښرګندې نښې او اشارې لري.

حقاني صاحب د جنرال لیك ماته راکړ، چې ویې لولم، له ده سره پرې وغږیږم، او ځواب یې وکاږم.

ما لیك دوه درې واره ولوست حساس او پاموړ ټکي مې پکې وموندل، خوحقاني صاحب بې له دې چې له ما وپوښتي، د ځواب په اړه پخپل قلم یو یادښت راکړ، چې له مخې یې جنرال صاحب ته لیك بشپړ کړم.

ما د لیك مفصل ځواب وکیښ، حقاني صاحب ته مې ولوست خوښ یې شو، مننه یې وکړه، دعایې راکړه.

د جنرال ليك

لطفاً دغه ليك دوه ځله ولوله، او په ښه فضا کې جواب راولېږه

ډېر محترم الحاج حقاني صاحب:

السلام عليكم ورحمت الله وبركاته

د قادر او لوی خدای(ج) نه ستاسو او د نورو وروڼو روغتيا او سلامتيا غواړم. زما يو ځل د زړه اپريشن وشو، او تر اوسه ښه وم، په دې ورځو کې بيا درد پيدا شو دا ځل مې بيا رګونه پاك كړل، د چپه غوږ سره په تكليف يم چې سبا ډاكتر سره وعده لرم، په هر حال د افغانستان په هكله مطالب ډېر دي خو زه به تاسو ته په لنډه توګه تشريح دركړم.

۱- دافغانستان د مسايلو ښه حل د بينان سيوان پروګرام وو چې موږ او تاسو پرې كار وكه خو له بده بخته د شمال د خوا كار وران شو اوجناب حضرت صاحب هم څه نا څه اشتباه وكړه، او قوماندانانو هم لويه غلطي وكړه.

۲- په خارج کې د ټولو خارجيانو سترګې جناب احمدشاه مسعود په لور وې او موږ او تاسو هم ورسره مرسته وكړه، څو د مملكت دپاره د يو مسلمان او مجاهد په صفت مفيد واقع شي، خو د بده مرغه څه ونشو، اوس خارجيان د هغه په هكله په پخواني شوق کې ندي پاتې...

۳- ستا په خصوص کې ټول حيران دي، د يوې خوا دوی فكر كوي چې د افغانستان د قضاياوو په حل کې ښستانه ډېر اهميت لري، د بلې

خوا تاته د یو ملي شخصیت په سترگه گوري او د بلې خوا شك بر شي، دوی چې سیاست د ژوند اساس بولي وايي چې حقاني صاحب د سیاست سره علاقه نلري.

په هر حال موږ او تاسو د خلقي او پرچمي سره تماس درلودل گنا بلله خو حالات داسې راغلل چې نن سبا اکثر ملگري د خلقي او پرچمي په ملگرتیا افتخار کوي، په خارج کې د مجاهد نوم اخیستل یو گران کار بلل کیږي.

وروره! پخوا زموږ او ستاسو یواځې یو ارمان وو، چې هغه اسلامي نظام وو خو اوس یو بل ارمان هم زیات شو چې هغه د افغانستان ارضي سلامت او مرکزي حکومت دي.

همدا اوس په افغانستان کې ملوك طوائفي روانه ده، د ولایت نوم بدل، د والي نوم بدل، ټول امارت او امیران دي حتی د دولت په کاغذونو کې واضح نوشته شویدي، د افغانستان کشالې مخصوصاً د پښتنو دپاره د مرگ او ژوند سوال دی، نور اقوام مشران لري خو پښتانه په خپل منځ کې اخته دي، جناب حکمتیار زما ورور دی، او الله پاك شاهد دی چې ماته د حکمتیار سپی هم د کارمل او دوستم نه ارزش لري خو ټوله نړی د حکمتیار پرضد لگیا ده.

وروره زما یواځې د شمالي ولایاتو سفر ستا په خوښه تا ته د ملگرتیا ثبوت دی ما موقع ورنکړه چې ته د قوماندانانو تر مخ خجالت شې، ما تاسره ډېر کلونه په جهاد کې تېر کړل معنی دا چې زه یو عیاش او یا ډارن سړی نه یم، زه پوه وم چې د یوې خوا ما ته عزت او ابرو پاته نه وه، او د بل خوا ته په خپله نه غواړې چې ستا نه د افغانستان دپاره یو قوت جوړ شي.

په افغانستان کې مخصوصاً په کابل کې زما ژوند ته ډېر خطر پیدا شو او د خدمت دپاره لارې محدودې وې، زه پوه شوم او ثابته شوه چې خارج کې ډېر کار کیږي نو ځکه خارج ته راغلم، دلته مې تر اوسه خپل علاج هم وکه خو په خدای ج باور وکړه چې خپل د صحت او ژوند چندان پروا نلرم، خو ما د افغانستان دپاره الله پاك شاهد دی چې ډېر کار وکه او لګیا یم.

وروره تاته معلومه ده چې ما پنځلس کسان د پلار په شمول شهیدان ورکړیدي، زه الحمد لله پوخ او پخوانی مسلمان یم، خو عرض دادی چې د مملکت کار په تنگ نظري نه کیږي.

۱- زما هدف او مقصد دادی چې افغانستان تجزیه نشي او ملوك الطوایفي ختمه شي او ژر تر ژره مرکزي حکومت قائم شي.

۲- دنیا ته اوس اسلامي نظام په بل رنگ او څېره معرفي شوی دی، نوددې دپاره دوی ډېر تشویش کوي، او زموږ وطن راخرابوي، دې دپاره چې حکومت قائم شي، بیا د معتبرو او نامتو علماء شورای جوړه شي، (جمعیت العلما) او ټول اسلامي احکام د هغې ځای نه صادر شي ځکه چې همدا اوس په هر تنظیم کې سل قسم اسلامي نظریات دي او دا کار د وطن او اسلام دپاره ضرر دی ځکه چې اوس هرڅوك ځانته عالم وايي او نظریات ورکوي.

۳- هزاره، ازبك تاجك زموږ ټول ورونه دي، خو بدبختانه هغه نظر چې موږ دوی ته لرو هغوی پر بل شان دي نو د پښتنو حقوق ساتل هم ضروري دي، او په دې هکله د پښتنو پوهېدل ضروري کار دی.

د خدای پاك په لطف سره زه کولای شم چې:

۱- افغانان مخصوصاً د پښتنو قومونه او قبایل پوه او متحد کړم او

لا اقل کوشش وکړم.

۲- د هزاره او تاجکو او ازبکو ورونو سره نژدې تماس او روابط وساتم، چې ضروري دي.

۳- د تنظیمونو مشران قانع کړم چې پر دوی باندې افغانستان نور هم خرابیږي او خراب شو، که ته غواړې چې د یو ملي شخصیت په حیث کار وکړې نو باید.

۱- څو قوماندانان قوي مشران او علماء چې جمعاً پنځه یا شپږ کسان وي، روم ته تشریف راوړی، او اعلیحضرت وگوری، ترڅو ټول افغان اولس پوه شي چې تاسو د ملي زعامت په حیث ډېر ویښ او پراخ نظر لری، او که ستاسو د سیاست ایجاب نوي نو بیا هم:

۲- د مریضي په بهانه خارج ته تشریف راوړئ او په اروپا او امریکا کې افغانان او خارجي مقامات وگورئ، مخصوصاً ملل متحد او د امریکې خارجه وزارت وگورئ حتی د امریکې رئیس جمهور وگوری تر څو چې افغانان او خارجیان ستا په نظر پوه شي، په دې کار هیواد ته ډېره گټهٔ ده او هېڅ تاوان نشته او شاهان د دنیا ټول دار کار کوي، او بې ددې نه چې هغوی دښمني وکړي له دوستم نه پاچا جوړ وي، او اسلام ته تاوان رسوي.

۳- ما ته د یو ملگري او ورور په صفت واضح ولیکه چې د ملي زعامت او فراخ بیني، طاقت او حوصله لري او که نه، زه د خدای پاك فضل دی په خپل ځان کې څه ناخه توان گورم خو زما او ستا د مفکورې ملگرتیا ته ضرورت دی.

په شخصي لحاظ الله پاك شاهد دی چې ستاسو احترام او عزت پر ما ډېر دی او حتمي دی خو د مفکورې او سیاسي ملگرتیا نژدې والی د

افغانستان او اسلام په گټه دی.

په افغانستان کې ټول مشکلات، د سياست خلا ده چې زما او ستا يو ځای والی او سياسي اتحاد خارجي او داخلي خلا وې ډکه وي.

وروره: باور وکړه چې زما شخصي مفاد په اعليحضرت کې نشته زه گورم چې افغانستان د لاسه تللی دی او ځي د همدې دپاره زه هغوی ته زحمت ورکوم، زما شخصي عزت او احترام په ټولو مجاهدو مشرانو کې ډېر زيات دی، خو افغانستان پر موږ او تاسو د هرچانه ډېر حق لري.

ته وگوره چې ټول مناطق ارام دي خو د پښتنو په منطقو کې قندهار خراب پکتيا خراب او ننگرهار خراب شو نور به خپل کارونه کوي او پښتانه به د خدای په قهر اخته وي.

په هر حال لطفاً زما دغه ليك په قراره وگوره او ماته مفصل وليکه:

که چېرې فکر کوې چې زه به هلته ډېر مفيد او سم وليکه چې درشم او که پوهېږې چې هلته د وخت ضياع ده او تاريخي ناحقه مسئوليت دی، نو هم وليکه چې دلته بعضې کارونه وکړم او دوام ورکړم.

لطفاً په پای کې زما سلامونه ټولو ملگرو او ارجمند ننگيال صاحب ته ووايه.

په درنښت

۱۳۹۳-۱۱-۱۱

د حقاني صاحب ځواب:

محترم او قدرمن ورور جنرال رحمت الله خان ساپی!

السلام عليکم و رحمة الله و برکاته

ستاسې ليك راورسېد، د ډېرو ارزښتناکو او ضروري ټکو يادونه مو کړې، زموږ د کړېدلي ولس د نجات لپاره اوس يوه ملي حرکت ته له بل هر وخت زياته اړتيا ليدل کېږي، طبعي ده چې ملي حرکت د ولس له ننګې او ملاتړ پرته نشي رامنځ ته کېداى.

پخوا چې څه شوي او چا کومې تېروتنې کړې، پر هغو به تېره کېږدو، البته يادول يې دومره ضروري دي چې د تکرار مخه يې ونيول شي، او عبرت ترې واخيستل شي، خو په دې بايد اعتراف وکړو چې موږ ټولو لږ و ډېر تېروتنې کړې بيا هم وايم چې له خپلو اشتباهاتو زده کړو او د تکرار مخه يې ونيسو.

قدرمنه!

ستاسې په اخلاص او صداقت زما باور دى، خوشاله يم چې تاسې د وطن د نجات لپاره له ځينو شخصيتونو او حلقو سره په تماس کې ياست او په دې لار کې په هلو ځلو بوخت اوسئ، د افغانستان بې ثباتي سيمې او نړۍ ته ګواښ ګرځېدلې، ځکه خو معقول اوارى نړيوال ملاتړ هم تر لاسه کولاى شي.

خو دا هم ښايي ياده کړم چې تر دغه نامه لاندې بايد د خپلو سياسي مقاصدو او اجنډاوو لار تېره نکړو، چې د واقعې ملي حرکت په زيان تماميږي، او د باورونو بحران رامنځ ته کوي.

دغسې يو حرکت بايد د ملت د واقعي خوا خوږو او داسې اشخاصو لخوا رامنځ ته شي چې ملت خپله پايگاه او پشتوانه گڼي، ملت يې خپل وبولي پردي ورته ونه بريښي.

تر کومه چې ستاسې تر دغه پوښتنې اړه لري چې د پراخ بيني حوصله لرم که څنگه؟ دا خبره بايد له تا سره حل واى، چې زه عملاً د ملت ترځنگ ولاړ يم نه يواځې دا چې د ملت ارادې ته احترام لرم بلکې د معضلې په حل کې په اساسي حيثيت ورته قابل يم، ځکه خو ما په تنظيمي او ائتلافي حکومت کې برخه وانخيسته، وزارت ته مې شا کړه د سولې په هلو ځلو بوخت يم، د کشالې د حل په جهت کې ددغسې يوه ملي حرکت د رامنځ ته کېدا په لټه کې اوسم.

راغلو د حوصلې خبرې ته، هغه دا چې زما لپاره ملي حرکت بايد له بهرني مداخلې خوندي وي، چې بهرنيو لاسوهنو زموږ ستونزې لاپسې غزولې، له دې پرته بله مخه نشته چې له هر ډول بهرني فشار پرته ملت تصميم ونيسي، او د حل په لار کې د خپلو ديني او ملي ارزښتونو له مخې گام پورته کړي.

رابه شو ددغه حرکت عملي اړخ ته، هغه که د واقعي لويې جرگې له لارې ممکن، وې، هغسې لويه جرگه چې د ملت واقعي نمايندگان پکې راغونډ وي او که تر کوم بل عنوان لاندې جرگې يا شورا له لارې زه ورسره موافق يم، ستاسې بله غوښتنه روم ته زما د سفر او له پخواني پاچا سره ملاقات او دغه ډول نورې ليدنې، کتنې دي، چې د کشالې د حل په لار کې پخپل ځاى مؤثر کار دى، خو وړاندې له دې چې د لويې جرگې يا شورا له لارې د ملت اراده څرگنده شي د زعامت لپاره د اشخاصو انتخاب له وخت مخکې خبره ده.

پخواني پاچا د یوه سپین ږیري په توګه باید له وړاندې فعال اوسېدلی وای، ددې پر ځای چې نور ور وغواړي، دی خپله خلکو ته ورغلی او خلك یې راټول او یوه حرکت ته مخه پرانیستې وای.

زه دده په نقش سترګې نشم پټولی خو دې ته هم د خلکو پام راګرځوم چې د زعامتونو تصوراتي انتخاب ستونزه نشي اوارولی.

د سفر په هکله به ووایم چې دا کومه ګرانه خبره نه ده... ما په خطرناکو شېبو کې د سولې په لار کې د سفر سختې ګاللې همدا اوس د ننګرهار شورا او احمدزیو ترمنځ جرګې او روغې جوړې راګرځېدلی یم، خارجي سفرونه خو آسانه دي خو دغسې سفرونه دقیق پلان او پروګرام غواړي چې د وخت او فرصت په ترلاسه کولو ښايي له پامه ونه ایستل شي.

پخواني پاچا به دغسې حرکتونو کې خپل ځای او وزن لري، خو په چا تپل کېدای نشي. دغسې چوکاټي او کلیشه یې دریځونه او متفرق او کمزوري سیاستونه، پراخ، ملي حرکت ته زیان اړوي.

ته زما ورور یې زما نمایندګي کولای شې چې ته بهرنی نړۍ ښه پېژنې او سیاستونه یې له نژدې څارې، ستا نظر په دې برخو کې دقیق دی، څکه خو به خپلو کې اړیکې ساتو که خدای کول دا وطن له روانې غمیزې وژغورل شي.

په پای کې یوځل بیا د وطن د نجات لار کې تاسې ته د توفیق دعا کوم، موفقیت او سلامتیا مو غواړم

جلال الدین حقاني

۱۳۹۳/۱۱/۲۹

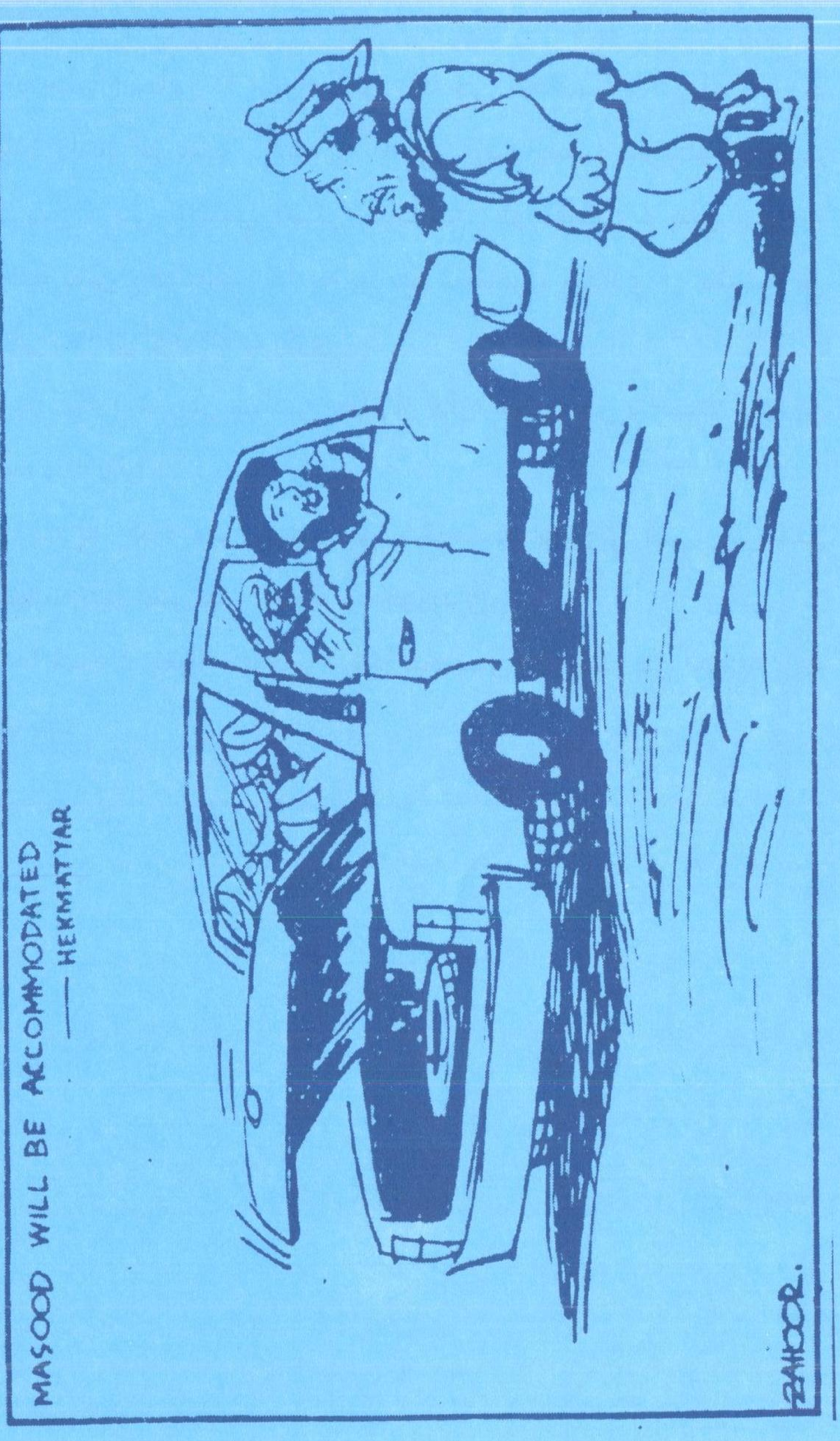
یادون:

د جنرال ساپي دا خبره پاموړ ده چې افغانستان کې له ملي او اسلامي اردو تېر شوو... دده په اند ملي اردو اوسنیو شرایطو کې نشي جوړېدای، چې تنظیمي لښکر، مجاهدین او ملیشې د ملي اردو په روحیه نشي راټولېدای، دا به بیا هم تنظیمي، جهادي او ملېشه یي موخې، اړیکې او تمایلات ولري...

دی لکه د سویس سیاسي نظام او اداره غواړي چې د امنیت لپاره یې پولیسو ته اړتیا ده...

دده په خبره ملي اردو، ملي حکومتونه جوړولی شي، چې ملي حکومت جوړ نشي ملي اردو نشي جوړېدای...

دا خبره د جنرال صاحب د فکر محصول ده، ځکه مې دده په نامه نوټ کړه.

MASOOD WILL BE ACCOMMODATED
— HEKMATYAR
ZAHOOR.

د پېښور صرافان؛ د کابل خبرونه

حيات اباد حويلۍ سره، سپېره ده- ددغه لويې حوېلۍ لسگونو لويو وړوکو ټوکې موږ شپږ اووه تنه مېشت يوو- نه هغه د ځدراڼو خبره جمې بنداړونه، نه د جرگو مرکو شور زوږ...

اېرکنډېشنونه چې شپه ورځ لکه ښامار پېښېدل گل دي. مېلمنو به بړستنې اغوستې وې، اېرکنډېشنونه به چالان وو... ژمی به بخارۍ بلېدې، بړستنې او چادرونه به يې غورځولي وو.

يو وخت دلته د ورځې پينځه منه غوښه، يو نيم من دال پخېده، له شپږ سوه زياتې ډوډۍ له نانواييو راچلېدې... لکه لنگر شپه ورځ چالان... د ټولو پر مخ دړه پرانيستې وه... نه د تنظيم پوښتنه... نه د کارت... نه پيره، نه تلاشي... ان چې شاوخوا بوخت کډوال مزدورانو هم غرمه دلته اړولې شواى. د جرگې مرکو، جنگ، سولې... هر څه پټه لگېداى شواى... اوس نه هغه د غټو ټسرو دستارونو درک شته... نه د

قوماندانانو، سرگروپانو د فتحو غورې دربې اوربدل کېدای شي... نه د جرگه مارو، مرکچیانو د نرخ، کاڼي کیسې...

لکه غمجنه چوپتیا، سره سنا د حویلۍ تقدیر گرځېدلی... زړه نشوای منلی چې دا د هغه حوېلۍ وي چې د ژوند سندره یې چېرې له شونډو نشوای لېرې کېدای، ۲۴ ساعته یې سترگو کې د ژوند رنگونه خوندي وو...

د ماښام له سنتو په سلام گرځولو طوطي ملا په پیکه سترگو له دروازې راگوري... سترگو کې یې د طنز او شوخۍ همېشنۍ ځلا تته ده... طوطي ملا له عادي خبرو سره د ټوکو او طنز داسې مرچ مساله گډوله چې تر ټولو ترینگلې خبرې یې هم غوړولی شوای.

طوطي ملا په سره لهجه په لنډو وایي ولمه (میلمه) دی... دا لومړی ځل دی چې د مېلمه په راتلو دلته د چا څېره نیولې ښکاري...

نه د میلمه په اړه کومه شوخه تبصره، نه یې د څېرې د خدوخال کومه کچه پیمانه.... د..... نړیوالې راډیو خبریال تلولی ولاړ دی... د جوړ پخیر متحدالمال او تکراري ټکي لا پاتې وو چې په کړکیچو او نښتې ژبه د خبر لټون ته ور وگرځېد... په هغسې لالهاندۍ لکه په گرانه یې خپلې مدعا ته تورې ټکي موندلی شوای. ما ورته د دمې وویل، خو ده په وار وار لاسي گړی ته په کتو همدا یوه خبره کوله:.... پروگرام ته نیم ساعت وخت پاتې دی.... نیم ساعت.....

کابل کې څه خبر دی...؟ د جگړې د ....

کوم نوی خبر لکه نه وي.... د مخابرې مسوول ته وروختو.... هغه څه له غره او څه له سمې ورته باد او یاد کړل...

لکه ډاډه نه اوسي... غواړي له ما واوري، ساعت ته گوري، په تلو تلو کې ژر ژر پوښتنې کوي... زه ورپسې یم د ډوډۍ ورته وایم، خو دی

هماغه پروګرام، پروګرام یادوي.

د مخه ښې لپاره ورسره وځم، دی همدلته خدای پامانی ته ټینګ دی... خو زه خپل مېلمه ته له کوټې مخه ښه نشم ویلی...

زموږ کش و ګیر دی. دی مې راګرځوي، زه وړاندې زور وهم، په همدې کې تر دروازې ورسېدو، د پېښور یو صراف له خپل لنډکروزر سره ولاړ دی، خبریال ورسره ګاډي ته وخوت....

کابل کې جګړه ده... د ځوانیو لو ګډ دی، د مرګ ژوبلو، ویجاړیو قیامتونه راټیټ دي. پېښور کې د کلدارو بازار تود دی. څومره چې کابل کې جګړه خونړۍ شي، هومره پېښور کې د کلدارو سوداګري توده خېژي... چوک یادګار کې له بیروبار څوک پل نشي اخیستی...

چې سرې ګورې لاس کې یې د افغانیو، کلدارو بنډل نیولی وي... هر کډوال صراف په مخ درځي، پر چوک یادګار سربېره د دبورډ نهر غاړه د ګرځنده صرافانو مارکېټ ګرځېدلی... د هر کمپ مهاجر بازار دغسې صرافانو په سر اخیستی....

زموږ یو ملګري چې کله به مو جمعیت کې په لوړه چوکۍ ناست موند، کله به یې رستوران پرانیستی و، د نهر پر غاړه یو مېز ته له کلدارو افغانیو سره ناست وي، ټک ټک پر ماشین حساب لګوي...

ورځ تر بلې، بلکې ګړۍ په ګړۍ د کلدارو افغانیو نرخ غورځي او لوړېږي. جګړه کابل کې، نرخ د کلدارو پېښور کې ښکته پورته ځغلي... نپوهېږم د کومې غاړې له پرمختګ د کلدارو او د کومي له په شاتګ سره د افغانیو بیه لوړه یا لوېږي....؟

ډېرې دغسې تجارت کې ډوبه شول، سودا یې وختل... وایي دغسې یوه ډوبه شوې، جومات کې پر اوداسه د بل ښه مینځلو لپاره رانیولې

وه...

کابل کې د جګړو یو خبر د وینو څو کرښې، د مرګ څو ټکي پېښور کې د کلدارو افغانیو بیه غورځولی یا لوړولی شي...

یواځې خبریالان، ژورنالستان خبر پسې نه ګرځېدل، صرافان او د پیسو سوداګر هم په خبر پسې لالهاند دي...

صرافان خبریالانو ته اړ دي چې خبر یې د اسعارو بازار تود ساتلی شوای... خبر، خبر دی، اصلي وي که جعلي، ریښتیا وي که دروغ د کلدارو بیه یې لوړولی غورځولی شوای...

هغه ماښام زما میلمه ژورنالست او د باندې ولاړ صراف لکه د همدغه بازار پټ او ښکاره سوداګر...

جګړه خبریال ته د خبر لپاره، جګړه صراف ته د کلدارو افغانیو د غورځېدا لوړېدا لپاره، جګړه .... ته د .... لپاره...؟

مرده به دست زنده

له زړه سترې ځان سترى ښه دى، خو اوس مې د اسد دانش توره پر سر څرېږي ... د ده تر تيغ لاندې سا اخلم. تر ښکيلاک او زبيښاک لاندې يې ځان اړ گورم ... ځکه خو د زړه او ځان دواړو ستوماني را پيښه ده ...

څو کتابو يوه کمپيوټر ته يې کينولى يم نور مې وزر ترلى او ښکې را ايستلي دي ... زما کتابتون د ده ميلمستون او پخلنځى دى ...

لس نيمې بجې متې نغاړم ، ديگ کاسه راواخلم... ايله غرمنى چمتو کړم ...

دى په اسانۍ د څپلو، رامولو نخچې، نسخې او حربي موندلي، ازمويلي او پلې کولى شي ...

در ترا ميگم، ديوار تو بشنو ... د يوه په وهلو بل ډاروي ... تفرقه بينداز حکومت کن ...

په دې برخه کې د ده تاکتيکونه او ستراتيژي په زړه پورې او خطرناکه دي... که وغواړي څوک ملگرى کړي، له ملگرتيا يې بله لار نلري ... که دښمني ته يې زړه شي، پر دښمنۍ يې ځان اړ گڼي ... لکه زبرځواک او نړيوال استکبار ...

یواځې زه نه یم د ډېرو سترو سنو، گرگو لکۍ یې تر پښه لاندې ده ... لکه د پيښور په ټنيو يې کښلي ... دلته د ډېرو غټو ... وځي ...

اسد، پر یوه وخت سړی د دوستي او دښمني د تجربو په تکرار اړوي ... د امنيت شورا دغه دايمي غړی چې کله وغواړي د ويتو حق کارولی شي ... له ده سره په دوستۍ دښمنۍ دواړو کې احتياط اړين او حياتي دی ... دوستي او دښمني دواړه دده په خوښه... د زورور تر مخ مه تيرېږه د اس تر شا ... لکه هغه مافيايي باندست چې دوستي يې گرانه او دښمني خطرناکه وي ...

دی پر زخمو له مالگې دوړولو خوند اخلي ... کله مې چې پر کوم شاقه کار لکه د کاغذ ريمونه پر اوږه پر ځغاسته گوري ... په لوړ غږ دغه فلمي سندره را غبرگه کړي ... ښه ده چې پوکۍ وهي ستا نازکې شونډې نن ...

زه چې په مات زړه ور وگورم، وايي سخې سړوم ... ډېر په نخرو به خيبر بازار کې له موټره کوز او پر يونيورسيټي بک ايجنسۍ ورننوتې ...

داسې ښکاري د اسد مينه لورينه د نفرت لپاره ده، دی که يو څوک پر اوږو او سر خيژوي د دې لپاره چې بله ورځ يې له غورځولو خوند واخلي ...

ته به نه وې خير اسد به يو څوک تور ليست ته غورځولی وي ... د ده محاکمه او پرېکړه صحرايي ده چې له ده پرته يې نه څوک ماتولی او نه بدلولی شي ...

که ده د چا د ښو پرېکړه وکړه هغه له پرښتې پاک دی او که يې د چا د بدو حکم صادر کړ، تا به لکه په جمرو کې د شيطان خلی د وخته ډبرې پسې اخيستي وي ... د بل پر اوږه ټوپک اېښودو کې يې ښښه کله

خطا شوې نه ده ...

محمد داوود وفا د ډاډيينې لپاره د خوشال بابا يو شعر را ته پر ديوال لگولی:

په منصب پورې خــــوشال ختک نوکر و
چې منصب ورځنې ولاړو اوس پادشاه دی

فاضل صاحب چې د ډېلي له سفارته په رخصتۍ راغلی و دغه شعر د ماتې اعتراف وباله ...

دی د اغيز فوق العاده ځواک او هنر لري، د جمعې پر ورځ د ده تشه ښه محسوسيږي پنجشنبه د ده ټولې نخرې ناکردې په جينگو داړو تيروم... که خدای پر سر حاضر کړي جمعه دوکان پرانيزي، خو له وعدې سره بې درکه وي ...

بيا هم جمعه ده، يواځې يم ... تر غرمې د اسد په انتظار تيره شوه... د ډکې کوڅه کې هر يوه ته ځير ځير گورم، يو ښکلی ځوان د دوکان تر مخ تير شو، ځيره يې اشنا ده ... بيرته راوگرځيد ... ژور راته گوري، وايي ننگيال يې ... ما د سترې مشي لاس ورکړ ...

کابل کې د مجاهدينو له واکمنۍ وروسته اطلاعاتو کلتور وزارت کې د فرهنگ مجلې چلوونکې، خو کيسه کې يې نه و، خندنی، سرشار، بشاش ځوان ... قانع صاحب ويل د احمدشاه مسعود د تره زوی دی ... والله اعلم...

له لنډې پوښتنې سره وايې د مسعود او ر باني حکومت هغسې دغسې... چې ننگيال ځان پر کتابفروشي اړ کني ... د داسې حکومت ...

زېړه کودتا

له عصمت قانع سره په غضب اوښتی يم، گټه يې خپله وي، زيان زما غاړې ته غورځوي... کيسه خواني کې لکه يرغه آس کښته پورته ځغلي... نه کار نه کتار... دا کوم، هغسې به وکړم...

اسد يې کونه کې نور پر ورکيږدي، بيا دې قانع څوک تکيه کړي...؟

قاضي صاحب کامه وال "کاف لام" ته وايي دلته پېښور کې مساپر پروت يم... ولا که مې يوه ورځ چا پر لاسو اوبه را اچولې وي، که تاسې کوټې ته راغلي وای ما به هوټلانو ته پرېښي وای...؟

قاضي صاحب په بې توپيري ورته وايي: څه درباندې خبر ووکه نه پر... خو به مو اوبه در اچولې وې.... حميدجان راته وايي يوه ورځ به ددې سړي له لاسه په بلا اوښتی وي... خو له قانع خلاصی نشته... وايی له هغې بلا چې خلاصون نه لري دوه ځله ورته خانده... ما هم قانع ته خوله جينگه نيولې وي... دده امر زما اطاعت... چې ياد يې کړې ډگ درته ولاړ وي، حميد جان وايي خرسه ياد کو، چوبه بيگي...

له يوې مودې يې څېره نيولې او وضعيت ترينگلی دی... نه د دوري لوگري سندرې شته نه د خولې طبله...؟

لکه د تش لاس په دښمني اوښتی... غوسه يې سرته ختلې... په ټولو پسې لگياوي، هر يو پر بولي، گناهگار ورته ښکاري، غواړي د خپل محروميت او ناکامی انتقام واخلي....

خو نن يې څېره غوړېدلې، نوې کورتۍ يې رانيولې، ورته وايم کمت بچه افضل...؟ وايي: څه کمت، لنډا بازار کې مې رانيولې... دده چې جيب غوړ شي بيا يې کيسه کې نه وي پر سر يې بادوي. له حفيظ الله يې په ډډه راته کړه: غواړي د جمعيت دفتر لاندې کړي، د جمعيت مشرتابه اعلان کړي...

وايم که ټوکه کوې... يوه اوونۍ ورک دی، چې راغی ټيوټا جيپ ورسره دی... وايي سپينې شگې ته تللی وم...

سهار له موړ مخکې د دوکان درې ته ولاړ دی... وايي بېگا حمله ده... خو چې لغمانی درنه خبر نه شي... موړ دوکان پرانيست... يو ساعت پس قانع راغی... وايي هرڅه برابر دي، مطبوعاتو او مقاماتو سره مې خبره شوې...

يوولس بجې چې راغی بر بړ لگيا شو، ټول راز يې لغماني ته پخپله برسېره کړ...

راته وايي مصروف يم، ستړی يم، ماغزه مې کار نه کوي... اعلاميه راوليکه...

څغله...

خو قانع جدي دی، په وتو کې يې بيا راته کړه.. يو ساعت وروسته راگرځم چې اعلاميه دې ليکلې وي...

داسې نه کيږي...

څنگه نه کيږي، د ملگرو ملتو پلان پر تخريب کابل کې کودتا کېدای

شي... دلته نشي کېدای...؟

يو ساعت وروسته چې راورسېد... وايي اعلاميه دې څه کړه...؟

د څه شي اعلاميه...؟

د (......) اعلاميه... نه مې و درته ويلي...

دا سړی لکه رښتيا کوي...

هله ژر کوه ليکه...

قلم يې راويوست، پر حفيظ الله يې د کاغذ غبر کړ.

...يوه خبره دده بل تکی زما...

قانع اعلاميه واخيسته، پخپل قلم يې سرليک ورته وکيښ...

وايي بخشش دې وي، څه پته لگي برخورد وشي... که ولگېدم، مړی مې کلي ته يوسه... که وس دې رسېده د ورېرو پوښتنه دې کوه، کوټه کې يې د تليفون شمېره راکړه: ۴۴۲۵۶۸ يو لنډکی وصيت يې وکړ، لکه شعر وايي، په دې ټکو: تور عصمت قانع له طاغوت خپل بغاوت اعلانوي... نور يې ستونی ډک شو... په جذباتي خبره له ځايه ولاړ شو... يو بل ته مو غېږ ورکړه...

د پلان له مخې قانع ښايي د ماښام په خړه څمکنيو کې د جمعيت پر دفترونو او ملکتيونو بريد کې د جمعيت نوی مشرتابه اعلان کړی وای...

سهار چې پاڅېدو اخبارو په غټو تورو د قانع د کودتا خبر چاپ کړی... د ځوان قيادت په اعلان به جمعيت له ستمي، ژبنی کړنلارې، سکتارستي خاصيت او کورنی جگړې راوگرځي...

اسد د اخبارونو گېډۍ لاس کې نيولې... وايي د کافر بچي خو رښتيا کړه...

د جمعیت اعلامیه کې د نوي مشرتابه اعلان

د افغانستان اسلامي جمعیت د یوه مؤثر جهادي ځواک په توګه د هېواد د آزادۍ په لار کې په پوځي او سیاسي ډګرونو کې فعال نقش درلود.

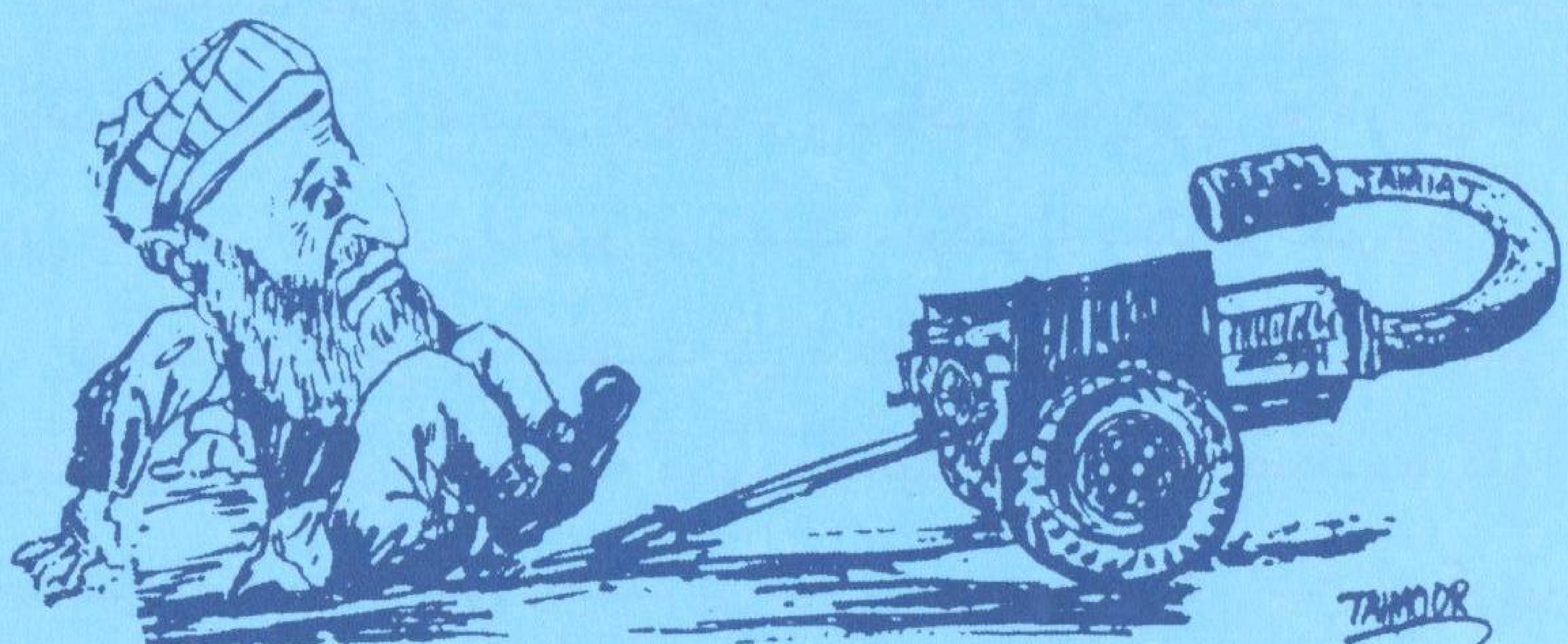
د جمعیت کدرونو په فرهنګي، پوځي او سیاسي برخوکې د مناسب موقف او موقعیت له مخې د هېواد د نجات او بیارغونې په لار کې هر ډول خدمت او قربانۍ ته ژمن او د ملت د پرګنو له ملاتړ برخمن وو.

له بده بخته چې په جمعیت کې د نظار شورا په نوم یو سکتارستي فرکسیون د خپلو توطئو له مخې وتوانید دجمعیت، هېوادنیو ګټو، ځمکنۍ تمامیت او ملي وحدت پر ضد داسې سازشونه رامنځ ته کړي، چې د جمعیت مبارزاتي قدامت او اصالت یې له سوال سره مخامخ کړی و، داسې معلومېده چې ګنې جمعیت هغه دی، چې په کابل کې د نظار شورا په وجود کې د وطن او خلکو پر ضد په کرکجنو او دښمنانه اعمالو بوخت دی، له همدې ځایه ده، چې د جمعیت اسلامي فعالین د ملت او نړیوالو په وړاندې اعلانوي:

څرنګه چې استاد رباني د نظار شورا له خوا په کابل کې برمته شوی اجرائیه شورا له منځه تللې او درې تنه غړي د دغه سکتارستي فرکسیون له خوا ترور شوي د جمعیت فعالین به په نږدې راتلونکي کې د ولایتي شوراګانو د تدویر له لارې له دغه دردوونکي حالت د وتلو اساسي لار په ګوتو کړي، ځکه خو ټول هېوادوال او نړیوال باید په دې خبر وي، چې په کابل کې د قدرت د تمثیل مدعیان د جمعیت له حقوقي او سیاسي

اعتبار نه بې برخې دي، جمعيت به ډېر ژر د الله تعالی په مرسته او د ملت په ملاتړ او ډاډ روانې فاجعې ته د پای ټکي په پيدا کولو کې د ټولو اسلامي او ملي اړخونو د فعال ګډون او همکارۍ له مخې په جدي اقداماتو لاس پورې کړي.

و من الله التوفيق

د پاڼ پر ژی:

واقعي يې لا پاتې دي.....؟

د جهاد له پيله سترګې پخواني پاچا ته اوښتې، خو د کډوالو ترمنځ دده سم استازيتوب نه و، نه شته، د ولسمل افغان مجاهد او مجاهد ولس دغه ډګر کې يواځينی ستيج پېژندل کېده، په نورو ټکو ولسمل صاحب د روم سياست پېښور کې ژوندی ساتي، پير صاحب، حضرت، محمدي حساسو او ټاکونکو شېبو کې د پاچا مخالفت ته ورګرځېدل په خوله يوه په زړه بله...

دوی حقيقت کې پخوانی پاچا د خپلې ننګې لپاره کاراوه، چې د سخت دريځو پر وړاندې يې يوه تکيه موندلې وي.

د پخواني پاچا هيئتونو د اخوانيانو له وېرې د پير، حضرت او مولوی نبي له دفترونو او ميلمستياوو نوره مخه نشوی موندای.

له امید او انتظار پرته پاچا بل گام پورته نکړی شوای څکه خو بهر کې کومه پراخه سیاسي جبهه رامنځته نشوه، آن چې د خپلو صدراعظمانو، وزیرانو، سفیرانو، جنرالانو او... همغږي یې هم رامنځ ته نکړای شوه، پاچا د ډاکتر نجیب الله له وړاندیز مخ واړاوه، گویا یو طلایي چانس یې له لاسه ورکړ، په حقیقت کې پاچا د یوې پراخه سیاسي جبهې جوړېدو مخه ډب ساتله، چې دده په شتون کې چا ددې زړه نشوای کړی، یا یې اړتیا او شونتیا نه لیدله.

ډاکتر صاحب صمد حامد وایي د ظاهرشاه په شتون کې د کوم حرکت مخه نه ویني.

پروفیسر رسول امین وایي: پخواني پاچا د راتلو زړه پښتورگي نلري، موږ اخوانیان پرې ډاروو...

پاچا ډېرې چانسونه، فرصتونه بایلل لکه په تیاره یې غواړي، مضر احتیاط زولنې ور اچولې، یواځې اعلامیو، پیغامو ته یې کار ویلی، سم استازي او استازیتوب یې رامنځ ته نکړای شو.

جنرال ساپي ویل: روم کې یې کوم پیغام که اعلامیه کښله، له سهار تر مازیگره لگیاوو، په تورو، ټکو، جملو یې سلا نه راتله، دومره کاغذونه یې څېرې کړل، چې کاغذ داني یې دوه واره ډکه کړه.

خپلو کې په فرانسوي گډ شول، خو د اعلامیې په ټکو نشوی سلا کېدای... چې روس ونه پارېږي، چې امریکایي بده ونه گڼي، چې سعودي خوا بده نکړي، چې د پاکستان اندیښنه رامنځ ته نکړي، چې ایران غبرگون ونه ښیي، چې د اخوانیانو غوسه و نه پاروي چې...

دغه امید او انتظار د سیاسي قیادت د زرغونېدا مخه ډب او خطرناک انتخاب ته مخه پرانیستې، چې ولس د تنظیمو او جگړمارو د

غضب او عذاب زغم له لاسه ورکړي.

که پخوانی پاچا راوړاندې نشو چې زما په اند نه شي را مخ ته کېدای، د خطرناک انتخاب مخه څوک نشي نیولی، تنظیمي جګړه په غرغنډو ده، د کرارېدو نه ښکاري د خپلو په لستوڼو کې بهرني لاسونه ډېر اوږده غزېدلي...

تنظیمونه او جګړه مارو په زور او توطئو ایمان خپل کړی پر خلکو او ملت یې باور زیانېدلی...

د جګړو پر بل کړي اور چا د لېټې پخېدو متې نغښتې، چا د کیچړې پخولو بډې وهلې، څوک حلوا پخولو ته له ژبو ټکونه باسي، ګوره ګوره وایه خوله به دې خوږه وي.

کونډه د لېوره په تمه له واده ووتله... ژر ده ظالم تربوران پرې وروغورځي...

یوه بنډار کې له دې پوښتنې سره چې حالات به کله سم شي...؟

یو په بړ بړ لګیا شو، هله چې واک واقعي مجاهدین ترلاسه کړي...

یوه کندهاري ملګري پخپل ځانګړي اکټ وویل: شه واقعي یې لا پاتې دي...؟

دا واقعي؟ څوک کېدای شي، څومره واقعي پاتې دي...؟

ملګري ملتونه له پیله افغان ربړه کې ښویېدلې، کور دودیز، بنین سیوان او میستري هر یو د ترکستان په لار ځانونه ستړي کړل... امریکا غول په متیازو وینځي... که څه هم میستري لومړیو کې ښه روان و، کوم تور پرې ونه لګېد، خو د سیاسي ګنګیانو او جهادي کیسه بورانو له لاسه پنچر شو... تر هغې چې د کوټې سرینا هوټل کې قاضي وقاد، مولوي تره خېل ..... خصي کړ.

